

Bästa kund!

Vi är glada att du valt en **HYMER**-husbil och tackar för ditt förtroende.

Denna instruktionsbok hjälper dig att lära känna din husbil och hur du använder den. **Läs och följ säkerhetsanvisningarna ovillkorligen i kapitel 2.**

Vänd dig vid behov till ett av våra **HYMER**-serviceställen. Medarbetarna på en av oss rekommenderad verkstad känner till ditt fordon in i minsta detalj och hjälper dig gärna om du skulle ha något problem. Vår förteckning över **HYMER**-serviceställen i Europa uppdateras regelbundet. Den senaste utgåvan erhåller du från vår kundtjänst eller hos din **HYMER**-återförsäljare.

Förutom denna användarmanual kommer vi att överraska er med

- **servicemapp med all information om inspektionsintervallerna och täthetskontrollerna,**
- **separata bruksanvisningar för basfordon och olika inredningsapparat.**

Din husbil kommer säkert att vara till mycket glädje. Vi önskar dig en trevlig resa.

HYMER GmbH & Co. KG kan du även besöka på Internet under adressen: <http://www.hymer.com>.

Ditt **HYMER GmbH & Co. KG**

Beakta också alltid drift- och bruksanvisningen från chassits tillverkare.

De termer som används i denna bruksanvisning för viktinformation förklaras åter i detalj i slutet av bruksanvisningen (rättsliga upplysningar om viktrelaterade uppgifter). För ytterligare detaljer om viktuppgifter, besök gärna vår hemsida under "Viktinformation" på www.hymer.com/se/sv/viktinformation

1	Inledning..... 9	5.3	230 V-anslutning..... 43
1.1	Allmänt..... 9	5.4	Kylskåp..... 43
1.2	Information om miljöskydd..... 10	5.5	Markis..... 43
2	Säkerhet..... 11	6	Boende..... 47
2.1	Brandskydd..... 11	6.1	Ytterdörrar..... 47
2.1.1	Undvika brandrisker..... 11	6.2	Utvändiga luckor..... 47
2.1.2	Brandbekämpning..... 11	6.2.1	Utvändig lucka Thetford-kassett..... 47
2.1.3	Vid brand..... 11	6.3	Vädra..... 48
2.2	Allmänt..... 12	6.4	Fönster..... 48
2.3	Trafiksäkerhet..... 12	6.4.1	Överkantshängt fönster..... 49
2.4	Släpvagnskörning..... 14	6.4.2	Plisségardin och insektsskydd..... 51
2.5	Gasanläggning..... 14	6.4.3	Plisségardiner på vindrutan och på förar-/passagerarfönstren..... 51
2.5.1	Allmänna anvisningar..... 14	6.5	Takluckor..... 52
2.5.2	Gasflaskor..... 15	6.5.1	Taklucka med snäpplås..... 53
2.6	Elektrisk anläggning..... 16	6.5.2	Uppfällbar taklucka..... 54
2.7	Vattensystem..... 16	6.6	Sovtak..... 56
3	Innan resan börjar..... 17	6.7	Stolar, vrida..... 60
3.1	Första idrifttagandet..... 17	6.8	Förvaringsutrymme..... 61
3.2	Last..... 17	6.8.1	Förvaringsfack i mellangolvet..... 61
3.2.1	Begrepp..... 18	6.9	Bord..... 62
3.2.2	Beräkning av nyttolast..... 21	6.9.1	Hängbord, utfällbart..... 62
3.2.3	Lastsäkring och lastfördelning..... 22	6.9.2	Hängbord med tvådelat stödben..... 63
3.3	Komponenthållare Back-Rack på bakhjulet (tillval)..... 27	6.9.3	Klappbord till köksbänk..... 64
3.4	Taklast..... 28	6.10	TV-anläggning..... 65
3.5	Släpvagnskörning..... 28	6.11	Brandvarnare..... 65
3.6	Släpvagnskoppling..... 29	6.12	Sängar..... 66
3.7	Fotsteg..... 29	6.12.1	Bakre säng..... 66
3.8	TV-apparat..... 30	6.12.2	Säng i sovtak..... 67
3.9	Kök..... 30	6.12.3	Extrabädd (ombyggnad av sittgrupp)..... 68
3.10	Gasregulator..... 31	7	Gasanläggning..... 69
3.11	Snökedjor..... 32	7.1	Allmänna anvisningar..... 69
3.12	Trafiksäkerhet..... 32	7.2	Gasflaskor..... 70
4	På väg..... 35	7.3	Gasavstängningsventiler..... 71
4.1	Köra..... 35	7.4	Gastryck-styrsystem DuoControl CS..... 72
4.2	Körhastighet..... 35	7.5	Byta ut gasflaskor..... 75
4.3	Bromsar..... 36	8	Elektrisk anläggning..... 77
4.4	Säkerhetsbälten..... 36	8.1	Allmänna säkerhetsanvisningar..... 77
4.4.1	Allmänt..... 36	8.2	Begrepp..... 77
4.4.2	Använda säkerhetsbälten på rätt sätt..... 36	8.2.1	Startbatteri..... 78
4.5	Bilbarnskydd..... 37	8.2.2	Bodelsbatteri..... 80
4.5.1	Förarstol och passagerarstol..... 38	8.2.3	Bodelsbatteriets energibalans..... 82
4.6	Nackstöd..... 39	8.2.4	Senare montering av en växelriktare..... 82
4.7	Sittplatsernas placering..... 40	8.3	EI-block (EBL 30)..... 82
4.8	Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren..... 40	8.3.1	Batteri-brytare..... 84
4.9	Ytterdörrar..... 40	8.3.2	Batteriväljare..... 84
4.10	Tanka bränsle..... 41	8.3.3	Batteriövervakning..... 84
4.11	Bogsering..... 41	8.3.4	Batteriladdning..... 85
5	Uppställning av husbilen..... 43	8.3.5	USB-uttag..... 85
5.1	Parkeringsbromsen..... 43	8.3.6	Komplettering med fler 12 V-förbrukare..... 85
5.2	Fotsteg..... 43	8.4	Panel (LT 453)..... 86
		8.4.1	Huvudbrytare 12 V..... 86

8.4.2	Brytare vattenpump	87	11.2.4	Komponenter av glasfiberförstärkt plast (GFK)	129
8.4.3	Lysdiodskala för batterispänning	87	11.2.5	Underrede	129
8.4.4	Lysdiodskala för tanknivå	88	11.2.6	Motorrum	129
8.5	230 V-nät	88	11.2.7	Vindrutespolsystem och vindrutetorkare	130
8.5.1	230 V-anslutning (CEE-uttag)	89	11.2.8	Klimatanläggning	131
8.5.2	Anslut 230 V-försörjningen	89	11.2.9	Fotsteg	131
8.6	Säkringar	90	11.2.10	Rengöra sovtak	131
8.6.1	12 V-säkringar	90	11.3	Invändig skötsel	132
8.6.2	230 V-säkring	92	11.4	Köksinredning	133
9	Fast installerade apparater	93	11.4.1	Allmänna hänvisningar	133
9.1	Allmänt	93	11.4.2	Kylskåp	134
9.2	Värmesystem och varmvattenberedare	93	11.5	Ytor av rostfritt stål	134
9.2.1	Uppvärmning på rätt sätt	94	11.6	Dynor	135
9.2.2	Varmluft-värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus	95	11.7	Vattensystem	136
9.2.3	Väggkamin	100	11.7.1	Rengöra vattentanken	136
9.3	Klimatanläggning Dometic FreshLight	101	11.7.2	Rengöra vattenledningar	137
9.4	Varmvattenberedare	104	11.7.3	Desinficera vattensystemet	138
9.4.1	Varmvattenberedare Truma	105	11.7.4	Rengöra avloppstanken	138
9.5	Spis	107	11.8	Skötsel vid fordonsdrift på vintern	138
9.5.1	Gasspis	107	11.9	Avställning	139
9.6	Gasugn (Dometic)	108	11.9.1	Tillfällig avställning	139
9.7	Kylskåp	110	11.9.2	Avställning över vintern	141
9.7.1	Thetford T1000	110	11.9.3	Idrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning	142
9.7.2	Cruise 85	112			
9.7.3	Lås till kylskåpsdörr	113			
10	Sanitetssystem	115	12	Kundservice och underhåll	143
10.1	Vattenförsörjning, allmänt	115	12.1	Officiella prover	143
10.2	Vattensystem	116	12.2	Inspektioner	144
10.2.1	Vattentank	116	12.3	Underhållsarbeten	144
10.2.2	Påfyllning av vattensystem	116	12.4	Sovtak	144
10.2.3	Fylla på vatten efteråt	118	12.5	Byte av glödlampor, utvändigt	145
10.2.4	Tappa av vatten	119	12.6	Belysning bodel	145
10.2.5	Minska vattenvolymen för körning	119	12.7	Batteribyte brandvarnare	146
10.2.6	Tömma vattensystemet	119	12.8	Reservdelar	147
10.3	Avloppstank	121	12.9	Typskylt fordon	147
10.4	Toaletterum	122	12.10	Varnings- och hänvisningsetiketter	148
10.4.1	Tvättställ	123	12.11	Återförsäljare	148
10.5	Toalett	123	12.12	Reservnycklar	148
10.5.1	Svängbar toalett	124	13	Hjul och däck	149
10.5.2	Toalett med fast bänk	124	13.1	Allmänt	149
10.5.3	Tömning av latrintank	125	13.2	Däckurval	150
10.5.4	Vinterdrift	126	13.3	Beteckningar på däck	151
10.5.5	Tillfällig avställning	126	13.4	Användning av däck	151
11	Skötsel	127	13.5	Hjulbyte	151
11.1	Allmänt	127	13.5.1	Allmänna anvisningar	151
11.2	Utvändig skötsel	127	13.5.2	Byta hjul	152
11.2.1	Tvätta med högtryckstvätt	127	13.5.3	Däckbyte med alufälgar	153
11.2.2	Tvättning av fordonet	128	13.6	Däcktryck	153
11.2.3	Fönsterrutor av akrylglas	128			

14	Störningsorsaker	155	15	Tilläggsutrustning.....	167
14.1	Bromssystem	155	15.1	Vikter av tilläggsutrustningar	167
14.2	Elektrisk anläggning	155	16	Tekniska data	169
14.3	Gasanläggning	157	16.1	Tekniska data	169
14.4	Spis.....	157	17	Juridisk information avs.	
14.5	Värmesystem/varmvattenberedare	158		viktrelaterade uppgifter	171
14.5.1	Värmesystem/varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus	158			
14.5.2	Varmvattenberedare Truma	160			
14.6	Klimatanläggning	161			
14.7	Kylskåp	163			
14.7.1	Allmänt.....	163			
14.7.2	Thetford T1000/T2000	163			
14.7.3	Cruise 85	164			
14.8	Vattenförsörjning	165			
14.9	Påbyggnad	166			

Innan fordonet tas i bruk skall följande anvisningar beaktas:

- ▶ Dra åt hjulmuttrarna/hjulbultarna efter 5 mil.
- ▶ Läs instruktionsboken för att undvika materiella skador och personskador.

Varje gång innan fordonet tas i bruk skall följande anvisningar beaktas:

- ▶ Däcktrycket kontrolleras.
Se avsnittet Däcktryck.
- ▶ Lasta fordonet på rätt sätt. Överskrid därvid ej den tekniskt tillåtna totalvikten.
Se avsnittet Last.
- ▶ Fulladda batterierna innan varje resa påbörjas.
Se avsnitten Startbatteri och Bodelsbatteri.
- ▶ Vid utetemperaturer under 0 °C skall fordonet först värmas upp innan vattensystemet fylls på.
Se avsnittet Påfyllning av vattentank/Vattenförsörjning.
- ▶ Gasflaskorna får endast transporteras fastsurrade i den för ändamålet avsedda gasboxen.
- ▶ Håll ventilationerna öppna.
Se avsnitten Takluckor och Vädra.
- ▶ Innan fordonet tankas skall samtliga gasinstallationer stängas av.

Vid risk för frost bör följande hänvisningar beaktas:

- ▶ Vid risk för frost skall fordonet alltid värmas upp.
Se avsnittet Värmesystem.
- ▶ Om det föreligger frostrisk och fordonet ej används skall vattensystemet tömmas helt. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På detta sätt undviks frostsador på de fast installerade apparaterna och fordonet.
Se avsnittet Tömning av vattensystem.

Läs noga igenom instruktionsboken innan du startar din första färd!

Ha alltid instruktionsboken med i fordonet. Alla som använder fordonet ska informeras om säkerhetsanvisningarna.

- ▶ Om denna symbol ej beaktas finns risk för att personer kan skada sig.

- ▷ Om denna symbol ej beaktas finns risk för skador på fordonet.

- ▷ Denna symbol hänvisar till en rekommendation eller till någon viktig detalj.

- ▷ Denna symbol hänvisar till miljöaspekter.

Denna instruktionsbok innehåller avsnitt, i vilka modellrelaterade utrustningar eller tilläggsutrustningar beskrivs. Dessa avsnitt är inte speciellt märkta. Din fordon har kanske inte de här tilläggsutrustningarna. Fordonets utrustning kan därför skilja sig från en del bilder och beskrivningar.

Men fordonet kan ha tilläggsutrustning som inte beskrivs i den här instruktionsboken.

Tilläggsutrustningarna beskrivs där en förklaring behövs.

Beakta alltså även de separata instruktionsböckerna som bifogas.

- ▷ Uppgifterna "höger", "vänster", "fram", "bak" refererar alltid till fordonets färdriktning.

- ▷ Samtliga mått och vikter är "cirka" uppgifter.

Om anvisningarna i denna instruktionsbok inte följs och en skada på fordonet uppstår som följd, gäller inte garantin.

Vi utvecklar våra fordon kontinuerligt. Därför ber vi om förståelse för att vi måste reservera oss för ändringar både avseende form, utrustning och teknik. Av innehållet i instruktionsboken eller bruksanvisningen kan kunden därför inte härleda några anspråk gentemot tillverkaren. I instruktionsboken beskrivs de utrustningsvarianter som står till förfogande den dagen som instruktionsboken trycks.

Instruktionsboken får inte, varken helt eller delvis, reproduceras, översättas eller kopieras utan skriftligt medgivande från tillverkaren.

1.1 Allmänt

Fordonets konstruktion baseras på senast kända teknik och den är tillverkad enligt de allmänna säkerhetstekniska bestämmelserna. Ändå kan personskador eller skador på fordonet uppstå, om inte säkerhetsanvisningarna i denna instruktionsbok följs.

Utrusta fordonet innan det tas i drift för första gången med den lagstadgade utrustningen (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.). Iaktta gällande utrustningsregler vid resa utomlands.

Fordonet får endast användas i tekniskt felfritt tillstånd. Beakta instruktionsboken.

Fel eller störningar som skulle kunna påverka personers eller fordonets säkerhet ska åtgärdas omedelbart av fackpersonal. För att förhindra ytterligare skador ska användarens skadebegränsningsskyldighet iaktas vid störningar.

Fordonets gasanläggning och bromssystem får endast kontrolleras eller repareras av en auktoriserad fackverkstad.

Påbyggnaden får endast förändras om tillverkaren har godkänt det.

Fordonet är endast avsedd för att transportera personer. Resgods och tillbehör får endast medföras upp till en tekniskt tillåten totalvikt.

Kontroll- och inspektionsintervallerna som anges av tillverkaren måste följas.

1.2 Information om miljöskydd

- ▷ Respektera naturen - för inte oväsen och skräpa inte ned.
- ▷ Principiellt gäller följande: Hushållsavfall och all typ av avloppsvatten får aldrig tömmas i avloppsbrunnar eller slängas ute i naturen.
- ▷ Avloppsvatten får endast samlas upp i avloppstanken; i nödfall kan en annan lämplig behållare användas.
- ▷ Avloppstanken och latrintanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser. Beakta vid uppehåll i städer och kommuner hänvisningar för hållplatserna eller fråga efter hanteringsanläggningar.
- ▷ Avloppstanken skall tömmas så ofta som möjligt, även om den inte är helt fylld (hygien).
Avloppstanken och ev. avloppsledningen skall om möjligt spolas rent med färskvatten i samband med varje tömning.
- ▷ Låt aldrig latrintanken bli för full. Senast när nivåindikeringen lyser skall latrintanken tömmas omedelbart.
- ▷ Sortera avfallet från resan i glas, plåtburkar, plast och komposteringsbara sopor. Kontakta kommunen där du befinner för frågor gällande avfallshanteringen. Släng inte hushållsavfallet i avfallskorgarna på parkeringsplatser.
- ▷ Avfallsbehållare skall tömmas så ofta som möjligt i de härför avsedda tunnorna eller containrarna. På så sätt undviks obehaglig lukt och problematiska ansamlingar av avfall ombord.
- ▷ Låt inte bilens motor vara på i onödan när fordonet står stilla. En kall motor i tomgång släpper ut särskilt mycket skadliga ämnen. Motors drifttemperatur uppnås snabbast när man kör.
- ▷ För toaletten bör man använda en miljövänlig och biologiskt nedbrytbar kemväska i låg dosering.
- ▷ Om man uppehåller sig en längre tid i en stad eller kommun bör man alltid uppsöka speciella platser för husbilar. Kontakta kommunen om du inte vet var en sådan plats finns.
- ▷ Lämna alltid ställplatsen i rent skick.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktiga säkerhetsanvisningar. Säkerhetsanvisningarna är till för att skydda personer och materiella tillgångar.

2.1 Brandskydd

2.1.1 Undvika brandrisker

- ▶ Låt aldrig barn vara ensamma i fordonet.
- ▶ Håll brännbart material på avstånd från värmekällor och spis.
- ▶ Använd aldrig separata, mobila värmekällor eller spisar.
- ▶ Endast auktoriserad fackpersonal får reparera den elektriska anläggningen, gasanläggningen eller de fast installerade apparaterna.

2.1.2 Brandbekämpning

- ▶ Ta reda på vilka lokala brandbekämpningskrav som finns för det land och den ort som du befinner dig på och ha de verktyg som behövs till hands.

2.1.3 Vid brand

- ▶ Evakuerar alla personer som uppehåller sig i fordonet.
- ▶ Frånkoppla elströmförsörjningen och skilj den från elnätet.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- ▶ Varna omgivningen och ring brandkåren.
- ▶ Bekämpa branden, helst utan risk för dig själv.

- ▷ Se efter var nödutgångarna finns och hur de används.
- ▷ Håll nödutgångarna fria.
- ▷ Följ eldsläckarens bruksanvisning.

2.2 Allmänt

- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilationsanordningar i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation, takventiler eller golvventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.
- ▶ Beakta höjden på öppningen i dörren.

- ▷ Respektive instruktionsböcker/driftinstruktioner gäller både för de fast installerade apparaterna (värme, spis, kylskåp osv.) och för basfordonet (motor, bromsar osv.). Iakttag särskilt.
- ▷ Då tillbehör eller tilläggsutrustningar monteras på, kan fordonets mått, vikt och även körförhållandet förändras. En del lös inredning måste registreras i fordonshandlingarna.
- ▷ Använd endast fälgar och däck som är godkända för fordonet. Information om fälgarnas och däckens dimensioner finns i fordonshandlingarna, du kan också fråga hos en auktoriserad återförsäljare eller servicestället.
- ▷ Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.
- ▷ Om fordonets tekniskt tillåtna totalvikt överskrider 4 t ska en stoppkloss användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppkloss standard.

- ▷ Stäng alla dörrar och fönster när du lämnar fordonet. När fordonet är utrustat med utvändiga luckor ska även dessa stängas.
- ▷ Lagstadgad utrustning (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.) ska alltid finnas med. Vid resa utomlands är det reglerna i det landet man besöker som gäller.
- ▷ Fordonet får endast köra på allmänna vägar när fordonets förare har ett för fordonsklassen giltigt körkort.
- ▷ Om man säljer fordonet ska all dokumentation, d.v.s fordonets instruktionsbok och instruktionsböcker till de fast installerade apparaterna överlämnas till den nya ägaren.

2.3 Trafiksäkerhet

- ▶ Innan resan påbörjas ska signal- och belysningsfunktionerna, styrningen och bromsarna kontrolleras.
- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Stäng och lås sovtaket före avfärd.
- ▶ Mörkläggningsgardinerna på vindrutan och på förar- och passagerarsidan ska öppnas, låsas och fästas i detta läge.

- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara stolarna vara låsta i färdriktningen.
- ▶ Förvara alla rörliga delar och lösa föremål säkert innan färden börjar.
- ▶ Säkra TV-apparaten före avfärd.
- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig på de tillåtna sittplatserna (se kapitel 4). Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.
- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser.
- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Observera fordonets totala höjd (inkluderat taklaster) när du kör in under en bro eller in i en tunnel.
- ▶ På vintern måste taket befrias från is och snö innan man startar.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.6).
- ▶ Använd inte värmesystemet på bensinmackar. Explosionsrisk!
- ▶ Använd inte värmesystemet i slutna utrymmen. Kvävningsrisk!

- ▷ Fördela all last jämnt i fordonet före färden (se kapitel 3).
- ▷ Tag alltid hänsyn till fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt och den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln när du lastar bilen eller om du avbryter resan för att t. ex. handla livsmedel och liknande (se fordonshandlingarna).
- ▷ Stäng och säkra alla lådor och luckor innan du startar.
- ▷ Stäng fönster och takluckor innan körningen påbörjas.
- ▷ Stäng alla utvändiga luckor (i förekommande fall) och lås lucklåsen innan du startar.
- ▷ Ta bort de externa stödben innan körningen påbörjas.
- ▷ Placera antennen i "viloläge" innan färden påbörjas.
- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 50 km när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren (se kapitel 13).
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.

2.4 Släpvganskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan husbilen och släpet.

2.5 Gasanläggning

2.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastryckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastryckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de inbyggda anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de inbyggda anslutningsförbindelserna.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsenheter för uppvärmning.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.

- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C, butangas däremot endast upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater (t. ex. gasgrill) som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

2.5.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostsansläggning (anti-frost) för gastryckregulatorer användas.

- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 5 kg-gasflaskor. (Storleken på gasflaskorna kan variera beroende på land.)
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

2.6 Elektrisk anläggning

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Innan man börjar utföra några som helst arbeten i elanläggningen skall alla apparater och lampor fränkopplas, batteriet kopplas från och fordonet skiljas från nätet.
- ▶ Använd endast originalsäkringar med föreskrivet värde.
- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.

2.7 Vattensystem

- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se avsnitt 11.7.3).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktig information om vad som ska beaktas före körning och vilka åtgärder som ska vidtas före körning.

I slutet av detta kapitel hittar du en checklista, i vilken en sammanfattning av de viktigaste punkterna åter ges.

3.1 Första idrifttagandet

- Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 50 km när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna.

Tillsammans med husbilen får du en sats nycklar som består av nycklar för basfordonet och nycklar för påbyggnaden.

Förvara alltid en reservnyckel utanför fordonet. Anteckna respektive nyckelnummer. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller verkstad vid ev. förlust.

Ytterligare hänvisningar får du i kapitel 12.

3.2 Last

- En överbelastning av fordonet och axlarna kan till exempel leda till en försämrad styrrespons (förändrat körbeteende), en överbelastning av däck och av denna anledning högre risk för punkteringar eller en förlängning av bromsavståndet. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara.
Om du inte är säker på om det lastade fordonet motsvarar den högsta tekniskt tillåtna lastvikten finns det möjligheten att väga/kontrollera fordonet på offentliga vågar eller hos respektive återförsäljare.
- I fordonshandlingarna anges den högsta tekniskt tillåtna lastvikten, resp. vikten inklusive tilläggsutrustning från fabriken (faktiska fordonsvikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 3.2.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.
- Ojämn last eller överbelastning påverkar körbeteendet negativt. I synnerhet en baktung belastning leder till en avlastning av framaxeln på grund av hävstångseffekten vilket till exempel orsakar traktionsförlust, sämre styrrespons (förändrat körbeteende), överbelastning av däck och därmed ökad risk för punkteringar. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara. En jämnt fördelad last över hela fordonet leder till ett optimalt körbeteende under resan. Om du inte är säker på om det lastade fordonet överensstämmer med den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln, kan du väga/kontrollera fordonet på allmänna vågar eller hos enskilda återförsäljare.
- Anpassa hastigheten till lasten. Vid tung last blir bromssträckan längre.

- ▷ Överskrid inte den högsta tekniskt tillåtna lastvikt, som anges i fordonshandlingarna, eller den högsta tekniskt tillåtna vikt på axelen.
- ▷ Inbyggda tillbehör och tilläggsutrustning gör att man kan lasta mindre mängder.
- ▷ Se till att lastens tyngdpunkt befinner sig direkt ovanför fordonsgolvet när fordonet lastas. Annars kan fordonets köregenskaper förändras.

- ▷ Om fordonet vid normal drift överskrider den av tillverkaren angivna högsta tekniskt tillåtna lastvikten, finns det risk för rättsliga konsekvenser såsom till exempel böter eller förlorat försäkringsskydd.

3.2.1 Begrepp

- ▷ I tekniska sammanhang används numera begreppet "massa" istället för "vikt". I vanligt språkbruk används dock fortfarande oftast ordet "vikt". För att texten ska bli lättare att läsa används begreppet "massa" endast i fasta, vedertagna formuleringar i efterföljande avsnitt.

Högsta tekniskt tillåtna lastvikt

Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten är ett av tillverkaren fastställt värde som fordonet av säkerhetsskäl aldrig får överskrida, inte ens i lastat skick (till exempel 3500 kg). Uppgifter om den högsta tekniskt tillåtna lastvikten för den modell du har valt kan finnas i fordonets registreringsdokument och på den typskylt som tillverkaren anbringat på själva husbilen.

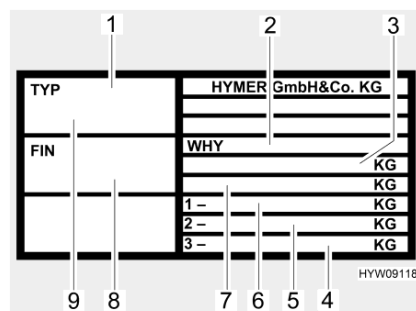

Bild 1 Typskylt

- 1 Typ
- 2 Tillverkarinitialer och påbyggnadsnummer
- 3 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt av fordonet
- 4 Fri
- 5 Högsta tekniskt tillåtna vikt på axel bak
- 6 Högsta tekniskt tillåtna vikt på axel fram
- 7 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt av fordonet samt släp
- 8 Chassinummer basfordon
- 9 Serienummer

I den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd ingår den **faktiska fordonsvikten** och **nyttolasten**.

Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten på det lastade fordonet anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Faktisk fordonsvikt

I den faktiska fordonsvikten ingår fordonets vikt i körklart skick och tilläggsutrustning från fabriken.

Vikt i körklart skick

Vikten i körklart skick är vikten på det körklara standardfordonet (exklusive tilläggsutrustning från fabriken).

Vikten i körklart skick är sammansatt enligt följande:

- Tjänstevikt (det tomma fordonets vikt) med seriemässig standardutrustning från fabrik (exklusive tilläggsutrustning från fabriken)
- Förarens vikt
- Standardutrustningens vikt
- Påfyllda smörjmedel, oljor och kylvätska
- En till 100 % påfylld färskvattentank
- En till 100 % fylld aluminiumgasflaska
- En till 90 % påfylld bränsletank

Förarens vikt beräknas alltid vara 75 kg, oberoende av hur mycket föraren verkligen väger.

Standardutrustningen är all utrustning och all vätska som krävs för att fordonet ska kunna användas ändamålsenligt och säkert. I standardutrustningens vikt ingår:

- Ett fyllt färskvattensystem
- Ett fyllt värmesystem
- Försörjningsledningarna till 230 V-försörjningen
- Ett fyllt toalettspolningssystem
- Insatsmodul för extrabatteri, om det finns möjlighet att använda extra-batteri

Avloppstanken och latrintanken är tomma.

Exempel på beräkning av standardutrustning

Vattentank med 20 l (medan man kör)	20 kg
Gasflaska (11 kg gas + 14 kg flaska)	+ 25 kg
230 V-försörjningsledning	+ 4 kg
Insatsmodul extrabatteri	+ 20 kg
Summa	= 69 kg

Vikten i körklart skick och den faktiska fordonsvikten anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Återstående belastningskapacitet

För att bestämma den återstående belastningskapaciteten är det viktigt att du känner till ditt fordons faktiska vikt. I samband med färdigställandet av ditt fordon beräknar vi den verkliga vikten på ditt fordon för första gången genom vägning i slutet av monteringsbanan. Detta inkluderar vikten i körklart skick plus vikten av all beställd och på fabriken monterad tilläggsutrustning. Baserat på denna verkliga vägda vikt kan du beräkna den återstående belastningskapaciteten för bagage eller andra tillbehör.

Exempel:

Högsta tekniskt tillåtna lastvikt	- Faktiskt vägd vikt	- Passagerarnas vikt	= Återstående belastningskapacitet
3500 kg	- 3000 kg	- 225 kg (3 x 75 kg)	= 275 kg

- ▷ Beakta att man i samband med fabriken beräkning av den återstående belastningskapaciteten uppskattar förarens vikt (som inkluderas i den verkliga vägda vikten) och passagerarnas vikt till 75 kg per sittplats. På grund av avvikande kroppsvikter kan den verkliga återstående belastningskapaciteten för ditt fordon påverkas.
- ▷ Ditt fordons faktiska vikt som beräknats på fabriken kan påverkas i efterhand av vädret och kan till exempel variera en aning på grund av absorption eller frisättning av fukt. Alla ytterligare efterföljande förändringar av ditt fordon, till exempel genom den extra installationen av tillbehör hos återförsäljaren eller andra till- och/eller ombyggnader påverkar fordonets vägda faktiska vikt och därmed också den återstående belastningskapaciteten. Efter hämtning från fabriken och fram till leveransen till kunden är återförsäljaren ansvarig för att förhindra att den högsta tekniskt tillåtna lastvikt överskrids. Därefter från och med överlämnandet genom återförsäljaren åligger det dig att förhindra detta överskridande. Om du inte är säker på om det lastade fordonet motsvarar den högsta tekniskt tillåtna lastvikten finns det möjligheten att väga/kontrollera fordonet på offentliga vågar eller hos respektive återförsäljare.
- ▷ Vi informerar dig om vikten på ditt fordon som vi har vägt på fabriken och den återstående belastningskapaciteten i samband med din återförsäljares fakturering. Denne måste vidarebefordra meddelandet till dig. Om detta inte har skett kan du kontakta din återförsäljare och be om dessa uppgifter. Våra vågar uppfyller alla lagstadgade krav och standardkrav och underhålls, kontrolleras och kalibreras regelbundet. Trots allt är en liten tolerans tekniskt oundviklig. Dessutom kan fordonets vikt påverkas av vädret och till exempel variera något på grund av absorption eller frisättning av fukt. Fordonets faktiska vikt kan därför avvika med några kilo från den verkliga vikten som meddelats.

Nyttolasten är sammansatt enligt följande:

- Konventionell belastning
- Tilläggsutrustning
- Personlig utrustning

- ▷ Fordonets nyttolast kan ökas genom att den faktiska vikten minskas. För detta ändamål är det till exempel tillåtet att tömma vätskebehållarna eller ta ut gasflaskorna.

De olika delarna av lasten förklaras i nedanstående text.

Konventionell belastning

Den konventionella belastningen är den vikt som tillverkaren har beräknat för passagerarna.

Konventionell belastning innebär: För varje sittplats som är inplanerad av tillverkaren beräknas 75 kg, oberoende av hur mycket passagerarna verkligen väger. Förarens vikt ingår redan i fordonets vikt i körklart tillstånd och får **inte** räknas med här.

Antalet sittplatser anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Tilläggsutrustning

Till tilläggsutrustningen hör all utrustning, som inte ingår i standardutrustningen, som monterats på fordonet på tillverkarens ansvar.

- Släpvnagskoppling
- Cykelställ eller motorcykelhållare
- Satellitsystem

Vikten på de olika tilläggsutrustningarna går att erhålla vid förfrågan till tillverkaren.

Personlig utrustning

Den personliga utrustningen är alla föremål som medförs i fordonet, och som inte ingår i den konventionella belastningen eller tilläggsutrustningen. Till den personliga utrustningen räknas t. ex:

- Livsmedel
- Hushållsartiklar
- TV-apparat
- Radio
- Kläder
- Sängkläder
- Leksaker
- Böcker
- Hygienartiklar
- Vatten till varmvattenberedaren

Till personlig utrustning hör dessutom nedanstående, oberoende av var de befinner sig i fordonet:

- Husdjur
- Cyklar
- Båtar
- Surfbörar
- Sportartiklar

För den personliga utrustningen måste tillverkaren enligt gällande bestämmelser utgå från minst en vikt, som beräknas enligt följande formel:

Formel   Minsta vikten M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$

Förklaring N = max. antal personer enligt tillverkarens uppgifter inklusive föraren
 L = fordonets totala längd i meter

3.2.2 Beräkning av nyttolast

- ▶ Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd får aldrig överskridas!
- ▶ I fordonshandlingarna anges den högsta tekniskt tillåtna lastvikten, respektive vikten inklusive tilläggsutrustning från fabriken (faktisk vikt), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 3.2.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.

Nyttolasten (se avsnitt 3.2.1) är här viktskillnaden mellan

- högsta tekniskt tillåten lastvikt i lastat tillstånd och
- den faktiska fordonsvikten.

Exempel på beräkning av nyttolasten

	Vikt i kg	Beräkna
Högsta tekniskt tillåten lastvikt enligt fordonshandlingarna	3500	
Fordonets faktiska vikt inklusive standardutrustning enligt fordonshandlingarna	- 3070	
Ger tillåten last	430	
Schablonvärde på 10 kg per meter fordonslängd (i exemplet: 7,00 m)	-70	
Konventionell belastning, t. ex. 3 personer à 75 kg	- 225	
Tilläggsutrustning och tillbehör	- 40	
Ger personlig nyttovikt	= 95	

Nyttovikten beräknas baserat på förordningen (EU) nr 1230/2012.

Beräkningen av nyttolasten utgående från skillnaden mellan den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd och den av tillverkaren angivna faktiska fordonsvikten är endast ett teoretiskt värde.

Den verkliga lasten kan endast beräknas om fordonet vägs på en godkänd, allmän våg med fyllda tankar (bränsle och vatten), fyllda gasflaskor och komplett tilläggsutrustning (och tillbehör).

Gå till väga enligt följande för detta:

- Kör först upp med fordonets framhjul på vågen och väg den.
- Kör sedan upp med fordonets bakhjul på vågen och väg den.

De olika värdena anger de aktuella axellasterna. Dessa värden är viktiga för rätt lastning av fordonet (se avsnitt 3.2.3). Summan av värdena anger fordons aktuella vikt.

Skillnaden mellan den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd och den vägda fordonsvikten anger den verkliga nyttolasten.

Utgående från detta kan man beräkna hur mycket som blir över den personliga utrustningen:

- Ta reda på vikten på alla passagerare och dra av denna summa från värdet för den verkliga nyttolasten.

Det resulterande värdet anger vikten på den personliga utrustning som kan lastas i fordonet.

3.2.3 Lastsäkring och lastfördelning

- ▶ Av säkerhetsskäl får den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd aldrig överskridas.
- ▶ Fördela lasten jämnt på fordonets högra och vänstra sida.
- ▶ Fördela lasten jämnt på båda axlarna. Observera den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln, som anges i fordonshandlingarna. Beakta desutom däckens tillåtna lastkapacitet (se kapitel 13).
- ▶ Tunga laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten ($\frac{1}{2} \frac{L}{l}$). Detta gäller speciellt vid långt baköverhäng, om en motorcykel transporteras på bakracket eller om det finns tung last i det bakre bagageutrymmet. Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.

- ▶ Surra fast alla föremål så att de inte kan glida iväg.
- ▶ Lasta tunga föremål (förtält, konserver o. dyl.) i närheten av axlarna. För förvaring av tunga föremål ägnar sig lågt placerade förvaringsutrymmen bäst, som har dörrar som inte kan öppnas i färdriktningen.
- ▶ Stapla lättare föremål (t. ex. kläder) i takförvaringsskåpen.
- ▶ Cykelstället ska endast användas för cyklar.

- ▷ Utdragslådor får belastas med maximalt 15 kg.

- ▷ Beakta alltid den maximala tillåtna belastningen av bakgaraget respektive det bakre förvaringsutrymmet. Den specificerade maximalt tillåtna belastningen av bakgaraget eller det bakre förvaringsutrymmet kan påverkas av valet av extra tilläggsutrustning såsom släpvagnskopplingar eller ramförlängningar. Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln får dock under inga omständigheter överskridas. I synnerhet vid last baktill eller montering av tunga tillbehör eller tillbehör som belastas tungt (till exempel motorcykelhållare eller cykelhållare), måste vikten på en axelgrupp kontrolleras och iakttas. Beakta därför att den angivna maximala lasten eventuellt inte kan utnyttjas i full omfattning, om detta skulle innebära att den högsta tekniskt tillåtna lastvikten eller den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln överskrids.
- ▷ Ytterligare information om korrekt belastning finns i avsnitten "Högsta tekniskt tillåtna lastvikt" (sida 18) och "Högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln" (sida 24).

Stort lagringsutrymme lämpar sig också för tunga föremål. Bak- eller framaxelns axelbelastning kan då överskridas.

Axlarna får dock aldrig överbelastas. Det är därför viktigt att beakta avståndet till axlarna när man lastar fordonet.

För att säkerställa säker körning måste du beakta följande uppgifter när du lastar fordonet:

- Bagage och andra föremål som transporteras i fordonet måste vara jämnt fördelade mellan vänster och höger sida av fordonet.
- Tunga eller skrymmande föremål bör förvaras så nära marken som möjligt i förvaringslådor som är avsedda för detta ändamål och nära axlarna samt säkrade mot att glida.
- Lätta och övriga föremål kan förvaras i skåp och förvaringsfack.
- Se alltid till att dörrar och luckor på skåp och förvaringsytor har säkrats på vederbörligt sätt.
- Använd endast lämpliga fastspänningssystem för att säkra mot glidning. Kontrollera alla surrningar ännu en gång innan du påbörjar din resa.

- ▶ En ojämn fördelad last har en negativ effekt på köregenskaperna. Särskilt tung last baktill leder till en avlastning av framaxeln på grund av hävstångseffekten och orsakar därmed till exempel traktionsförlust, sämre styrrespons (förändrat körbeteende), överbelastning av däck och ökad risk för punkteringar. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara. En jämnt fördelad last över hela fordonet leder till ett optimalt körbeteende under resan.

- ▷ Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten samt den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln får inte överskridas. I synnerhet vid last baktill eller montering av tunga tillbehör eller tillbehör som belastas tungt (till exempel motorcykelhållare eller cykelhållare), måste vikten på en axelgrupp kontrolleras och iakttas. Om du är osäker på om det lastade fordonet överensstämmer med den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna totalvikten på axeln, finns det möjlighet att få fordonet vägt/kontrollerat på allmänna vågar eller hos enskilda återförsäljare.
- ▷ För enskilda modeller anger karosstillverkaren en maximal belastning för skåp, utdragslådor, förvaringsfack eller andra förvaringsutrymmen. Detta framgår av de dekalerna som har anbringats på plats och som måste alltid måste beaktas. Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln får dock under inga omständigheter överskridas. Beakta därför att den angivna maximala lasten eventuellt inte kan utnyttjas i full omfattning, om detta skulle innebära att den högsta tekniskt tillåtna lastvikten eller den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln överskrids.
- ▷ Ytterligare information om korrekt belastning finns i avsnitten "Högsta tekniskt tillåtna lastvikt" (sida 18) och "Högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln" (sida 24).

För att fördela lasten rätt behöver du en våg, ett måttband, en miniräknare och lite tid.

Med två enkla formler kan man beräkna hur lastens vikt inverkar på axlarna:

Formler

$A \times G : R = \text{last på bakaxeln}$

$\text{Last på bakaxeln} - G = \text{last på framaxeln}$

Förklaring

A = avstånd mellan förvaringsutrymmet och framaxeln i cm

G = lastens vikt i förvaringsutrymmet i kg

R = fordonets axelavstånd (avståndet mellan axlarna) i cm

- ▷ Mät avstånden utanför fordonet, vågrätt från mitten av framhjulet till mitten av förvaringsutrymmet eller till mitten av bakhjulet.

Högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln

Den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln eller axelgruppen (i det följande kallad vikt på en axelgrupp) avser den fordons- och axelspecifika belastningen, som kan överföras från hjulen på en axel respektive axelgrupp till körbanan. Vikten på en axelgrupp är ett av tillverkaren fastställt värde som fordonet av säkerhetsskäl aldrig får överskrida – inte ens i lastat tillstånd. Uppgifter om vikten på en axelgrupp för ditt fordon finns i fordonets registreringsdokument och på tillverkarens typskylt som anbringats på själva husbilen.

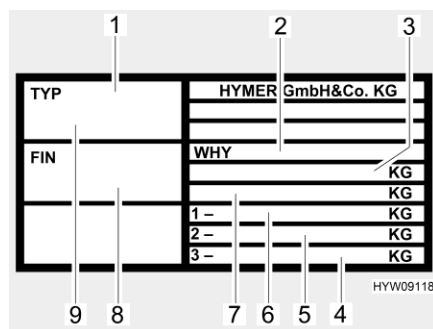

Bild 2 Typskylt

- 1 Typ
- 2 Tillverkarinitialer och påbyggnadsnummer
- 3 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt av fordonet
- 4 Fri
- 5 Högsta tekniskt tillåtna vikt på axel bak
- 6 Högsta tekniskt tillåtna vikt på axel fram
- 7 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt av fordonet samt släp
- 8 Chassinummer basfordon
- 9 Serienummer

- Vid överskridande av den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln kan fordonet skadas (till exempel på grund av axelbrott eller punktering) och dessutom kan köregenskaperna försämrats avsevärt. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara. Vi rekommenderar därför att väga det färdiglastade fordonet, inklusive alla passagerare, innan resan påbörjas. På detta sätt garanteras att vikten på en axelgrupp och den högsta tekniskt tillåtna lastvikten alltid iakttas. För detta ändamål finns möjlighet att väga/kontrollera fordonet på offentliga vågar eller hos enskilda återförsäljare.

- ▷ Beakta att vikten på axlarna respektive axelgrupperna kan avvika från varandra och läs därför uppgifterna i fordonets registreringsdokument noggrant.
- ▷ Om fordonet vid normal drift överskrider den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln hotar rättsliga konsekvenser såsom till exempel böter eller förlorat försäkringsskydd.
- ▷ Det är möjligt att tillverkaren av ditt fordonss chassit specificerar en minibelastning för framaxeln för att uppnå ett optimal körbeteende. Beakta därför uppgifterna om detta i chassitillverkarens bruksanvisning.
- ▷ Ytterligare information om korrekt lastning finns i avsnittet "Lastsäkring och lastfördelning" (sida 22).

Beräkna vikten på en axelgrupp:

- Multiplicera avståndet mellan förvaringsutrymmet och framaxeln (A) med lastens vikt i förvaringsutrymmet (G) och dela resultatet med axelavståndet (R). Man får då fram den vikt med vilken lasten i förvaringsutrymmet belastar bakaxeln. Anteckna denna vikt och förvaringsutrymmet.
- I det andra steget dras vikten i förvaringsutrymmet (G) av från den ovan beräknade vikten. Om man får ett **positivt** värde (exempel 1) betyder det att framaxeln **avlastas** motsvarande detta värde. Om värdet är **negativt** (exempel 2) betyder detta att framaxeln **belastas**. Anteckna även detta värde.
- Beräkna alla lastutrymmen i fordonet på samma sätt.
- I det sista steget ska man räkna till alla beräknade vikter för bakaxeln till totalvikten för bakaxeln och sedan räkna till eller dra bort alla beräknade vikter för framaxeln till framaxelns totalvikt. Hur totalvikten beräknas för axlarna beskrivs i avsnitt 3.2.2.

Om det beräknade värdet överskrider den högsta tekniskt tillåtna lastvikten på axeln måste lasten lastas om.

Om framaxeln avlastas för mycket försämras däckens vidhäftning på vägytan (traktion), detta gäller särskilt för framhjulsdrevna fordon. Lasta om lasten även i detta fall.

Beräkningsexempel

		Exempel 1	Exempel 2
Avstånd till framaxeln	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vikt i förvaringsutrymmet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Fordonets axelavstånd	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning av bakaxeln (lägg till till vikten på axeln)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vikt i förvaringsutrymmet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning av framaxeln (dra bort från vikten på axeln)		38,5 (kg)	
Belastning av framaxeln (lägg till till vikten på axeln)			-11,5 (kg)

Ökning av tillåten belastning och viktreducering

Vid en ökning av tillåten belastning ökas vanligtvis fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt, högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln och som en följd av detta även den återstående belastningskapaciteten för bagage, campingutrustning etc.

Vid en viktreducering däremot reduceras vanligtvis fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt, högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln och som en följd av detta även den återstående belastningskapaciteten för bagage, campingutrustning etc. En teknisk förändring av chassit utförs i regel inte.

- ▷ På grund av den förändrade högsta tekniskt tillåtna lastvikten kan ökning av tillåten belastning eller viktreducering påverka de tillåtna sittplatserna, chassit och vikten på en axelgrupp. Om du har frågor i samband med detta kontakta gärna behörigt tekniskt kontrollorgan för råd.
- ▷ En ökning av tillåten belastning respektive viktreducering kan resultera i förändrade lagstadgade krav till följd av fordonets nya högsta tekniskt tillåtna lastvikt. Det gäller i synnerhet för de lagstadgade kraven i tyska vägtrafiklagen, tyska förordningen om registrering av fordon samt skatte- och försäkringsrättsliga bestämmelser. En ökning av den högsta tekniskt tillåtna lastvikten till mer än 3500 kg kan till exempel påverka körkortsklassen eller leda till andra hastighetsbegränsningar eller förbjuden genomfart samt omkörning. Även kraven för betalning av vägavgifter kan komma att ändras på grund av den nya högsta tekniskt tillåtna lastvikten. Du bör därför informera dig om det gällande rättsläget när det gäller fordonets nya högsta tekniskt tillåtna lastvikt och inhämta information från behöriga myndigheter. Beakta att de nationella bestämmelserna i det land där ditt resmål befinner sig och de länder som besöks för att komma dit kan avvika från bestämmelserna i ditt hemland.
- ▷ Ytterligare information om den återstående belastningskapaciteten finns i avsnitt "Återstående belastningskapacitet" (sida 19).

3.3 Komponenthållare Back-Rack på bakdörren (tillval)

- Maximalt tillåten belastning på Back-Racken och de anordningar som är monterade på den (t.ex. cykelställ).

Bild 3 Back-Rack

Den primära hållaren (Bild 3,1) är fabriksmonterad på fordonets bakdörr. På den primära hållaren kan olika komponenter monteras, t.ex.:

- Cykelställ (olika utföranden)
- Surfbrädshållare
- Förvaringslåda

- Komponenterna till Back-Rack finns som tillbehör som en efterförsäljningsservice.

3.4 Taklast

- ▶ Överbelasta inte taket. Köregenskaperna och bromsegenskaperna försämras genom större taklast.

- ▷ Den max. takbelastningen är 50 kg.
- ▷ Taklasterna ska surras fast ordentligt med spännremmar. Använd inga gummiexpander.
- ▷ Observera fordonets totala höjd inkl. lastat takräcke.

- ▷ Sätt upp en lapp med höjduppgiften väl synligt i förarhyttan. Då behöver man inte tveka vid broar o. dyl.

Bild 4 Sovtak med takräcke

3.5 Släpvagnskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan husbilen och släpet.
- ▶ Beakta husbilens tillåtna kultryck och vikt på bakaxeln. Kultrycket och belastningen på bakaxeln får inte överskridas. Respektive värden står i fordonshandlingarna och i släpvagnskopplingens handlingar.

- ▷ Släp med påskjutsbroms: Om den separata bromsen är aktiverad får släpet varken kopplas på eller kopplingen lossas.
- ▷ Släpvagnskoppling med avtagbar kulhals: Om kulhalsen är felmonterad, föreligger risk för att släpet hakas av. Beakta bruksanvisningen till släpvagnskopplingen.

- ▷ Basfordon Fiat: Det maximalt tillåtna kultrycket varierar från 80 kg till 120 kg, beroende på modell.

3.6 Släpvagnskoppling

- ▶ Observera det maximala kultrycket och den högsta tekniskt tillåtna släpvagnsvikten i fordonshandlingarna när en släpvagnskoppling ska monteras.
- ▶ Dra åt släpvagnskopplingens fästsruvar efter 1000 drifttimmar.

- ▷ Cykelstället och släpvagnskoppling får inte användas samtidigt.

- ▷ Om släpvagnskopplingen har monterats i fabriken är släpvagnskopplingen registrerad i fordonshandlingarna. Ha alltid relevanta handlingar med i fordonet.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Bild 5 Släpvagnskoppling (borttagbar)

Uppgifter i fordonshandlingarna

Låt er återförsäljare eller serviceställe montera delarna. Återförsäljaren sköter då även registreringen.

3.7 Fotsteg

- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Stå inte direkt i fotstegets svängområde under inkörning och utkörning.
- ▶ Gå endast upp på fotsteget när det är helt utkört. Risk för skador!
- ▶ För att förhindra risker för att halka, skall fotsteget, vid behov, rengöras före du stiger på den (snö, is, lera ...).
- ▶ Lyft eller sänk aldrig personer eller last med hjälp av fotsteget.
- ▶ När motorn har kallstartats kan det dröja några sekunder innan varningssignalen hörs, beroende på fordonet.
- ▶ Observera den högsta tillåtna belastningen på fotsteget i enlighet med tillverkarens instruktionsbok.

- ▷ Fotstegets vridlager och länkar får inte smörjas med fett eller olja (se kapitel 11).

- Vippkontakten för manövrering av fotsteget är placerad inuti fordonet nära bodelsdörren.

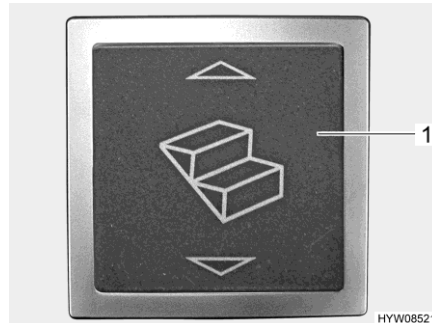

Bild 6 Vippkontakt för fotsteg
(ingångsområdet)

Köra in eller ut:

- Tryck på vippkontakten (Bild 6,1) vid ingången.

När motorn är igång och fotsteget utkört ljuder en varningssignal. Varnings-signalen tystnar när fotsteget körs in.

3.8 TV-apparat

- Ställ in TV-apparaten på ett säkert ställe innan färden börjar.

3.9 Kök

- Vid en olycka eller kraftig inbromsning kan kringflygande föremål skada passagerarna i fordonet. Före färd säkra alla föremål och ta bort alla lösa föremål och förvara dessa på en säker plats.

3.10 Gasregulator

- Användning av apparater som drivs med gas under körning är endast tillåten om gasanläggningen har en lämplig utrustning. Slangbrotts-säkring och crashsensor förhindrar att gas släpps ut vid en olycka.

- Beakta den separat medföljande instruktionsboken från tillverkaren av gastrycksregleringssystemet.

Beroende på utrustningen kan fordonet vara utrustat med olika gasregulatorer.

Om andra än de gasregulatorer som anges nedan är installerade i fordonet, måste huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilerna vara stängda under körning.

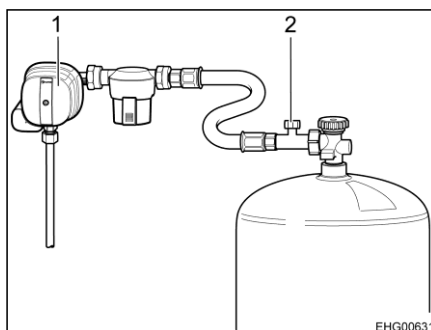

Bild 7 Gasregulator (MonoControl)

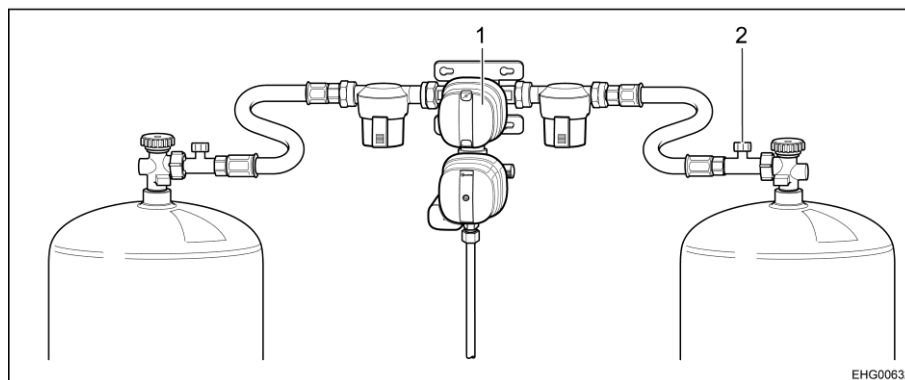

Bild 8 Gasregulator (DuoControl)

Gasregulator med crashsensor och slangbrottssäkring

Om fordonet är utrustat med en gasregulator med crashsensor (Bild 7,1 och Bild 8,1) och slangbrottssäkring (Bild 7,2 och Bild 8,2):

Huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "värmesystem" får vara öppna under körning. Apparater med gasdrift får vara påslagna under körning.

Utformningen av gasregulatorn MonoControl CS (Bild 7) och DuoControl CS (Bild 8) kan variera i detalj (rak eller vinklad).

- Vid behov, klargör frågor med auktoriserade återförsäljare eller service-ställen.

3.11 Snökedjor

- ▷ Montera endast snökedjor om avståndet mellan däcken och fordonets karosseri är minst 50 mm.
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.
- ▷ Beakta snökejde-tillverkarens monteringsföreskrifter.
- ▷ Sätt inte på snökedjor på alufälgar.

För användning av snökedjor gäller bestämmelserna och föreskrifterna i respektive land.

- Snökedjor ska alltid fästas på drivhjulen.
- Snökedjans spänning ska kontrolleras efter att man har kört ett par meter.

3.12 Trafiksäkerhet

- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge (se avsnitt 13.6).
- ▶ Lösa delar kan utsättas för ogynnsamma omgivningsvillkor (storm, is, vibrationer etc.) och måste kontrolleras noggrant trots att de är noggrant konstruerade och tillverkade. Kontrollera därför att lösa delar sitter korrekt med vissa intervaller och före långa turer.

Gå igenom följande checklista innan du startar:

Basfordon

Nr.	Kontroller	Kontrollrad
1	Alla fordonshandlingar finns med	
2	Däck respektive fyllnadstryck i ordentligt skick	
3	Fordonsbelysning, broms- och backljus kontrollerat	
4	Oljenivå i motor, växellåda och servostyrning kontrollerat	
5	Frostskydd och vätska för vindrutespolaranläggningen är påfyllt	
6	Bromsarnas funktionsduglighet	
7	Kontrollera att bromsarna fungerar jämnt runt om	
8	Fordonet kör rakt fram även när man bromsar kraftigt	

Påbyggnad utsida

Nr.	Kontroller	Kontrollrad
9	Markisen helt inrullad	
10	Sovtak stängt och låst	
11	Taket har befriats från snö och is (på vintern)	
12	Utvändiga anslutningar fränkopplade och kablar borttagna/i förvaringsutrymme	
13	Externa stöd har tagits bort	
14	Fotsteget är indraget (observera varningssignalen)	
15	Dörrarna baktill är stängda	
16	Fordonets totala höjd inkl. lastat takräcke uppmätt och antecknad. Ha viktvärdena till hands i förarhytten	

Påbyggnad insida

17	Fönster, taklucka och sovtak stängda och låsta	
18	TV-apparat säkrad	
19	Alla lösa delar befinner sig i lådor och skåp eller är fastsurrade	
20	Öppna hyllor är tömda	
21	Kylskåpsdörren är låst	
22	Alla lådor och luckor är stängda	
23	Barnstolen får endast monteras på tillåtna sittplatser	
24	Vridstolsspärr för förarstolen och passagerarstolen har hakat in	
25	Mörkläggningsgardinerna i förarhytten är öppna och säkrade	
26	Alla lampor är släckta	

Gasanläggning

27	Gasflaskorna är ordentligt fastsurrade i gasboxen	
28	Sätt alltid på skyddsskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen	
29	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd, gasavstängningsventiler stängda ▷ Om ett MonoControl- eller DuoControl-styrssystem med crashsensor är installerat kan gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen vara öppna medan man kör.	

Elektrisk anläggning

30	Kontrollera spänningen på bodelsbatteriet och på startbatteriet (se kapitel 8). Om för låg batterispänning indikeras på panelen måste respektive batteri laddas. Beakta uppgifterna i kapitel 8 ▷ Resan skall påbörjas med fulladdat start- och bodelsbatteri.	

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att köra husbilen.

4.1 Köra

- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Vid starten av fordonets motor kan varningssignaler, exempelvis varningssignalen som anger att fotsteget är utfällt, höras. Vid vissa förhållanden (kallstart på vintern) kan det dröja upp till 15 sekunder efter fordonsstarten tills dessa varningssignaler hörs.
- ▶ Ett säkerhetsbälte finns monterat vid de sittplatser som får användas under färd. Under färd ska säkerhetsbältet alltid användas.
- ▶ Ta aldrig av säkerhetsbältet under färden.
- ▶ Alla personer som åker med måste sitta på fordonssätena.
- ▶ Dörrspärren får inte öppnas.
- ▶ Undvik att bromsa för kraftigt.
- ▶ Om ett navigationssystem används: ändra endast färdmålet när fordonet står still. Kör till en rastplats/parkeringsplats eller till något annat ställe, där man kan stanna säkert, för att ändra färdmålet.
- ▶ Återge inte DVD-skivor på navigationssystemets monitor under körningen.

- ▷ Kör långsamt på dåligt väglag.

- ▷ Tillverkaren ansvarar inte för skador eller olycksfall som inträffar på grund av att dessa anvisningar inte efterföljs.
- ▷ De beskrivna säkerhetanvisningarna i kapitel 2 måste följas.

4.2 Körhastighet

- ▶ Fordonet har en kraftig motor. Det står alltså tillräckliga stora reserver till förfogande vid svåra trafiksituationer. Denna höga kapacitet tillåter en hög sluthastighet och en enastående körhastighet.
- ▶ Fordonet erbjuder en stor motståndskraft mot vind. Särskild fara föreligger vid plötslig sidvind.
- ▶ Ojämn eller ensidig lastning förändrar köregenskaperna.
- ▶ På okända vägar kan svåra körförhållanden och överraskande trafiksituationer uppstå. För din egen säkerhet bör du anpassa hastigheten efter den rådande trafiksituationen och omgivningen.
- ▶ Håll gällande hastighetsbegränsningar.

4.3 Bromsar

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

Före varje start

Test-bromsa före varje resa och kontrollera då:

- Fungerar bromsarna?
- Reagerar bromsarna alltid på samma sätt?
- Fortsätter fordonet rakt fram även efter en kraftig bromsning?

4.4 Säkerhetsbälten

4.4.1 Allmänt

Fordonet är i bodelen utrustad med säkerhetsbälten på de sittplatser som föreskrivs i lagen. Beakta gällande, nationella bestämmelser för användning av säkerhetsbälten.

- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Kläm eller skada inte säkerhetsbältena. Skadade säkerhetsbälten skall bytas ut av en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Ändra inte säkerhetsbältenas fästpunkter, upprullningsautomatiken eller låsanordningarna.
- ▶ Varje enskilt säkerhetsbälte ska endast användas av **en** vuxen person.
- ▶ Fäst inte andra föremål med säkerhetsbältet samtidigt som en person använder det.
- ▶ Normala säkerhetsbälten räcker inte som skydd för personer som är mindre än 150 cm långa. I dessa fall krävs extra säkerhetssystem. Beakta respektive certifikat.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sitsraden.
- ▶ Säkerhetsbälten skall bytas ut efter olycksfall.
- ▶ Under färden får stolens ryggstöd inte fällas ner för långt. Säkerhetsbältets skyddsfunktion säkerställs då inte.

4.4.2 Använda säkerhetsbälten på rätt sätt

- ▶ Bältet får inte snurras. Bältet ska sitta slätt mot kroppen.
- ▶ När man spänner fast säkerhetsbältet är det viktigt att man sitter riktigt.

Säkerhetsbältet är korrekt placerat om den nedre delen sitter under magen och över höftbenen. Den övre delen måste vara placerat över bröstet och axeln (inte över halsen). Bältet måste alltid sitta spänt över kroppen. Tjocka kläder bör tas av före färd.

4.5 Bilbarnskydd

- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sitsraden.
- ▶ Bilbarnskydd som är vända bakåt får **aldrig** användas på en stol med **aktiverad främre airbag**. Detta kan leda till att barn **dör** eller får **allvarliga skador**.
- ▶ Spänn fast barnet innan färden börjar, och se till att barnet är fastspänt under hela färden.
- ▶ Bakåtvända bilbarnskydd får inte monteras eller användas på passagerarstolen om det finns krockkudde (airbag) på passagerarsidan. Beakta varningsmärkena i fordonet.
- ▶ Om du behöver att en bebis åker med i barnvagnen på passagerarstolen mot färdriktningen, måste du avaktivera airbags på passagerarsidan vid inställningsmenyn av basfordonet. När airbags är avaktiverade, måste en kontrollampa lysa på instrumentbrädan (se bruksanvisningen till basfordonet). Kontrollera före färden, om denna kontrollampa lyser. Skjut passagerarsätet helt bak, så att barnstolen inte rör vid instrumentbrädan.

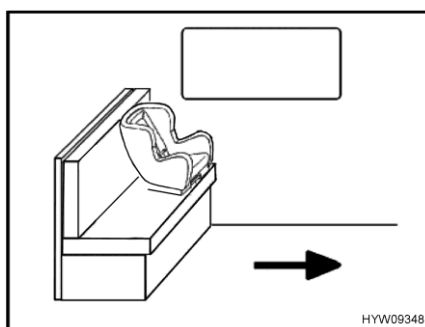

Bild 9 Barnstol på sittbänken

På sittbänken (Bild 9) är endast en barnstol vid fönstret tillåten. Ryggdynan på sidoväggen måste tas bort, om barnstolen finns monterad. Fäll ihop hängbordet nedåt.

Bilbarnskydden delas in i fem grupper:

Grupp	Kroppsvikt	Ålder (ca)
0	Till 10 kg	Upp till 9 månader
0+	Till 13 kg	Upp till 18 månader
I	9 kg till 18 kg	9 månader till 4 år
II	15 kg till 25 kg	3 år till 7 ½ år
III	22 kg till 36 kg	6 år till 12 år

Nedanstående tabell visar vilka bilbarnskydd som kan användas på vilka sittplatser.

Stolar	Åldersgrupper			
	< 10 kg (0-9 månader)	< 13 kg (0-24 månader)	9-18 kg (9-48 månader)	15-36 kg (4-12 år)
Passagerarsäte fram	U ¹⁾	U ¹⁾	UF	UF
Andra sättsraden	U	U	U	U

Märkningens betydelse:

U: Lämpligt för "universella" barnskydd som är tillåtna för denna åldersgrupp.

UF: Lämpligt för framåtriktade "universella" barnskydd som är tillåtna för denna åldersgrupp.

U¹⁾: Endast vid avaktiverad airbag på passagerarsidan.

4.5.1 Förarstol och passagerarstol

- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning.
- ▶ Stolarna måste vara låsta i färdriktning och får inte snurras under tiden som bilen kör.

- ▷ Förarstolen och passagerarstolen är beroende på modell och utrustning en del av basfordonet. I detta fall beskrivs inställning av stolarna i bruksanvisningen till basfordonet.

Bild 10 Reglage på stolen

Vrida stolen i färdläge

Förar- och passagerarstolen måste vridas och låsas i körriktningen under körning.

- Fäll upp båda armstöden.
- Skjut stolen antingen bakåt eller i mittläge.
- Sväng stolen inåt i färdriktning och lås den i detta läge.

- ▷ Vridning av stolar i uppställt fordon beskrivs i kapitel 6.

- Ställa in stolen i längdriktning** Förarstolen ska ställas in så att föraren bekvämt kan trycka ner pedalerna.
- Drag upp bygeln (Bild 10,2).
  - Skjut stolen framåt eller bakåt.
  - Släpp bygeln. Det måste höras att stolen hakar fast.
- Ställa in sätets lutning** Ställ in sätets lutning så att låren ligger mot sätet utan tryck.
- Dra handtaget (Bild 10,3) uppåt.
  - Justera framsätet till önskad vinkel genom att trycka eller släppa efter.
  - Släpp handtaget. Det måste höras att sätets yta hakar fast.
  - Dra handtaget (Bild 10,4) uppåt.
  - Justera baksätet till önskad vinkel genom att trycka eller släppa efter.
  - Släpp handtaget. Det måste höras att sätets yta hakar fast.
- Ställa in ryggstödet** Ställ in lutningen på förarstolens ryggstöd så att man kan hålla i ratten med lätt böjda armar.
- Vrid det räfflade vredet (Bild 10,5). Beroende på vridriktning lutar ryggstödet framåt eller bakåt.
- Ställa in armstödet** Armstöden kan ställas in steglöst i höjdlöd.
- Vrid det räfflade hjulet (Bild 10,1). Beroende på vridriktning lutar armstödet framåt eller bakåt.

4.6 Nackstöd

▷ Nackstöden går inte att ställa in på alla modeller.

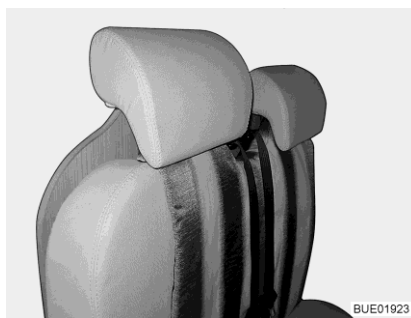

Bild 11 Nackstöd (sittbänk)

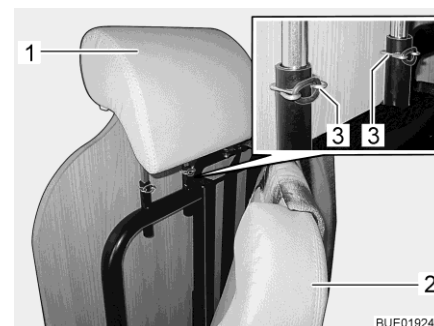

Bild 12 Inställning av nackstöd

Ställ innan du startar in nackstödet (Bild 12,1) så att bakhuvudet har ett stöd ungefär i höjd med öronen.

Inställning av nackstöd:

- Fäll fram dynan (Bild 12,2).
- Ta bort säkringsklämmorna (Bild 12,3).
- Dra nackstödet (Bild 12,1) uppåt eller tryck bakåt tills det fastnar i rätt spärrläge.
- Sätt fast säkringsklämmor.
- Fäll tillbaka dynan.

4.7 Sittplatsernas placering

- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig i fordonet på de tillåtna sittplatserna. Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ Under körning är det förbjudet att sitta på de långsgående sittbänkarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.

Sittplatser, som kan användas under färden, är utrustade med ett säkerhetsbälte.

4.8 Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren

- ▶ Medan man kör ska plisségardinerna för förar- och passagerarfönstren vara öppna, låsta och säkrade.

Säkra:

- Skjut försiktigt plisségardinerna för sidofönstren hela vägen bakåt.
- Säkra plisségardinerna.

4.9 Ytterdörrar

- ▶ Kör endast med stängda ytterdörrar.

- ▷ Låsning av dörrarna kan förhindra att de öppnas av sig själva, t. ex. vid en olycka.
- ▷ Låsta dörrar förhindrar dessutom att någon kan komma in i fordonet utifrån t. ex. om du måste stanna vid en ljussignal. I en nödsituation kan det emellertid vara ett problem om dörrarna är låsta.
- ▷ Lås alltid dörrarna när du lämnar fordonet.
- ▷ Dörrarna är delar av basfordonet. Öppning och stängning av dörrarna beskrivs i instruktionsboken till basfordonet.

4.10 Tanka bränsle

- ▶ Vid tankning måste alla apparater som bedrivs med gas vara avstängda. Explosionsrisk!

- ▷ Bränslepåfyllningsröret är en del av basfordonet.
- ▷ Bränslepåfyllningsröret är märkt med texten "Diesel".

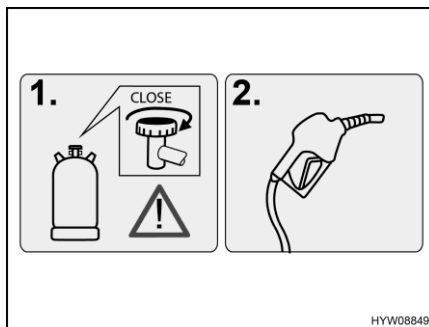

Bild 13 Varningssymbol (bränslepåfyllningsrör)

Bränslepåfyllningsrörets placering hittar du i basfordonets instruktionsbok.

4.11 Bogsering

- ▶ Om det inte går att vrida tändnyckeln i tändningslåset får inte fordonet bogseras. Då är styrningen spärrad.

- ▷ När fordonets motor inte är igång eller det är fel på elsystemet fungerar inte servostyrningen och bromsarna. Det är nödvändigt med stor kraft för att styra och bromsa.

- ▷ Dessutom måste anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet beaktas.
- ▷ Beakta gällande, nationella bestämmelser för bogsering.

När fordonet måste transporteras bort ska det i möjligaste mån ske genom bärgning på en transport eller släpvagn. Om det inte är möjligt rekommenderar vi att alltid använda en bogserstång. Bogserstången måste vara godkänd för fordonets vikt.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om uppställning av fordonet på campingområdet.

5.1 Parkeringsbromsen

Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.

5.2 Fotsteg

För att kunna lämna fordonet måste fotsteget vara helt utfällt. När fotsteget fälls ut medan motorn är igång ljuder en varningssignal.

5.3 230 V-anslutning

Till fordonet kan man ansluta en extern 230 V-försörjning (se kapitel 8).

5.4 Kylskåp

Anslut fordonet till 230 V-försörjningen (om möjligt), så att bodelsbatteriet inte laddas ur.

5.5 Markis

- ▷ Om stödbenen inte är uppställda får markisen köras ut högst 1 meter.
- ▷ Kör in markisen vid kraftig blåst, samt vid regn- eller snöväder.
- ▷ Gör ett stödben kortare vid lätt regn så att vattnet kan rinna av markisen.
- ▷ Vid lätt vind eller regn skall markisen spännas fast på båda sidor med rep.
- ▷ Kör endast in markisen när markisduken är torr. Om markisen måste köras in när markisduken är blöt: Kör ut markisen så snart som markiseduken har torkat.
- ▷ Före inkörning ska löv och grovt smuts avlägsnas från markisen.

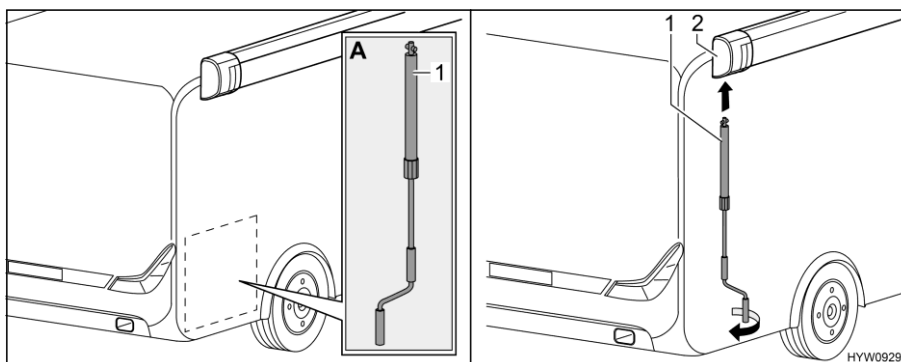

Bild 14 Montera veven

Köra ut markisen:

- Ta ut veven (Bild 14,1) ur det bakre lastutrymmet (Bild 14,A).
- Sätt veven i markisens bajonettfästhållare (Bild 14,2).
- Vrid veven moturs tills markisen har körts ut högst 1 m.

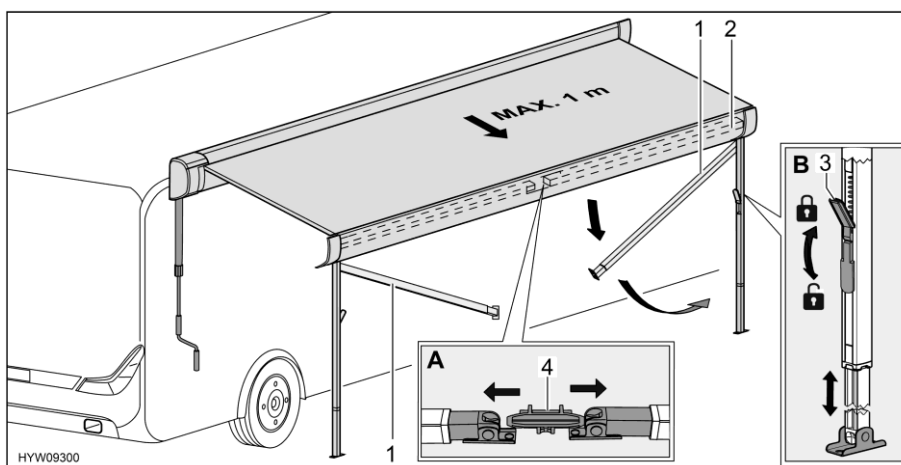

Bild 15 Förbereda stödfötterna

- Lossa stödfötterna (Bild 15,1) ur fästet (Bild 15,4) i frontlisten (Bild 15,2). Tryck stödfötterna lätt utåt (Bild 15,A).
- Fäll ut stödfötterna.
- Lossa stödfötternas lås (Bild 15,3). Fäll ned låsarmen.
- Dra ut stödfötternas nedre del till önskad längd (Bild 15,B).
- Fäll upp stödfötterna.
- Stäng stödfötternas lås (Bild 15,3). Fäll upp låsarmen.

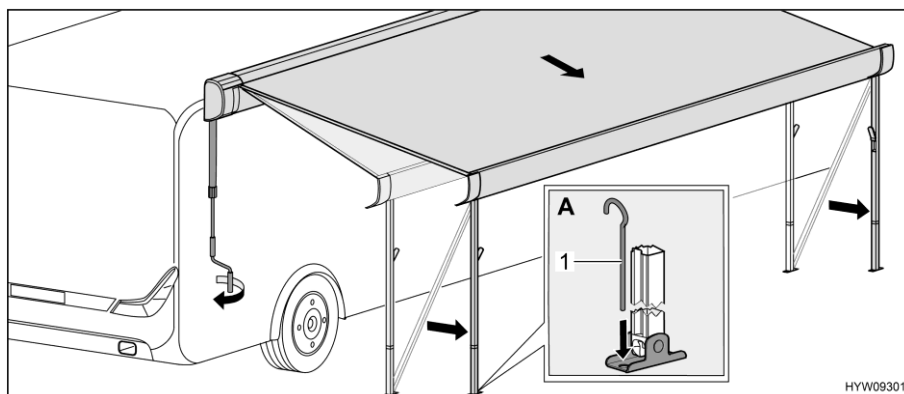

Bild 16 Placera markisen i ändläge

- Kör ut markisen helt med veven. Ompositionera stödfötterna flera gånger.
- Ställ in stödfötterna på önskad höjd.
- Dra bort veven och placera den i det bakre lastutrymmet.
- Fäst stödfötterna med tältpinnar (Bild 16,1) på marken (Bild 16,A).

Fälla in markis:

- Ta bort eventuella spännlinor och tältpinnar.
- Stoppa veven i markisens bajonettfassning och vrid med den medurs, tills markisen kör in till cirka 1 m.
- Rengör stödfötterna vid behov.
- Öppna spärren på stödbenen. Fäll ned låsarmen.
- Skjut in den nedre delen av stödfötterna helt.
- Fäll in de båda stödfötterna efter varandra i frontlisten och låt dem haka in. Tryck då stödfötterna lätt utåt.
- Fortsätt veva tills markisen har körts in helt.
- Dra veven ur bajonettfassningen och lagra den.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att bo i fordonet.

6.1 Ytterdörrar

- Kör endast med stängda ytterdörrar.

- ▷ Låsning av dörrarna kan förhindra att de öppnas av sig själva, t. ex. vid en olycka.
- ▷ Låsta dörrar förhindrar dessutom att någon kan komma in i fordonet utifrån t. ex. om du måste stanna vid en ljussignal. I en nödsituation kan det emellertid vara ett problem om dörrarna är låsta.
- ▷ Lås alltid dörrarna när du lämnar fordonet.
- ▷ Dörrarna är delar av basfordonet. Öppning och stängning av dörrarna beskrivs i instruktionsboken till basfordonet.

6.2 Utvändiga luckor

- ▷ Stäng och lås det utvändiga luckan innan du startar.

6.2.1 Utvändig lucka Thetford-kassett

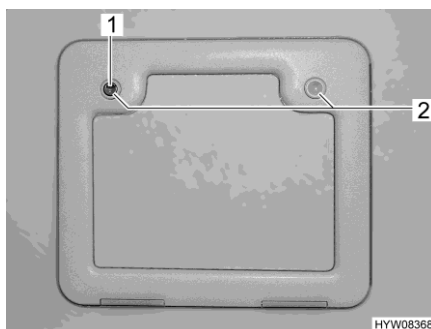

Bild 17 Utvändig lucka Thetford-kassett

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern i trycklåsets (Bild 17,1) och vrid ett kvarts varv.
  - Dra ut nyckeln.
  - Tryck samtidigt in de två trycklåsen (Bild 17,2) med tummarna och öppna den utvändiga luckan.
- Stänga:**
- Stäng och haka i den utvändiga luckan.
  - Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 17,1) och vrid ett kvarts varv.
  - Dra ut nyckeln.

6.3 Vädra

- Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilationsanordningar i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation, takventiler eller golvventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.

- ▷ I vissa väderleksförhållanden kan kondens bildas på metallföremål trots att man vädrar tillräckligt mycket (t. ex. skruvarna på chassigolvet).
- ▷ Öppningar (t. ex. takventiler, kanterna på takluckor, eluttag, påfyllningsöppningar, luckor osv.) kan vara köldbryggor.

- ▷ När fordonet inte används under längre tid:
  - Vädra fordonets inre ordentligt var 3:e vecka. Då måste sovtaket vara öppet.
  - Tag ut madrasserna ur fordonet och förvara dem på ett torrt ställe.
  - Fäll upp avfuktaren (Granulat). Följ tillverkarens instruktioner.När den inre luftfuktigheten höjs under en lång tid, kan det bildas mögel, fläckar och mjöldagg.

Kondensvatten

Se till att du alltid har en optimal luftcirkulation eller ventilation genom att vädra så ofta som möjligt. Endast om man vädrar tillräckligt mycket kan man förhindra att det bildas kondensvatten och som en konsekvens därav mögel om det är kyligt eller kallt ute. När värmeeffekten, luftspridningen och ventilationen anpassas till varandra fås ett behagligt rumsklimat under den kalla årstiden. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspridningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Om fordonet står stilla en längre tid bör man vädra regelbundet, bl a för att undvika för kraftig uppvärmning på sommaren. Vädra därvid inte bara rummet utan även de utifrån tillgängliga förvaringsutrymmena. När fordonet ställs upp i ett stängt utrymme (t. ex. garage) ska även uppställningsplatsen vädras. Kondensvatten kan leda till att det bildas mögel.

6.4 Fönster

- ▷ Fönstrena är försedda med mörkläggningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät eller veckat insektsskydd. Mörkläggningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörkläggningsrullgardinen/insektssnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget. Plisségardinen och det veckade insektsskyddet består av tunt material. Dra försiktigt tillbaka plisségardinen eller insektsskyddet i handtaget till utgångsläget, håll i handtaget så att plisségardinen eller insektsskyddet inte skadas.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ Ta tag i mitten av kantlisten för att öppna eller stänga rullgardinerna. Om man inte tar i mitten på kantlisten kan rullgardinen klämmas eller skadas.

- ▷ När mörkläggningsrullgardinen eller plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen och fönstret. Fönstret kan skadas. Stäng därför mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Ställ dessutom fönstret i läge för "kontinuerlig vädring".
- ▷ Stäng fönstren innan körningen påbörjas.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga fönstrena så mycket att fukt inte kan tränga in.

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla fönster vara stängda.
- ▷ Vid extrema väderleksförhållanden eller stora temperaturskillnader kan det bildas lite kondensvatten på insidan av de dubbla akrylglasrutorna. Rutan är så konstruerad, att kondensvattnet kan avdunsta igen om temperaturen ute stiger. Man behöver alltså inte vara rädd att akrylglasrutan tar skada av kondensvattnet.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för fönstren vid starkt solljus. När fönstren mörkläggs skall det göras utan att värmeansamlingar uppstår.

6.4.1 Överkantshängt fönster

- ▷ Om fönstren är monterade med automatik-spärrar, måste fönstret öppnas helt för att spärren ska frigöras. Om spärren inte frigörs och fönstret trots det stängs finns det risk för att fönstret går sönder p.g.a. stora trycket.
- ▷ När de överkantshängda fönstren öppnas skall det göras utan att vridspänningar uppstår. Fönster skall öppnas och stängas med jämn kraft.
- ▷ Beroende på utrustning är fordonet utrustat med ett överkantshängt fönster (Bild 18,1) bak till höger. Före öppningen av skjutdörren ska det överkantshängda fönstret stängas. Skjutdörren kan annars stöta emot det överkantshängda fönstret!
- ▷ Innan du öppnar eller stänger skjutdörren, stäng och lås det överkantshängda fönstret (Bild 18,2) i skjutdörren. Fönstret kan annars skadas på grund av vibrationen.

Bild 18 Överkantshängt fönster (höger sida)

Det överkantshängda fönstret har två lägen: "låst" och "kontinuerlig vädring".

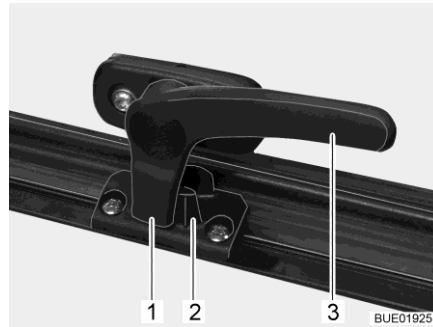

Bild 19 Låsarm (läget "stängd")

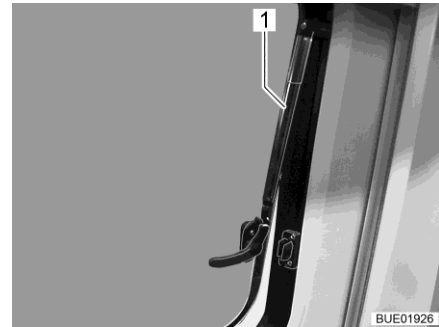

Bild 20 Överkantshängt fönster med automatik-spärr

- Öppna:**
- Sväng låsarmen (Bild 19,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
  - Öppna det överkantshängda fönstret till önskat läge. Låt det överkantshängda fönstret haka i självständigt med (Bild 20,1) automatiska-spärrar.

Det överkantshängda fönstret låses i önskat läge.

- Stänga:**
- Öppna det överkantshängda fönstret så mycket att spärren frigges.
  - Stäng det överkantshängda fönstret.
  - Sväng låsarmen (Bild 19,3) ett kvarts varv mot fönsterkarmen. Låsspaken (Bild 19,1) är placerad på insidan av fönsterlåset (Bild 19,2).

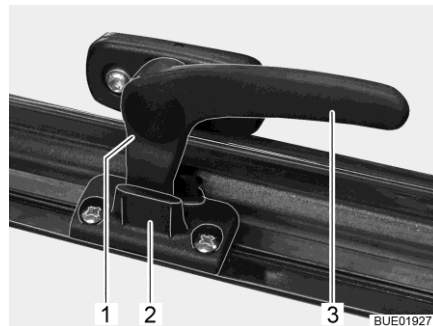

Bild 21 Låsarm (läget "kontinuerlig vädring")

Kontinuerlig vädring

Med hjälp av låsarmen kan man låsa det överkantshängda fönstret i två olika lägen:

- I läget "kontinuerlig vädring" (Bild 21)
- I läget "helt stängt" (Bild 19).

För att ställa det överkantshängda fönstret i läge för "kontinuerlig vädring":

- Sväng låsarmen (Bild 21,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
- Tryck upp det överkantshängda fönstret något.
- Sväng låsarmen ett kvarts varv mot fönsterkarmen. Därvid måste låsspaken (Bild 21,1) föras in i spåret på fönsterlåset (Bild 21,2).

Det överkantshängda fönstret får inte stå i läget "kontinuerlig vädring" under körning.

Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om det överkantshängda fönstret står i läget "kontinuerlig vädring". Därför bör man stänga fönstret helt när det regnar.

6.4.2 Plisségardin och insektsskydd

Fönstren är försedda med plisségardiner och insektsskydd. Plisségardinen och insektsskydd är avskilda eller kan drivas tillsammans. Vid allmän användning hålls handtagen samman magnetiskt.

Bild 22 Plisségardin och insektsskydd

Plisségardin öppna/stänga:

- Ta tag i mitten på handtag (Bild 22,1) och dra försiktig uppåt/nedåt. Plisségardinen stannar i vilken som helst position.

Insektsskydd öppna/stänga:

- Ta tag i mitten på handtag (Bild 22,2) och dra försiktig uppåt/nedåt. Insektsskyddet stannar i vilken som helst position.

6.4.3 Plisségardiner på vindrutan och på förar-/passagerarfönstren

Vindruta

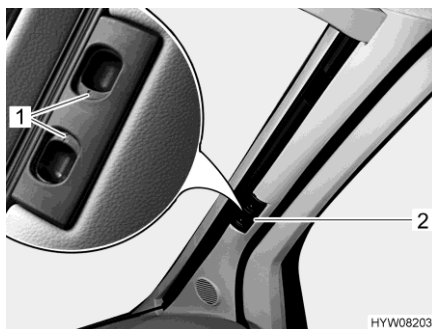

Bild 23 Plisségardin (vindruta)

Stänga:

- Tryck ihop låshandtagen (Bild 23,1) och håll dem ihoptryckta.
- Håll plisségardinen för vindrutan i handtaget (Bild 23,2) och dra den mot fönstrets mitt.
- Stäng den andra plisségardinen för vindrutan på samma sätt. Ett magnetlås håller samman plisségardinens två delar i mitten.

- Öppna:
- Tryck ihop låshandtagen (Bild 23,1) och håll dem ihoptryckta.
  - Skjut de två hälfterna av plisségardinen för vindrutan utåt så långt det går, ta tag i handtaget (Bild 23,2).
  - Släpp låshandtagen (Bild 23,1) och låt dem haka fast.

Förar-/passagerarfönster

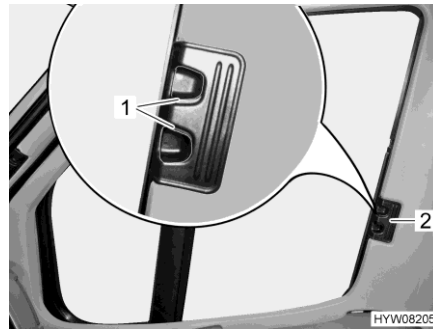

Bild 24 Plisségardin (förar-/passagerarfönster)

- Stänga:
- Tryck ihop låshandtagen (Bild 24,1) och håll dem ihoptryckta.
  - Ta tag i handtaget (Bild 24,2) och dra plisségardinerna för förar-/och passagerarfönstret till den andra fönstersidan och fäst med magnetrem-sorna.
- Öppna:
- Tryck ihop låshandtagen (Bild 24,1) och håll dem ihoptryckta.
  - Ta tag i handtaget (Bild 24,2) till plisségardinerna för förarfönstret och passagerarfönstret och skjut in dem så långt det går.
  - Släpp låshandtagen (Bild 24,1) och låt dem haka fast.

6.5 Takluckor

- ▶ Ventilationsöppningarna till ventilationssystemet måste alltid vara öppna. Täck aldrig för ventilationerna, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv.

- ▷ Takluckorna är försedda med mörkläggningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät eller veckat insektsskydd. Mörkläggningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörkläggningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget. Plisségardinen och det veckade insektsskyddet består av tunt material. Dra försiktigt tillbaka plisségardinen eller insektsskyddet i handtaget till utgångsläget, håll i handtaget så att plisségardinen eller insektsskyddet inte skadas.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ När mörkläggningsrullgardinen resp. plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen och takluckan. Takluckan kan skadas. Stäng därför mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Öppna takluckan något eller ställ den i ventilationsläge.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga takluckorna så mycket att fukt inte kan tränga in.

- ▷ Gå inte på takluckorna.
- ▷ Stäng takluckorna innan körningen påbörjas.
- ▷ Kontrollera låset till takluckorna innan resan påbörjas.
- ▷ Öppna mörkläggningsrullgardinerna och plisségardinerna innan körningen påbörjas.

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla takluckor vara stängda.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för över takluckorna till 2/3 om fordonet står i starkt solljus.

6.5.1 Taklucka med snäpplås

Bild 25 Taklucka med snäpplås

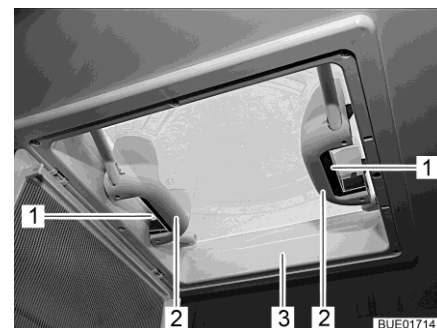

Bild 26 Handtag med snäpplås

Takluckan kan öppnas både på bara ena sidan och på båda sidorna.

Öppna:

- Sväng ned insektsskyddet (Bild 25,2) med handtaget (Bild 25,1).
- Tryck snäpplåset (Bild 26,1) mot takluckans insida (Bild 26,3). Tryck samtidigt takluckan uppåt med handtaget (Bild 26,2).
- Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.

Stänga:

- Sväng ned insektsskyddet (Bild 25,2) med handtaget (Bild 25,1).
- Dra kraftigt ned takluckan (Bild 26,3) med de båda handtag (Bild 26,2) tills snäpplåsen (Bild 26,1) hakar i.
- Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.

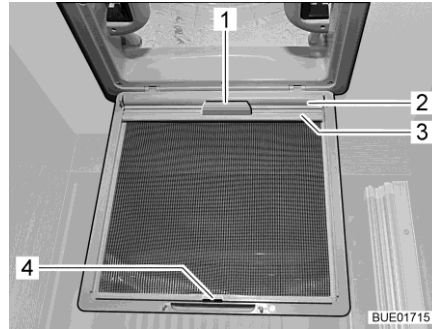

Bild 27 Mörläggningssrullgardin (taklucka)

Mörläggningssrullgardin

Beroende av utrustning finns en mörläggningssrullgardin monterad.

- Stänga:**
- Sväng ned insektsskyddet (Bild 25,2) med handtaget (Bild 25,1).
  - Drag ut mörläggningssrullgardinen (Bild 27,2) med handtaget (Bild 27,1) och haka i fästlisten (Bild 27,3) i kroken (Bild 27,4) på insektsskyddet.
  - Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.
- Öppna:**
- Sväng ned insektsskyddet (Bild 25,2) med handtaget (Bild 25,1).
  - Lossa fästlisten (Bild 27,3) från kroken (Bild 27,4) och dra långsamt tillbaka mörläggningssrullgardinen (Bild 27,2) med handtaget (Bild 27,1).
  - Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.

6.5.2 Uppfällbar taklucka

- ▷ Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om den uppfällbara takluckan står i ventilationsläget. Därför skall den uppfällbara takluckan stängas helt.

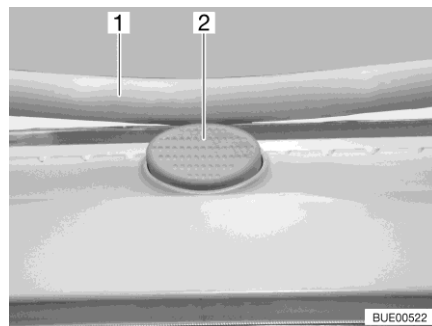

Bild 28 Låsknapp (uppfällbar taklucka)

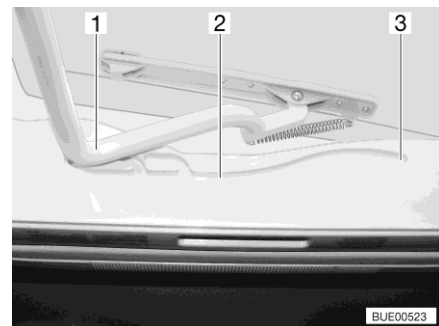

Bild 29 Spår (uppfällbar taklucka)

Den uppfällbara takluckan öppnas på ena sidan.

- Öppna:**
- Tryck på låsknappen (Bild 28,2) och dra ner bygeln (Bild 28,1) med båda händerna.
  - Dra in bygeln (Bild 29,1) i spåren (Bild 29,2) till den bakersta positionen (Bild 29,3).

- Stänga:**
- Tryck bygeln (Bild 29,1) lätt uppåt med båda händerna.
  - Skjut tillbaka bygeln i spåren.
  - Tryck bygeln uppåt med båda händerna tills bygeln ligger ovanför låsknappen (Bild 28,2).

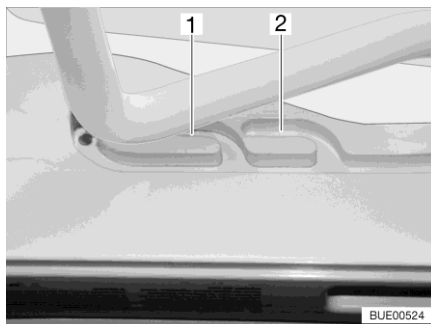

Bild 30 Spår (ventilationsläge)

Ventilationsläge Den uppfällbara takluckan kan ställas i två ventilationslägen: Läget för dåligt väder (Bild 30,1) och mittläget (Bild 30,2).

- Tryck på låsknappen (Bild 28,2) och dra ner bygeln (Bild 28,1) med båda händerna.
- Drag bygeln till önskad position i spåret (Bild 29,2).
- Tryck bygeln lätt uppåt och skjut in den i det valda spåret (Bild 30,1 eller 2).

Plisségardin Stänga och öppna plisségardinen:

- Stänga:**
- Drag ut plisségardinen och släpp den i önskad position. Plisségardinen stannar i denna position.
- Öppna:**
- För tillbaka plisségardinen långsamt till utgångsläget med handtaget.

Insektsskydd Stänga och öppna insektsskyddet:

- Stänga:**
- Drag ut insektsskyddet med handtaget till motstående handtag på plisségardinen.
- Öppna:**
- Tryck på handtaget på insektsskyddet baktill. Spärren lossas.
  - Dra långsamt tillbaka insektsskyddet med handtaget.

6.6 Sovtak

- ▶ Var inte i sovtaket under åskväder. Sovtaket ger inget skydd mot blixtnedslag under åskväder. Risk för dödsolyckor!
- ▶ Barn under 6 år skall aldrig lämnas i sängen till sovtaket utan tillsyn.
- ▶ Sovtaket får maximalt belastas med 200 kg.

- ▷ Kontrollera före varje resa att sovtaket är ordentligt stängt och säkrat och låst så att det inte kan öppnas av sig självt.
Ett uppfällt eller osäkrat sovtak kan under körning t.ex. fastna i träd, skyltar, master eller ingångar till parkeringshus, slitas av fordonet och orsaka svåra skador på fordonet och tredje parts egendom.
- ▷ Se till att båda elektriska lås är låsta. Var uppmärksam på varningssignalen som ljuder om det elektriska låset till sovtaket inte är helt stängd.
- ▷ När sovtaket är stängt, se till att, förutom det elektriska låset, båda bältlåsen är stängda. Detta förhindrar att sovtaket öppnas i händelse av att det elektriska låset inte fungerar under körning.
- ▷ Använd uteslutande de två båghandtagen för att öppna och stänga sovtaket.
- ▷ Öppna minst ett fönster eller en bodelsdörr innan sovtaket öppnas eller stängs. På så sätt bildas inget lufttryck. Om luft ackumuleras kan tältduken skadas eller sovtaket kan inte öppnas/stängas korrekt.
- ▷ Vid öppning resp. stängning av sovtaket, se till att sovtakets vänstra och högra sida styrs upp resp. ner parallellt. I extrema fall kan ensidig användning leda till att gasdämparen som är fäst vid sidan lossnar!
- ▷ När sovtaket varit öppet under en längre tid kan motståndet från gasdämparen öka vid stängning. Stäng sovtaket minst en gång om dagen.
- ▷ Stäng bara sovtaket när tältduken är torr. När sovtaket måste stängas med fuktig tältduk: Öppna sovtaket så fort som möjligt igen och låt tältduken torka helt.
- ▷ När den inre luftfuktigheten höjs under en lång tid, kan det bildas mögelfläckar och mjöldagg. Se till att du alltid har en god ventilation.
I tältduken finns det öppningar för extra ventilation eller mer dagsljus. Tältduken i dessa områden är försedd med antingen en flugskärm eller en transparent film. Öppna blixtlås eller kardborreband för att ventileras.
- ▷ Om fukt till exempel bildas på tältduken eller under madrassen eller kondensvatten: Vädra sovtaket väl. Ta bort kondensvatten och fukt med en torr trasa under användning (men senast innan stängning).
- ▷ När fordonet inte används under längre tid:
  - Vädra inomhus väl var 3:e vecka med sovtaket öppet.
  - Fäll upp avfuktaren (Granulat). Följ tillverkarens instruktioner.

Varningssignal

Om inte de båda elektriska låsen på sovtaket är helt låsta, hörs en varningssignal när tändningen slås på.

Den här varningssignalen hörs varannan sekund.

Efter 30 sekunder ökar varningssignalen och hörs var 0,5 sekund.

Varningssignalen tystnar först när tändningen slås av eller när sovtakets båda lås är stängda.

Monteringsställe knapp

Knappen för elektrisk upplåsning (Bild 32) finns på höger sida i området ovanför skjutdörren.

- ▷ Elektrisk upplåsning är endast möjlig när tändningen är avstängd.

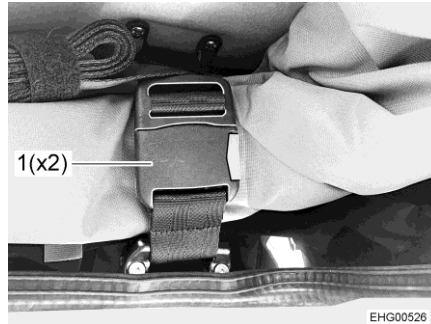

Bild 31 Bärtlås

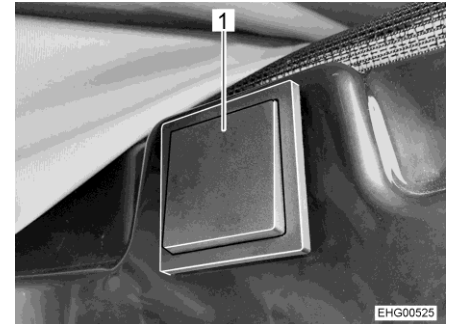

Bild 32 Knapp för elektrisk upplåsning

Öppna sovtak:

- Öppna båda bärtlåsen (Bild 31,1).
- Tryck på knappen (Bild 32,1) under minst 2 sekunder.

- ▷ Ett tidsfönster på 5 sekunder tillhandahålls för att öppna sovtaket. Efter att de 5 sekunderna har löpt ut låses de två elektriska låsen igen.
- Tryck båda båghandtagen lika mycket mot sovtaket tills sovtaket svänger upp av sig självt.

Mekanisk nödupplåsning

Om den elektriska upplåsningen inte fungerar kan sovtaket i nödfall låsas upp mekaniskt.

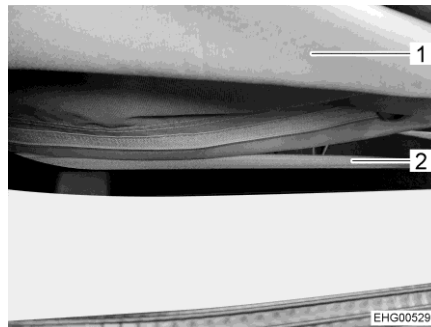

Bild 33 Dragkedja

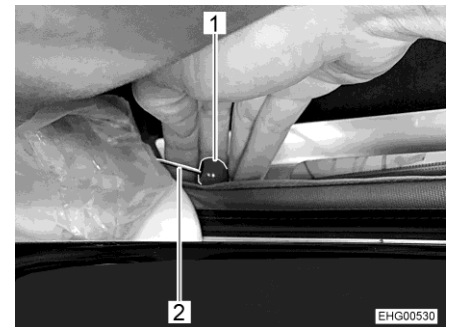

Bild 34 Nödupplåsning

- Öppna dragkedjan helt (Bild 33,2) på undersidan av blåsbälgen (Bild 33,1).
- Dra i den röda knappen (Bild 34,1) på kabeln (Bild 34,2) på båda sidor.
- Skjut sovtaket något uppåt tills låset låses upp mekaniskt.

Stegen

- ▶ Klättra bara upp på sovtakets sängyta med hjälp av den medföljande stegen.
- ▶ Stegen är en teleskopstegen som måste förlängas före användning tills man hör att den låses.
- ▶ Förvara stegen säkert före avresa.

Bild 35 Stege

- Använd stegen:**
- För ut stegen tills man hör att den låses fast.
  - Fäst stegen till på de för detta försedda spåren på åtkomststoppningen.
- Förvara stegen:**
- Häng ut stegen.
  - Skjut ihop stegen steg för steg. För att göra detta, tryck på de två röda låsknapparna (Bild 35,1) under varje steg.
  - Förvara stegen på ett säkert sätt.

Skyddsnät

- ▷ Använd inte skyddsnätet för transport eller förvaring av föremål.

Ett skyddsnät är fäst under madrassen för att förhindra att den faller ut.

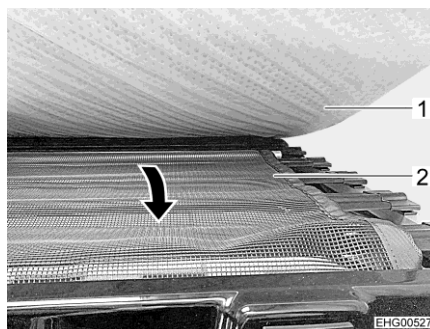

Bild 36 Skyddsnät

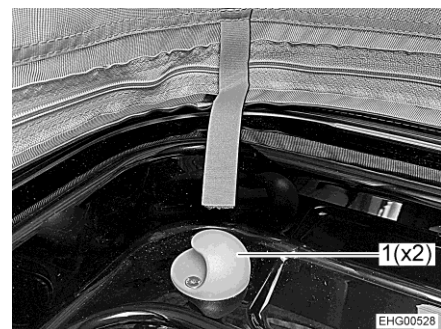

Bild 37 Hållare

- Dra ut skyddsnätet (Bild 36,2) under madrassen (Bild 36,1) och spänn det över åtkomststoppningen.
- Haka fast skyddsnätet på de två hållarna (Bild 37,1).

Vindsäkring

Vid stark vind kan sovtaket göras styvare med två säkerhetsremmar.

Bild 38 Vindsäkring

- Dra ut båda säkerhetsremmarna helt (Bild 38,1).
- Haka fast säkerhetsremmarna diagonalt på bälteåsen (Bild 38,2).
- Öppna sovtak helt.
- Dra åt båda säkerhetsremmarna tills de är lätt spända.

Bild 39 Svanhalslampa, driftläge

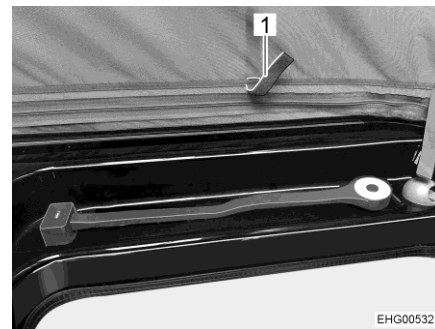

Bild 40 Svanhalslampa, transportläge

Stänga sovtaket:

- Innan man stänger blåsbälgen, stäng alla dragkedjor och kardborreband på ventilationsöppningarna.
- Flytta Svanhalslampan från driftläge (Bild 39) till transportläge (Bild 40).

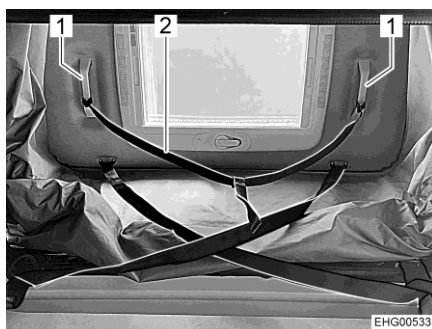

Bild 41 Hjälpremnen

Bild 42 Bälteåsa, öppet

- Dra långsamt ned sovtaket två tredjedelar med hjälpremnen (Bild 41,2) tills sovtaket stannar av sig självt. Observera:
  - Sovtakets vänstra och högra sida måste sänkas ned symmetriskt.
  - Blåsbälgens indragningsanordningar måste böjas inåt när de stängs.

- Om inte blåsbälgens indragningsanordningar viks inåt: Öppna sovtaket igen och stäng långsammare.
- Dra tältduken inåt med hjälp av flikarna som tillhandahålls för detta ändamål (Bild 40,1).
- Använd de två båghandtagen (Bild 41,1) för att dra ner sovtaket helt, tills låsen på sidorna hörbart går i lås.
- Rulla upp tältduken och förvara på sidan.
- Stäng och dra åt båda bältlåsarna (Bild 42).

6.7 Stolar, vrida

- Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara stolarna vara låsta i färdriktningen.

Spaken för att vrida stolen befinner sig på stolens vänstra eller högra sida.

Bild 43 Förarstol och passagerarstol

- Vrida:**
- Fäll upp båda armstöden på förarstolen/passagerarstolen.
  - Skjut förarstolen/passagerarstolen antingen bakåt eller i mittläge.
  - Manövrera spaken (Bild 43,1) för att svänga stolen. Stolen lossas från låst läge.

Bild 44 Observera vridriktningen förar-/passagerarstolen

- Vänd stolen inåt mot fordonets inre tills önskad position är uppnådd.

6.8 Förvaringsutrymme

- ▶ Beakta säkerhetsanvisningarna (dekaler) som hänvisar till att ett utrymme inte kan användas som förvaringsutrymme (t. ex. gasflaskulåda eller utrymmen i närheten av elektriska ledningar).
- ▶ Beakta de högsta tekniskt tillåtna lastvikterna på fram- och bakaxeln samt den högsta tekniskt tillåtna lastvikten vid lastning (se avsnitt 3.2.3).
- ▶ I bodelen skall det inte finnas några vätskor som innehåller hälsofarliga gaser.
- ▶ Stäng fast vätskebehållaren och säkra den mot att den glider bort eller faller ned.
- ▶ Förvara tunga föremål alltid i fotutrymmet säker och säkrad mot bortglidning. Lättare föremål kan också förvara i högre liggande utrymmen.

- ▷ Förvara inga fuktiga kläder i skåpen eller förvaringsutrymmen.

- ▷ Vid förvarings av laster skall du tänka på, hur bra tillgängliga de olika föremålen skall vara och hur ofta de kommer att användas.

I fordonet finns det följande möjligheter till förvaring:

- Mellangolvsområde
- Hängskåp

6.8.1 Förvaringsfack i mellangolvet

- ▷ Beroende av utrustningen måste heltäckningsmattan först läggas åt sidan, så att du kan komma åt förvaringsfacken.

Förvaringsfacken går att komma åt från bodelen via locket. Anordning av förvaringsfack beror på modellen.

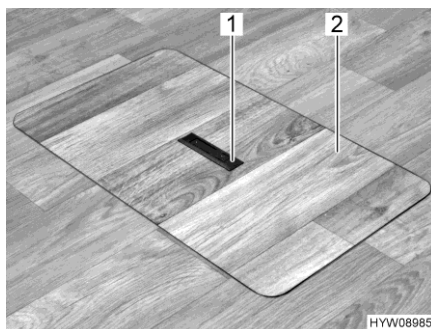

Bild 45 Lock för golvförvaringsfacket (handtag sänkt)

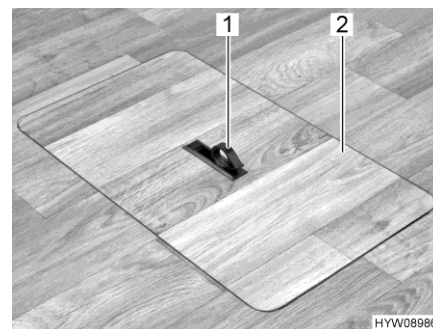

Bild 46 Lock för golvförvaringsfacket (handtag utsvängt)

Öppna:

- Lägg eventuellt heltäckningsmattan åt sidan.
- Tryck nedåt på ena sidan av gripplattan (Bild 45,1). Handtaget (Bild 46,1) svängs upp.

- Ta bort locket (Bild 46,2) uppåt.

- ▶ Stäng locket igen så fort det går och haka in handtaget. Annars finns det risk för att du snubblar över det öppna golvförvaringsfacket eller handtaget som sticker ut.
- ▶ Knäck inte heltäckningsmattan.
- ▶ Låt inte heltäckningsmatta ligga i utrymmet. Risk för att du snubblar!

Stänga:

- Sätt locket (Bild 46,2) i ramen i golvet.
- Sväng ner med handtaget.

6.9 Bord

6.9.1 Hängbord, utfällbart

I fordonet finns det ett hängbord med utfällbar bordsskiveförlängning.

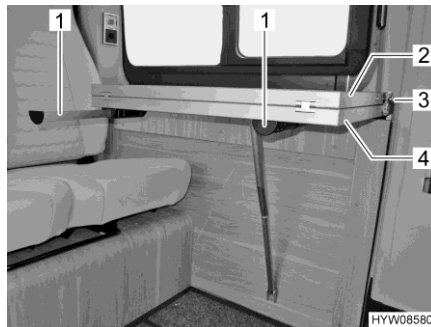

Bild 47 Bord

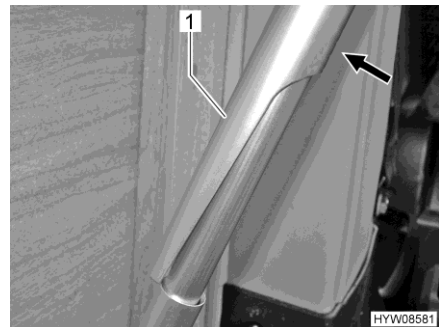

Bild 48 Stödfot (upplåst)

Förstora:

- Dra ut de två stöden (Bild 47,1).
- Dra ut låsknappen (Bild 47,3) och ta bort säkerhetsremmen från bordsskiveförlängningen (Bild 47,2).
- Fäll ut bordsskiveförlängningen (Bild 47,2).

Förkorta:

- Fäll in bordsskiveförlängningen (Bild 47,2).
- Tryck in säkerhetsremmens låsknapp (Bild 47,3) på hållaren på bordsskiveförlängningen.
- Skjut in de två stöden (Bild 47,1).

Hängbordet kan också fällas bort neråt.

Fäll ihop bordsskivan nedåt:

- Lyft upp bordsskivan (Bild 47,4) något framtill.
- Tryck överdelen av bordsbenen (Bild 48,1) mot ytterväggen (Bild 48).
- Håll den övre delen intryckt och säng bordet.

6.9.2 Hängbord med tvådelat stödben

- Den maximalt tillåtna belastningen av utsvängd bordsskiveförlängningen är 3 kg.

Bild 49 Hängbord med tvådelat stödben

Bordsytan kan förstoras genom att en bordsskiveförlängning fälls ut.

- Förstora:**
- Dra knappen (Bild 49,2) till låset nedåt och fäll ut bordsskiveförlängningen (Bild 49,1).
- Förkorta:**
- Fäll in bordsskiveförlängningen (Bild 49,1) under bordsskivan (Bild 49,6) så att det hörs att låset hakar i.

Det tvådelade stödbenet gör att hängbordet kan användas som sängstomme.

- Ombyggnad till sängstomme:**
- Lyft upp bordsskivan (Bild 49,6) ca 45° framtill.
  - Drag ut den nedre delen av stödbenet (Bild 49,4) nedåt och lägg den åt sidan.
  - Tag ut bordsskivan ur den övre fästlisten.
  - Sätt, i 45°-vinkel, in bordsskivan med hållarna i den nedre fästlisten (Bild 49,3) och ställ den på golvet med den övre delen av stödbenet (Bild 49,5).

6.9.3 Klappbord till köksbänk

- ▷ Klappbordet till köksbänk är enbart avsett för lättare belastning (t. ex. köksredskap). Använd inte klappbordet till köksbänk som avställningsyta för stora tunga föremål.
- ▷ Inga ömtåliga eller vätskefyllda föremål får ställas på bordsskivan. Om bordet stöts emot av misstag kan bordsskivan höjas och bordet oavsiktligt fällas ihop.
- ▷ Klappbordet till köksbänk får belastas med högst 5 kg.

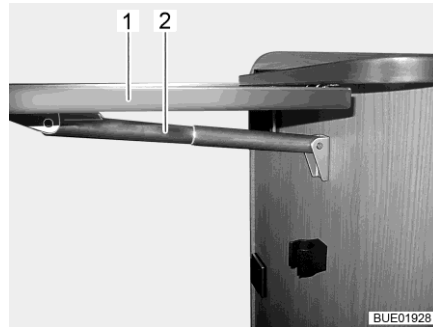

Bild 50 Klappbord till köksbänk

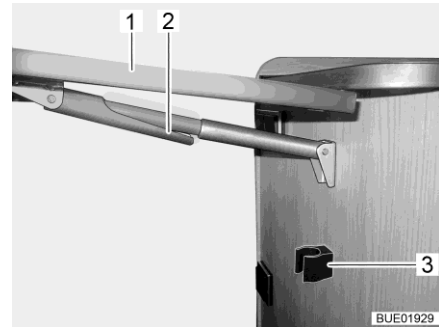

Bild 51 Fälla in klappbord till köksbänk

För att utöka arbetsytan i köket finns det ett inbyggt klappbord vid sidan av köksbänken som kan fällas upp.

Fälla klappbordet (köksbänk) till arbetsläge:

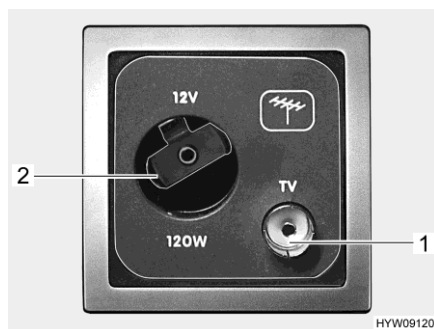
- Ta tag i klappbordet till köksbänk (Bild 50,1) undertill och dra det lätt ur spärrläget.
- Fäll upp bordsskivan tills teleskopfästets (Bild 50,2) fixering aktiveras. Släpp bordsskivan.

Fälla klappbordet (köksbänk) till färdläge:

- Ta tag i klappbordet till köksbänk (Bild 51,1) yttre del och lyft det lätt uppåt. Med den andra handen svänger du fixeringen (Bild 51,2) vid teleskopfästet nedåt.
- Fäll bordsskivan nedåt tills teleskopfästet hakar fast i fästet (Bild 51,3).

6.10 TV-anläggning

På fordonets TV-anläggning kan en extra parabolantenn anslutas. Anslutningen för den externa parabolantennen är inbyggd bakom förarstolen i B-stolpen.

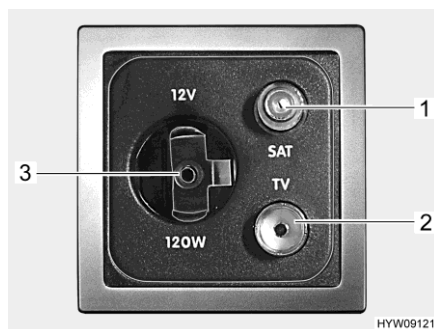

- 1 SAT-uttag (ingång)
- 2 12 V-uttag

Bild 52 Uttag (extern parabolantenn)

Anslut extern parabolantenn:

- Sätt i den externa parabolantennens anslutningskabel i SAT-uttaget (Bild 52,1).

- 1 SAT-uttag (utgång)
- 2 DVB-T-uttag (utgång)
- 3 12 V-uttag

Bild 53 Uttag (TV-anläggning)

Ta emot satellitprogram:
Mottagning av markbundna program:

- Matcha antennkablar på TV-apparaten i SAT-T-uttaget (Bild 53,1).
- Matcha antennkablar på TV-apparaten i DVB-T-uttaget (Bild 53,2).

6.11 Brandvarnare

Brandvarnaren sitter i taket på fordonet. Brandvarnaren är utrustad med ett eget batteri och är inte ansluten till fordonets el-nät. Därför fungerar brandvarnaren även om fordonets strömförsörjning har stängts av.

Om det blir rökutveckling i fordonet ljuder ett larm som varnar för en möjlig brand.

- ▷ Brandvarnaren kan varken förhindra eller släcka bränder. Larmet på brandvarnaren bidrar till att man kan lämna fordonet i god tid i händelse av brand.

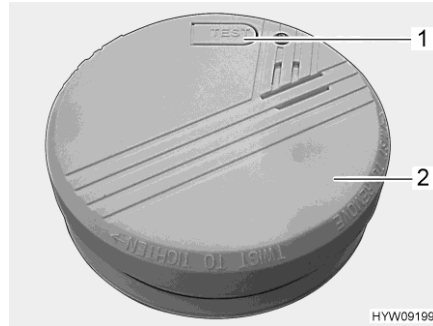

Bild 54 Brandvarnare

Aktivera brandvarnaren: ■ Ta bort skyddsfoliet på batteriet och stoppa in batteriet (se avsnitt 12.7).

Testa brandvarnaren: ■ Tryck på kontrollknappen (Bild 54,1) på brandvarnaren (Bild 54,2) tills du hör larmet. Larmet tystnad när du släpper kontrollknappen.

- ▷ Testa brandvarnaren en gång i veckan och när du har bytt batteri och rengjort den.
- ▷ Om batteriet i brandvarnaren nästan är tomt kommer du att höra en varningssignal med en intervall på 30 till 40 sekunder. Byt ut batteriet så fort som möjligt (se avsnitt 12.7).
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

6.12 Sängar

6.12.1 Bakre säng

- ▶ Surra alltid fast lasten i surrningsöglorna. Använd spännremmar eller ev. surrningsnät, använd aldrig gummiexpandrar.
- ▶ Se till att den inte ramlar ner vid stängning!

Beroende på modell kan platsen under sängen utnyttjas som förvaringsutrymme. Fäll upp sängen för att lägga ner eller ta ut saker från förvaringsutrymmet eller när större föremål (t. ex. cyklar) ska transporteras.

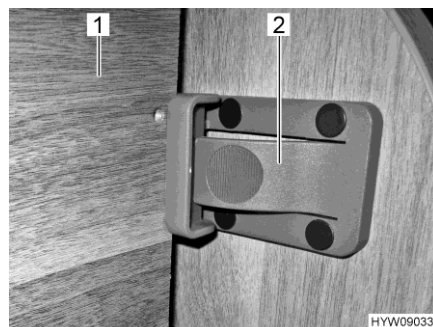

Bild 55 Säkring fram

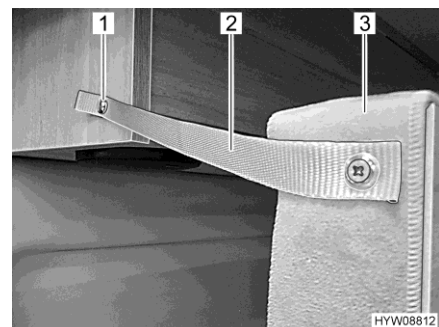

Bild 56 Säkring bak

- Öppna:**
- Lyft sängen (Bild 55,1).
  - Sätt fast sängen (Bild 56,3) i takskåpet med låsband (Bild 56,2) och tryckknapp (Bild 56,1).
  - Säkra sängen med låset (Bild 55,2) i möbelsäkringen.

- Stänga:**
- Tryck på låset (Bild 55,2).
  - Lossa på tryckknappen (Bild 56,1) på takskåpet.
  - Håll fast sängen och kör ner den hela vägen.

6.12.2 Säng i sovtak

- ▶ Åsknedslag innebär livsfara!
Var inte i sovtaket under åskväder. Blixtnedslag kan orsaka livshotande skador på de personer som befinner sig i sovtaket.
- ▶ Sängen i sovtaket får belastas med högst 200 kg.
- ▶ Säkra sängen före avfärd. Därtill ska sovtaket fällas ner och låsas.
- ▶ Använd endast sängen när skyddsnätet är upphängt.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i sängen till sovtaket utan tillsyn.
- ▶ Var särskilt uppmärksam på barn under 6 år så att de inte ramlar ur sängen i sovtaket.
- ▶ Barn skall använda särskilda barnsängar eller barnresesängar.

- ▷ Sängen i sovtaket får inte användas som förvaringsutrymme för bagaget. Om sängen inte används får man endast förvara sänglinne för 2 personer och stegen i den.
- ▷ Dra aldrig när sängen i sovtaket tillsammans med sovtaket.

Beroende på modell är fordonet utrustat med ett sovtak. Sängen i sovtaket kan användas direkt efter att sovtaket öppnats (se avsnitt 6.6) utan ytterligare montering.

Skyddsnät Skyddsnätet ska först monteras när personerna som ska sova där befinner sig i sängen.

Stege Klättra alltid upp i sängen i sovtaket med hjälp av stegen som ingår som standard (se avsnitt 6.6).

6.12.3 Extrabädd (ombyggnad av sittgrupp)

- ▷ Beroende på utrustningen, kan sittgruppen omvandlas till ett extra sovutrymme.
- ▷ Före ombyggnad av bordet till sängstomme: Lyft eller fäll upp sittdynan så att bordsskivan inte stöter emot sittdynan när den flyttas.

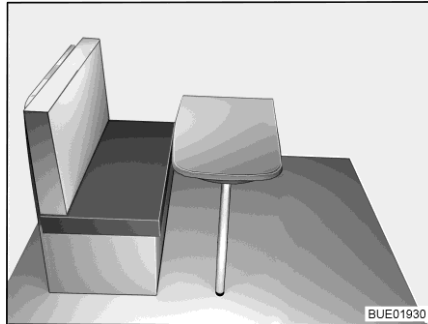

Bild 57 Före ombyggnaden

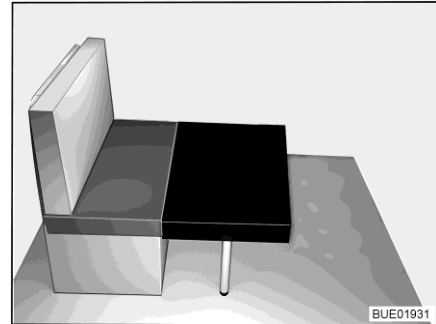

Bild 58 Ombyggnad (1)

- Fäll ner klappbordet till köksbänken om ett sådant finns.
- Bygg om hängbordet till sängstomme (se avsnitt 6.9.2).
- Placera den lilla extra dynan framför sittdynan på sittbänken på bordet (se Bild 58).

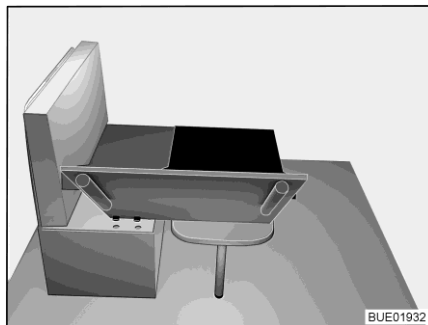

Bild 59 Ombyggnad (2)

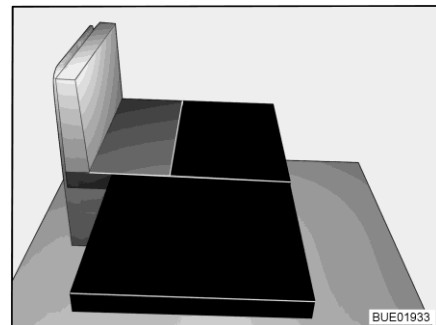

Bild 60 Efter ombyggnaden

- Sätt i kork på underdelen av sittdynan i skåror på sittbänken. Genom att lyfta sittdynan något.
- Fäll ihop dynfodralets stödfötter. Placera dynfodralets stödfötter.
- Placera den stora extra dynan på skivan (se Bild 60).

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets gasanläggning.

Användning av fordonets gasdrivna apparater beskrivs i kapitel 9.

7.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gstryckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gstryckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de inbyggda anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de inbyggda anslutningsförbindelserna.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsenheter för uppvärmning.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.

- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastyckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C, butangas däremot endast upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastyck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater (t. ex. gasgrill) som är byggda för annat gastyck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

7.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastyckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastyckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastyckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrosthingsanläggning (anti-frost) för gastyckregulatorer användas.
- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 5 kg-gasflaskor. (Storleken på gasflaskorna kan variera beroende på land.)

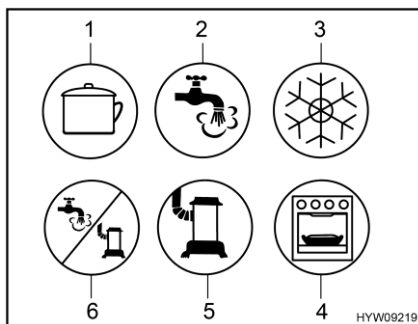

- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

- ▷ Fastskruvningarna på gasflaskan är i regel vänstergängade.
- ▷ Gastrycket för gas-installationer måste reduceras till 30 mbar.
- ▷ Ej justerbar gastryckregulator med säkerhetsventil skall anslutas direkt på flaskventilen.
Gastryckregulatorn reducerar gasflaskans gastryck till gasapparaternas driftstryck.
- ▷ Tillbehörshandeln tillhandahåller lämpliga Euro-fyllset resp. Euro-flask-set för att fylla på och ansluta gasflaskorna i olika europeiska länder.
- ▷ Mer information får du hos din återförsäljare eller ditt serviceställe.

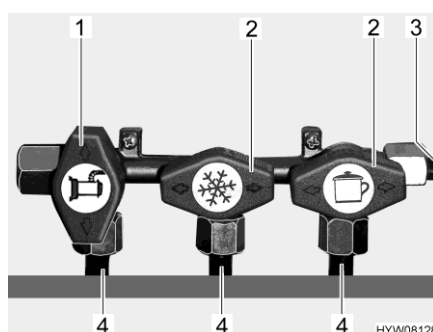
7.3 Gasavstängningsventiler

- 1 Spis
- 2 Varmvatten
- 3 Kylskåp
- 4 Ugn/grill
- 5 Värmesystem
- 6 Varmvatten/värmesystem

Bild 61 Möjliga symboler för gasavstängningsventilerna

I fordonet finns en gasavstängningsventil (Bild 61) för varje gasapparat. Dessa gasavstängningsventiler befinner sig nedanför spisen.

- 1 Gasavstängningsventil öppen
- 2 Gasavstängningsventil stängd
- 3 Inkommande gasledning
- 4 Ledning till gasapparat

Bild 62 Läge Gasavstängningsventiler (exempel)

- Öppna:** ■ Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat parallellt (Bild 62,1) med den ledning (Bild 62,4) som går till gasapparaten.
- Stänga:** ■ Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat tvärs (Bild 62,2) mot den ledning (Bild 62,4) som går till gasapparaten.

7.4 Gastryck-styrssystem DuoControl CS

- ▷ Styrsystemet och slangarna måste bytas ut senast 10 år efter tillverkningsdatum. Användaren ansvarar för detta.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

DuoControl CS är ett styrssystem för gastryckssäkerhet med automatisk omkopplingsenhet för en gasanläggning med två flaskor och med crashsensor. DuoControl-styrsystemet kopplar automatiskt om från driftflaskan till reservflaskan om driftflaskan är tom eller inte längre är i driftklart läge. Gasförbrukarna behöver inte tas ur drift. DuoControl-styrsystemet är avsett för alla vanliga gasflaskor med flytande gas (propan/butan) med ett tryck på 0,6 bar till 16 bar.

DuoControl-styrsystemet garanterar ett konstant gastryck för de gasdrivna apparaterna, oavsett vilken gasflaska som levererar gasen.

Vid en olycka bryter crashsensorn i DuoControl-styrsystemet gasflödet.

Gasflaskan är ansluten med högtrycksslangar. En slangbrottssäkring förhindrar att gas läcker ut om slangens skulle skadas.

Användning av gasdrivna apparater under körningen är tillåtet över hela Europa om fordonet är utrustat med ett gastryck-styrsystem med crashsensor och högtrycksslangar med slangbrottssäkring.

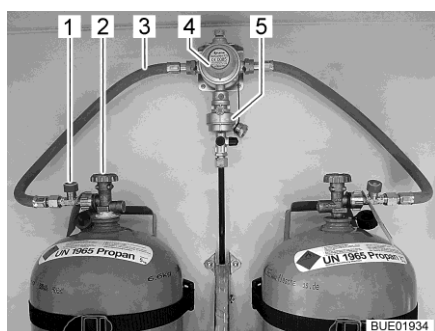

Bild 63 Gasflaskor med DuoControl

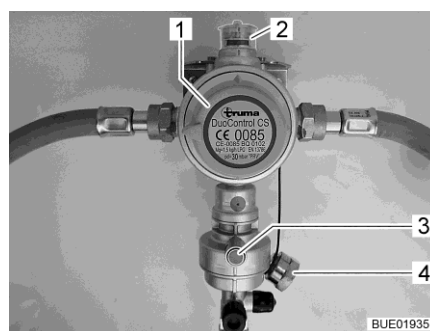

Bild 64 DuoControl-styrsystem

Anläggningens uppbyggnad

DuoControl-styrsystemet består av en omkopplingsventil (Bild 63,4) och en crashsensor (Bild 63,5). DuoControl-styrsystemet är monterat mellan gasslangarna (Bild 63,3) med slangbrottssäkring (Bild 63,1). Med vredet (Bild 64,1) på omkopplingsventilen ställer du in vilken gasflaska som ska användas som driftflaska och vilken som ska användas som reservflaska.

I fönstret (Bild 64,2) visas gasförsörjningens status:

- Grönt: Gas från driftflaskan används.
- Rött: Gas från reservflaskan används.

Drift med bara en gasflaska är tillåten. Den öppna anslutningen måste dock förslutas med ett blindlock (Bild 64,4) i detta fall.

Crashsensor

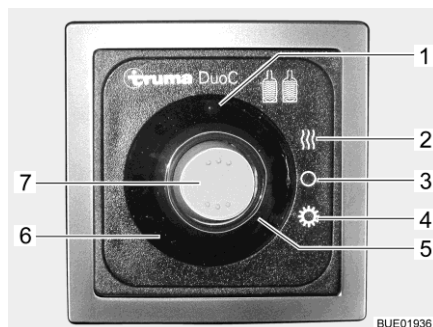
Crashsensorn stänger av gastillförseln vid kraftig vibration (t. ex. vid en krock). Crashsensorn aktiveras genom att trycka på den gröna återställningsknappen (Bild 64,3).

Slangbrottssäkring

Slangbrottssäkringen (Bild 63,1) stänger av gasflödet om den anslutna slangen går sönder. Slangbrottssäkringen måste aktiveras genom att trycka på den gröna knappen. Den gröna knappen måste tryckas in tills trycket i slangen har byggts upp.

Avfrostning

DuoControl-styrsystemet kan värmas upp (avfrostning). DuoControl-styrsystemet värms automatiskt upp när vinterdrift är inställd på kontrollenheten. På så sätt undviks störningar i gasanläggningen på grund av frost under vintern.

- 1 Gul kontrollampa avfrostning
- 2 Läge vinterdrift
- 3 Läge AV
- 4 Läge sommar-drift
- 5 Röd kontrollampa driftflaska tom
- 6 Grön kontrollampa försörjning ur driftflaska
- 7 Vippkontakt

Bild 65 Kontrollenhet (DuoControl)

Kontrollenhet

Gastillförseln via DuoControl-styrsystemet slås på och av på kontrollenheten (Bild 65). Gasflaskornas huvudavstängningsventiler (Bild 63,2) och gasavstängningsventilerna på apparaterna måste öppnas för hand. För att aktivera slangbrottssäkringen, se avsnitt "Slangbrottssäkring".

Sommar och vinterdrift ställs om med vippkontakten (Bild 65,7) på kontrollenheten.

De två kontrollamporna på kontrollenheten visar nivån i driftflaskan. När den gröna kontrollampan (Bild 65,6) lyser är driftflaskan tillräckligt full. När den röda kontrollampan (Bild 65,5) lyser är driftflaskan tom. Gasförsörjningen sker då med reservflaskan.

Ta i drift:

- Anslut gasflaskorna.
- Med vredet (Bild 64,1) på omkopplingsventilen väljs gasflaskan, som ska prioriteras (driftflaska). Vrid alltid vredet till stoppläget.
- Öppna huvudavstängningsventilerna (Bild 63,2) på gasflaskorna.
- Tryck på den gröna knappen på slangbrottssäkringen (Bild 63,1). I fönstret (Bild 64,2) visas den gröna markeringen.

Aktivera sommar-/vinterdrift:

- Slå på DuoControl-styrsystemet på kontrollenheten (Bild 65). Ställ för detta vippkontakten (Bild 65,7) på vinterdrift (Bild 65,2) eller på sommar-drift (Bild 65,4). Den gula kontrollampan avfrostning (Bild 65,1) lyser när vinterdrift väljs.

Slå från:

- Ställ vippkontakten (Bild 65,7) i läge AV (Bild 65,3). Kontrollampan släcks.
- Stäng huvudavstängningsventilerna (Bild 63,2) på gasflaskorna.

Byte av gasflaskor

- ▶ Öppna lågor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- ▶ Efter byte av gasflaskan skall kontrolleras att anslutningsställena är täta. Anslutningar skall sprayas in med läckagespray. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

Om den gröna kontrollampan (Bild 65,6) slocknar under drift och den röda kontrollampan (Bild 65,5) tänds är driftflaskan tom och måste bytas ut. I fönstret (Bild 64,2) visas den röda markeringen. Gasförbrukarna försörjs med gas från reservflaskan.

En tom gasflaska kan bytas ut när gasdrivna apparater är i drift.

Byt gasflaska:

- Vrid vredet (Bild 64,1) ett halvt varv i riktning mot den gasflaska som används för tillfället. Då blir denna gasflaska driftflaska och den tomma flaskan blir reservflaska. Markeringen i fönstret (Bild 64,2) växlar från rött till grönt.
- Stäng huvudavstängningsventilen (Bild 63,2) på den tomma gasflaskan. Beakta pilriktningen.
- Skruva av gasslangen från den tomma gasflaskan (vanligen vänstergänga).
- Lossa fästremmarna och tag ut den tomma gasflaskan.
- Ställ den fyllda gasflaskan i gasboxen och fäst med fästremmarna.
- Anslut gasslangen till den fulla gasflaskan (vanligen vänstergänga).
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- Tryck på den gröna knappen på slangbrottssäkringen (Bild 63,1).

7.5 Byta ut gasflaskor

- ▶ Öppna lågor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- ▶ Efter byte av gasflaskan skall kontrolleras att anslutningsställena är täta. Anslutningar skall sprayas in med läckagespray. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

- ▷ Det förfarande som beskrivs nedan gäller fordon som är utrustade med en enkel gasanslutning. Om fordonet är utrustat med ett styrsystem: Vid byte av gasflaska, fortsätt enligt beskrivningen i styrsystemet.

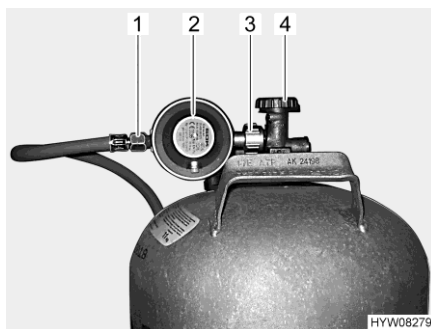

Bild 66 Anslutning gasflaska

- Öppna luckan till gasboxen.
- Stäng huvudavstängningsventilen (Bild 66,4) på gasflaskan. Beakta pilriktningen.
- Håll fast gastryckregulatorn (Bild 66,2) och öppna muttern (Bild 66,3) (vanligen vänstergänga).
- Tag bort gastryckregulatorn med gasslangen (Bild 66,1) från gasflaskan.
- Lossa fästremmarna och tag ut gasflaskan.
- Ställ den fulla gasflaskan i gasboxen.
- Fäst gasflaskan med fästremmarna.
- Sätt gastryckregulatorn (Bild 66,2) med gasslangen (Bild 66,1) mot gasflaskan och dra åt muttern (Bild 66,3) (vanligen vänstergänga). Dra **inte** åt för hårt.
- Stäng luckan till gasboxen.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets elektriska anläggning. Användning av bodelens eldrivna apparater beskrivs i kapitel 9.

8.1 Allmänna säkerhetsanvisningar

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Alla elektriska apparater (t.ex. mobiltelefoner, radioapparater, TV-apparater eller DVD-spelare) som eftermonteras i fordonet och som används under körning måste ha en CE-märkning och vara verifierbart testade i enlighet med DIN VDE 0100 721. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för mer information.

Endast på så sätt kan fordonets funktionssäkerhet garanteras under resan. Annars kan det hända att airbagen aktiveras eller fordonselektroniken störs.

- ▷ Den kan uppstå fördröjningar vid avgivande eller vidarekoppling av elektriska impulser efter fordonets start.

Basfordonets styrning friger signal D+ först när motorn har nått sin fulla effekt. Detta kan dröja upp till 15 sekunder vid exempelvis en kallstart vintertid.

Av denna anledning avges varningssignaler (som varning om att fotsteget är utfällt) ibland med fördröjning.

Även den automatiska infällningen av en SAT-antenn kan fördröjas.

- ▷ Koppla dock för säkerhets skull ifrån 230 V-anslutningen och drag in antennerna som skydd för elapparaterna vid åskväder.

8.2 Begrepp

Vilospänning

Vilospänningen är batteriets spänning i viloläge, d vs att ström ej tas ut och att batteriet ej laddas.

- ▷ För mätningen måste batteriet ha vilat ett tag. Vänta därför ca 2 timmar efter senaste laddningen eller senaste strömuttag från förbrukare innan vilospänningen mäts.

Viloström

Några elektriska förbrukare som t. ex. klocka och kontrollampor behöver ständigt elektrisk ström; det är apparater i standby-läge, som använder viloström. Denna viloström flyter även när apparaten är fränkopplad.

Djupurladdning

Djupurladdning av batteriet sker om batteriet laddas ur fullständigt genom tillkopplade förbrukare och viloströmmen sjunker under 12 V.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.

Kapacitet Som kapacitet betecknas den mängd elektricitet som ett batteri kan lagra. Batteriets kapacitet anges i amperetimmar (Ah). I regel används det s.k. K20-värdet.

K20-värdet anger hur mycket ström ett batteri kan ge ifrån sig under en period på 20 timmar utan att det skadas eller hur mycket ström det krävs för att ladda upp ett tomt batteri på 20 timmar.

Om ett batteri t. ex. kan ge 4 ampere i 20 timmar har det en kapacitet på $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.

När det flyter mer ström, minskas batteriets urladdningstid proportionellt till det.

Yttre omständigheter som temperatur och ålder förändrar batteriets lagringskapacitet. Kapacitetsangivelserna gäller nya batterier som drivs i rumstemperatur.

- ▷ Beroende på batteritypen har kapacitetsangivelserna en omräkningsfaktor på 1,3 till 1,7 (den faktiska kapaciteten reduceras med detta värde).

8.2.1 Startbatteri

Startbatteriet tjänar till start av motorn och försörjer basfordonets elektriska förbrukare samt extraapparater som radio, navigationssystem eller centrallås med spänning.

Monteringsställe I förarhytten under golvplattan framför förarstolen.

Urladdning I detta avsnitt finns information om startbatteriets urladdning.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

På sikt djupurladdas startbatteriet av viloström (apparater i standby-läge). Apparater i standby-läge är t. ex. extra apparater som radio, larmsystem, navigationssystem eller centrallås. Apparater i standby-läge laddar ur startbatteriet när fordonets motor är avstängd.

Vid låga utetemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Ladda I detta avsnitt finns information om startbatteriets laddning.

- ▶ Batterisyran i batteriet är både giftig och frätande. Därför ska all kontakt med hud eller ögon absolut undvikas. Vid kontakt skall du genast spola med mycket vatten (hud, ögon, kläder, föremål) och söka upp en läkare vid behov.
- ▶ Om man laddar batteriet med hjälp av en extern laddare finns risk för explosion. När polklämmorna kläms fast kan det bildas gnistor. Ladda därför batteriet endast i rum med god ventilation och långt borta från öppen eld eller eventuell gnistbildning. När batterierna laddas kan det uppkomma gaser som tränger ut.

- ▷ Koppla aldrig från batteriet när motorn är igång.
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Före tillfällig avställning ska batteriet laddas upp helt.

- ▷ Anslut inte batterikabeln med fel poler (röd kabel -> pluspol, svart kabel -> minuspol).
- ▷ Vrid inte på tändningen när startbatteriet eller bodelsbatteriet är frångkopplade. Risk för kortslutning p.g.a. fria kabeländar!
- ▷ Beakta basfordonets och laddarens instruktionsböcker.

Startbatteriet kan endast laddas fullt med en extern laddare. Då fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen laddar el-blocket endast startbatteriet med underhållsladdning. Även vid körning är en fullständig uppladdning av startbatteriet med fordonsgeneratoren ej möjlig.

När man laddar startbatteriet med hjälp av en extern laddare gör du följande:

- Stäng av bilmotorn.
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen. Kontrolllamporna eller indikeringarna på panelen släcks.
- Stäng av alla gasförbrukare och stäng alla gasavstängningsventiler samt gasflaskans huvudavstängningsventil.
- Frånskilj den elektriska förbindelsen mellan startbatteri och fordon (lossa t. ex. polklämmorna). När man kopplar bort batteripolerna finns risk för kortslutning. Koppla därför först från minuspolen och sedan pluspolen.
- Kontrollera om den externa laddaren är frångkopplad.
- Den externa laddaren ansluts till startbatteriet. Observera polerna: Anslut först poltången "+" till startbatteriets pluspol och anslut därefter poltången "-" till startbatteriets minuspol.
- Tillkoppla den externa laddaren.
- Informationer om batteriets laddningstid hittar du i bruksanvisningen för respektive laddare.
- Information om batteriestyrkan finns på batteriet.
- Laddaren frångkopplas i omvänd ordningsföljd (minuspolen först).
- Kläm fast batteripolerna igen (pluspolen först).

Förvaring

I detta avsnitt hittar du hänvisningar till förvaring av startbatteriet.

- Förvara ett frångkopplat batteri kallt och torrt.
- Anslut det frångkopplade batteriet alla 4 till 6 veckor i 24 till 48 timmar till en laddare.

- ▷ Om batteriet förblir ansluten vid en avställning, kan det vara nödvändigt att ladda det redan efter 14 dagar eller i ännu kortare avstånd.
- ▷ Om en "intelligent" laddare med underhållsladdning finns tillgänglig, kan laddaren vara ansluten till batteriet under hela avställningen och vara påslagen.

8.2.2 Bodelsbatteri

- ▷ Bodelsbatteriet får ej öppnas.
- ▷ För laddning av bodelsbatteriet skall endast det inbyggda el-blocket användas. Anslut fordonets 230 V-anslutning (CEE-uttag) till en extern 230 V-försörjning.
- ▷ Resan skall påbörjas endast med fulladdat bodelsbatteri. Därför skall bodelsbatteriet laddas minst 20 timmar innan resan påbörjas.
- ▷ Utnyttja varje möjlighet som finns för att ladda bodelsbatteriet medan du är på väg.
- ▷ Efter resan skall bodelsbatteriet laddas upp helt.
- ▷ Före tillfällig avställning ska batteriet laddas upp helt.
- ▷ Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.
- ▷ Vid byte av batteriet måste först minuspolen frångkopplas och sedan pluspolen. Vid anslutning av batteriet skall du gå tillväga i motsatt ordning: anslut först pluspolen och sedan minuspolen.
- ▷ Vid byte av bodelsbatteriet skall du endast använda batterier som står till förfogande för en karakteristisk laddningskurva. Den karakteristiska laddningskurvan måste ställas in efter batteribytet på el-blocket eller extra laddaren.
- ▷ Om det finns flera bodelsbatterier skall alla batterier alltid bytas samtidigt. Batterierna måste alltid vara lika gamla och ha samma kapacitet.
- ▷ Vid byte av bodelsbatteri ska endast batterier användas som motsvarar laddarens min. kapacitet. Beakta den separata bruksanvisningen till laddaren. Batterier med för låg kapacitet blir mycket varma under laddningen. Explosionsrisk!
- ▷ Om bodelsbatterierna byts ut och laddaren inte ger minst 10 % av det nya batteriets märkkapacitet som laddningsström skall en extra laddare monteras. Exempel: Vid en batterikapacitet på 80 Ah måste laddaren ge minst 8 A laddningsström.
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Vrid inte på tändningen när startbatteriet eller bodelsbatteriet är frångkopplade. Risk för kortslutning p.g.a. fria kabeländar!
- ▷ Till 12 V-nätets eluttag får endast apparater med maximalt 10 A anslutas.
- ▷ Om det finns två bodelsbatterier: Se till att batterierna monteras rätt när de byts ut. Montera batterierna så att det ena batteriets pluspol ligger bredvid minuspolen på det andra batteriet.
- ▷ Om det finns två bodelsbatterier: Se till att batterierna ansluts rätt när de byts ut.

- ▷ Batteriet kräver inget underhåll. Underhållsfri betyder:
Det är inte nödvändigt att kontrollera syrenivån.
Det är inte nödvändigt att smörja in batteripolerna.
Det är inte nödvändigt att fylla på destillerat vatten.
Även ett underhållsfri batteri måste laddas.
Rekommendation: Genomför alla 6 till 8 veckor en fullständig laddningscykel. Beroende av batterikapaciteten och av laddaren tar laddningscykeln 24 till 48 timmar.
- ▷ Beroende på modell och utrustning är ett extrabatteri anslutet till bodelsbatteriet. Batterierna kallas i det följande bodelsbatteri oberoende av antalet.

Då fordonet inte är anslutet till en 230 V-försörjning, eller om 230 V-försörjningen är avstängd, förser bodelsbatteriet bodelen med 12 V likspänning. Bodelsbatteriet har endast en begränsad energireserv. Därför bör inte elektriska förbrukare som till exempel radio eller lampor drivas under en längre tidsperiod utan 230 V-försörjning.

Monteringsställe

I höger säteskonsol i förarhytten.

Urladdning

Genom viloströmmen, som ständigt förbrukas av några elektriska förbrukare, urladdas bodelsbatterierna. Vid avstängd batteribrytare kan bodelsbatteriets laddningsnivå sjunka ner till ca. 40 till 80 %.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Det kan leda till deformationer, värmeutveckling och brännskador.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

Även ett fullt laddat bodelsbatteri djupurladdas genom viloström (apparater i standby-läge).

Vid låga utetemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Batteriets självurladdning beror även på temperaturen. Vid 20 till 25 °C uppgår självurladdningstakten till ca 3 % av kapaciteten/månad. Vid stigande temperatur ökar självurladdningstakten till: Vid 35 °C uppgår självurladdningstakten till ca 20 % av kapaciteten/månad.

Ett äldre batteri har ej längre full kapacitet.

Ju fler elektriska förbrukare som är anslutna desto snabbare förbrukas bodelsbatteriets energireserv.

Ladda

Bodelsbatteriet skall endast laddas med el-blocket. Fordonet ska för detta anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Vid anslutning ska endast 230 V-anslutningen på fordonet (CEE-uttag) användas.

- ▷ Efter en djupurladdning ska batteriet laddas minst 48 timmar.
- ▷ Vid temperaturer på under 0 °C har bodelsbatteriet lägre ingångsström. Vid ca. -15 °C flyter ingen ström mer. Bodelsbatteriet kan inte laddas längre.
- ▷ Anslut belastnings- och laddningskablar alltid "korsvis". Detta är nödvändigt för att batterierna ska ha samma ledningsmotstånd i förhållande till varandra. Laddnings-/urladdningsströmmen kan fördelas jämnt.

Förvaring I detta avsnitt hittar du hänvisningar till förvaring av bodelsbatteriet.

- Förvara ett frånkopplat batteri kallt och torrt.
- Vid ett frånkopplat, fulladdat gelbatteri kan det räcka att ladda batteriet först efter 6 månader igen.

Rekommendation: Ladda också det frånkopplade gelbatteriet alla 4 till 6 veckor i 24 till 48 timmar.

- ▷ Om en "intelligent" laddare med underhållsladdning finns tillgänglig, kan laddaren vara ansluten till batteriet under hela avställningen och vara påslagen.

8.2.3 Bodelsbatteriets energibalans

Bodelsbatteriet har endast en begränsad energireserv. Därför bör elektriska förbrukare inte användas längre tid utan 230 V-anslutning.

8.2.4 Senare montering av en växelriktare

- ▷ Senare montering av en växelriktare kan leda till skador på den elektriska anläggningen. Vi tar inte något ansvar för dessa skador.

Montering av en 230 V-växelriktare leder till en mycket hög strömbelastning. Till exempel har en växelriktare med uteffekt på 800 W på 12 V-sidan ett strömuttag på upp till 75 A.

Denna ström är allt för hög för utgångarna på el-blocket (se avsnitt 8.6.1).

När växelriktaren ansluts direkt till batteriet visas inte växelriktarens strömuttag på panelen. På grund av den höga urladdningsströmmen sjunker polspänningen på batteriet kraftigt. Det installerade mätsystemet registrerar då underspänning och kopplar eventuellt från 12 V-nätet. Dessutom urladdas bodelsbatteriet mycket snabbt vid drift av en växelriktare.

8.3 El-block (EBL 30)

- ▷ Ventilationsspringor får ej övertäckas. Risk för överhettning!

- ▷ Beroende på modell är inte alltid alla platserna i säkringshållaren belagda.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

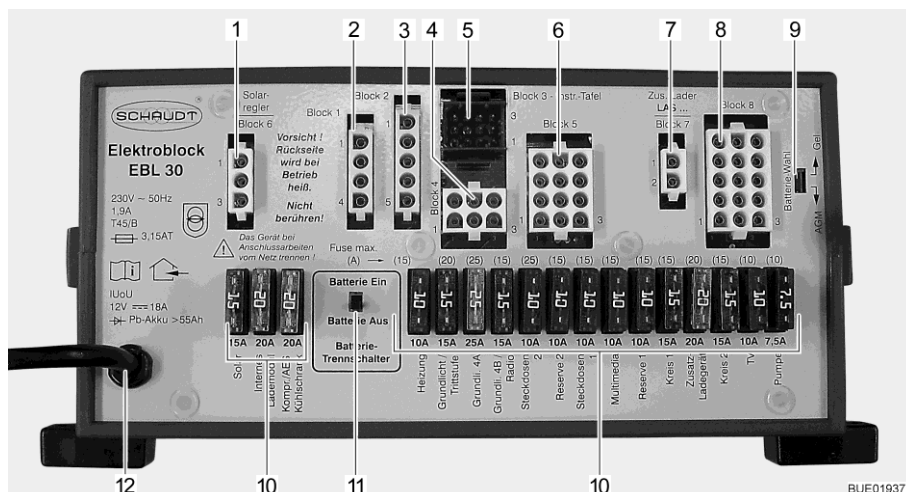

Bild 67 El-block (EBL 30)

- 1 Block 6: Laddningsregulator för solpanel (om sådan finns)
- 2 Block 1: Kylskåp
- 3 Block 2: Kylskåpsförsörjning D+, batterigivare/styrkablar
- 4 Block 4: Värmesystem, grundbelysning (belysning i ingången), fotsteg
- 5 Block 3: Panel
- 6 Block 5: Reserv 2, uttag, grundbelysning
- 7 Block 7: Extra laddare
- 8 Block 8: Förbrukare, TV, vattenpump, reserv 1, multimedia, uttag
- 9 Omkopplare batterival (Gel/AGM)
- 10 Säkringar
- 11 Batteri-brytare ("Batterie Ein/Aus" (batteri till/från))
- 12 Nätanslutning 230 V~

Funktioner

El-blocket har följande funktioner:

- El-blocket laddar bodelsbatteriet. Startbatteriet erhåller endast en underhållsladdning genom el-blocket.
- El-blocket övervakar bodelsbatteriets spänning.
- El-blocket fördelar strömmen till 12 V-strömkretsarna och säkrar dessa. Till uttagen kan apparater med maximalt 10 A anslutas.
- El-blocket innehåller anslutningar för en laddningsregulator för solpanel, en extra laddare samt ytterligare styr- och övervakningsfunktioner.
- El-blocket skiljer startbatteriet elektriskt från bodelsbatteriet då fordonets motor är avstängd. Så kan bodelens 12 V-förbrukare inte ladda ur startbatteriet.
- Batteri-brytaren i el-blocket skiljer alla förbrukare från bodelsbatteriet.

El-blocket arbetar endast tillsammans med en panel.

Strömmen som står till förfogande på el-blocket (maximal 18 A) delas upp i laddningsström och förbrukarström. Laddningsströmmen är endast den andel som för närvarande inte används av förbrukarna. Om förbrukarströmmen överstiger den ström som står till förfogande laddas bodelsbatteriet ur.

Monteringsställe

I vänster sätteskonsol i förarhytten.

8.3.1 Batteri-brytare

Batteri-brytaren kopplar från **samtliga** förbrukare i bodelen, även apparater i standby-läge. Alla förbrukare som försörjs av el-blocket kopplas bort från bodelsbatteriet. Även förbrukare som fotsteg, grundbelysning och kylskåp upphör då att fungera. Därigenom förhindras långsam urladdning av bodelsbatteriet om fordonet inte används under längre tid (t. ex. tillfällig avställning).

Monteringsställe Batteri-brytaren sitter på el-blocket.

Om fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen via CEE-uttaget laddas batterierna även om batteri-brytaren är fränkopplad.

8.3.2 Batteriväljare

- Om batteriväljaren är felaktigt inställd kan det bildas knallgas. Explosionsrisk!

- ▷ Om batteriväljaren är felinställd kan batteriet för bodelen skadas.
- ▷ Ändra ej den från fabriken inställda batteriväljaren.

Monteringsställe Batterieväljaren sitter på el-blocket.

8.3.3 Batteriövervakning

- ▷ Ett urladdat batteri för bodelen skall laddas upp fullständigt igen så snart som möjligt.

Batteriövervakningen i el-blocket övervakar spänningen i batteriet för bodelen.

Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare.

Åtgärder:

- Samtliga elektriska förbrukare som inte är absolut nödvändiga, skall stängas av med tillhörande strömbrytare.
- Om nödvändigt koppla åter på 12 V-försörjningen för kort drift med huvudbrytaren 12 V. Detta är emellertid endast möjligt om batterispänningen ligger över 11 V. Om spänningen ligger under detta värde kan 12 V-försörjningen först upprättas efter att bodelens batteri har laddats.

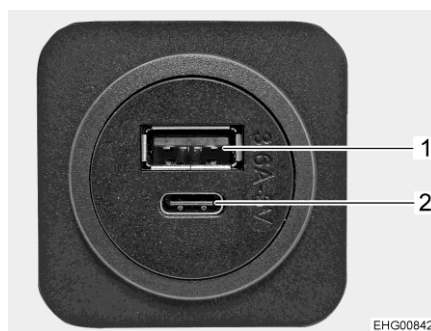
8.3.4 Batteriladdning

När fordonsmotorn är igång kopplas bodelsbatteriet och startbatteriet samman via ett relä i el-blocket och laddas av fordonsgeneratorn. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt igen av el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion. Bodelsbatteriets polspänning kan avläsas på panelen.

När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen via CEE-uttaget laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

8.3.5 USB-uttag

- 1 USB-A-uttag
- 2 USB-C-uttag

Bild 68 USB-uttag

Fordonet är som standard utrustat med en eller flera USB-uttag. USB-uttagen har vardera ett USB-A-uttag (Bild 68,1) och ett USB-C-uttag (Bild 68,2). På USB-uttagen kan du ladda batterier för apparater med en laddningsström upp till 2,5 A.

8.3.6 Komplettering med fler 12 V-förbrukare

Den elektriska anläggningen i fordonets bodel kan utrustas med extra apparater. De extra apparaterna ansluts till reservutgångarna på el-blocket. Effekten hos de extra apparaterna får inte överstiga värdet för säkringarna (t. ex. 15 A). På el-blocket får dock inga säkringar med högre värden användas än som anges på el-blocket.

8.4 Panel (LT 453)

Bild 69 Panel (LT 453)

- 1 Huvudbrytare 12 V och grön lysdiod
- 2 Brytare vattenpump och gul lysdiod
- 3 Symbol nätanslutning och gul lysdiod
- 4 Knapp för fråga efter spänningen för bodelsbatteriet
- 5 Knapp för fråga om fyllnivå i färskvattentank
- 6 Knapp för fråga om fyllnivå i avloppstank
- 7 Knapp för fråga efter spänningen för startbatteriet
- 8 Lysdiodskala för visning av tanknivå
- 9 Lysdiodskala för visning av batterispänning

Avseende brytare och knappar på panelen handlar det om sensor-knappfält. Kopplingsfunktionen aktiveras genom beröring.

Nätanslutning

Den gula lysdioden lyser vid symbolen nätanslutning (Bild 69,3) när fordonet är anslutet till en extern nätanslutning. Lysdioden lyser då också med avstängd panel.

8.4.1 Huvudbrytare 12 V

Med huvudbrytaren 12 V (Bild 69,1) kopplas panelen och bodelns 12 V-försörjning till eller från.

Undantag: Beroende på modell förblir kylskåp, värmesystem, grundbelysning (belysning i ingångsområdet) och fotsteg funktionsklara.

Slå på: ■ Tryck på knappen " (Bild 69,1): 12 V-försörjningen för bodeln är avstängd. Lysdioden lyser grönt.

Slå från: ■ Tryck på knappen " (Bild 69,1) på nytt: 12 V-försörjningen för bodeln är avstängd. Lysdioden släcks.

- ▷ Slå ifrån 12 V-försörjningen på panelen när fordonet lämnas. Därigenom förhindras en onödig urladdning av bodelsbatteriet.
- ▷ Förbrukare som styrdon (t. ex. laddningsregulator för solpanel, avfrostning och panel) eller fast installerade apparater (t. ex. värme, kylskåp eller fotsteg) tar fortfarande sin ström från batterikapaciteten, även om 12 V-försörjningen på panelen är fränkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas bort från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid. Detta görs med brytaren på el-blocket.

8.4.2 Brytare vattenpump

Brytaren vattenpump (Bild 69,2) kopplar in och från vattenpumpens strömförsörjning.

Slå på: ■ Tryck på brytaren vattenpump "☞" (Bild 69,2): Vattenpumpens strömförsörjning är påslagen. Lysdioden lyser gult. Vattenpumpen aktiveras när vattenkranen öppnas.

Slå från: ■ Tryck på brytaren vattenpump "☞" (Bild 69,2) på nytt: Vattenpumpens strömförsörjning är avstängd. Lysdioden släcks.

8.4.3 Lysdiodskala för batterispänning

Lysdiodskalan (Bild 69,9) visar batterispänningen för startbatteriet eller bodelsbatteriet enligt följande:

- Alla lysdioder lyser: Batteriet är fulladdat.
- Gul och röd lysdiod lyser: Batteriet är delvist urladdat (under 12,4 V).
- Endast röd lysdiod lyser: Batteriet är tomt (under 11,5 V).

Visning av batterispänningen:

- Tryck ner knapp "☞" (Bild 69,4): Bodelsbatteriets spänning visas.
- Tryck ner knapp "☞" (Bild 69,7): Startbatteriets spänning visas.

Följande tabeller är ett hjälpmedel för att tolka spänningen för bodelsbatteriet, som visas på panelen, på rätt sätt.

Batterispänning (värden under pågående drift)	Drift under körning (fordonet kör, ingen nätanslutning)	Batteridrift (fordonet står, ingen nätanslutning)	Nät drift (fordonet står, nätanslutning)
11,5 V eller mindre Snart djupurladdning (batterilarm)	12 V-nät överbelastat	Om förbrukarna är avstängda: Batteri tomt	12 V-nät överbelastat
	Batteriet laddas inte av generatorn	Om förbrukarna är påslagna: Batteriet överbelastat	Batteriet laddas inte genom el-blocket, el-blocket defekt
12,2 V till 12,7 V	12 V-nät överbelastat ¹⁾	Normalt område	12 V-nät överbelastat ¹⁾
	Batteriet laddas inte av generatorn ¹⁾		Batteriet laddas inte genom el-blocket, el-blocket defekt ¹⁾
13,5 V	Batteriet laddas	Förekommer endast kortvarigt efter laddning	Batteriet laddas

¹⁾ Om spänningen inte stiger över detta områden under flera timmar.

Värden för vilospänning	Batteriets laddningstillstånd ¹⁾
Mindre än 12 V	Urladdat eller djupurladdat
12,2 V	25 %
12,7 V	50 %
Mer än 12,7 V	100 %

¹⁾ Riktvärde för gel-batteri.

▷ Vid längre djupurladdning skadas batteriet och går inte reparera.

Åtgärder:

- Vid batterilarm, stäng av förbrukare och ladda bodelsbatteri, antingen genom att köra eller ansluta till en 230 V-försörjningsledning.

8.4.4 Lysdiodskala för tanknivå

Lysdiodskalan (Bild 69,8) visar fyllnivån i färskvattentanken eller avloppstanken.

Visa nivå:

- Tryck ner knapp "☰" (Bild 69,5): Färskvattentankens fyllnadsnivå visas med hjälp av lysdiod.
- Tryck ner knapp "☷" (Bild 69,6): Avloppstankens fyllnadsnivå visas med hjälp av lysdiod.

Nivåindikering

LED-indikator	Tankens fyllnadsnivå
Alla lysdioder lyser	Tanken full
6 lysdioder lyser	Tank ungefär 3/4 full
4 lysdioder lyser	Tank ungefär 1/2 full
2 lysdioder lyser	Tank ungefär 1/4 full
Ingen LED lyser	Tank tom

▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

8.5 230 V-nät

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Fordonets elektriska anläggning måste kontrolleras minst vart tredje år av utbildade elektriker. Om fordonet används ofta rekommenderas en årlig kontroll.

230 V-nätet försörjer:

- eluttaget med skyddskontakt för apparater med maximalt 10 A
- el-blocket

De elektriska förbrukarna som är anslutna till bodelens 12 V-nät förses med spänning från bodelsbatteriet.

Fordonet ska anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Laddningsmodulen i el-blocket laddar då automatiskt bodelsbatteriet. Dessutom laddas startbatteriet med en underhållsladdning.

8.5.1 230 V-anslutning (CEE-uttag)

- Överspänningar kan skada de anslutna apparaterna. Orsaker till överspänningar kan vara blixtnedslag, oreglerade spänningskällor (t. ex. bensingeneratorer) eller strömanslutningar på färjor.

Krav på 230 V-anslutningen

- Anslutningskabeln, stickförbindelsen vid försörjningsstället och stickförbindelsen på fordonet måste uppfylla IEC 60309. Den beteckning som är vanlig i handeln för stickförbindelsen är "CEE blå".
- Använd gummislangsledning H07RN-F med minst 2,5 mm² ledningsdiameter och maximalt 25 m längd.
- Skyddskontakt-stickförbindelse (Schuko) är inte tillåten. Likaså är det inte tillåtet att mellankoppla CEE/Schuko-adaptren.

8.5.2 Anslut 230 V-försörjningen

- Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med en jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA).
- Kabeln måste vara helt borttagen från kabeltrumman, för att förhindra överhettning.
- I tveksamma fall eller när 230 V-försörjningen inte finns till förfogande eller är felaktig, ta kontakt med den som driver försörjningsanordningen.

- 230 V-anslutningen är i fordonet utrustat med en jordfelsbrytare (FI-brytare).
- För anslutningar på campingplatser (campingfördelare) måste jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA) användas.

Fordonet kan anslutas till en extern 230 V-försörjning. Vid anslutning ska endast 230 V-anslutningen på fordonet (CEE-uttag) användas.

Bild 70 Ledningsskydds-brytare och FI-brytare (230 V-säkringslåda)

Bild 71 230 V-anslutning på fordonet (CEE-uttag)

- Den andra ledningsskydds-brytaren (Bild 70,2) är valfri. Om denna ledningsskydds-brytare finns tillgänglig beror på fordonets utrustning.

- Ansluta fordon:*
- Kontrollera om strömförsörjningsanordningen är lämplig vad gäller anslutning, spänning, frekvens och ström.
  - Kontrollera om kablarna och anslutningarna är lämpliga.
  - Kontrollera stickförbindelsen och kabeln efter synliga skador.
  - Koppla från båda ledningsskyddsbrytarna (Bild 70,1 och Bild 70,2) i säkringslådan (Bild 70,3).
  - Öppna höljet på 230 V-anslutningen i fordonet (Bild 71) och stick in stickkopplingen. Kontrollera så att låsklacken i den fjäderspända klapplocket är ikopplad.
  - Sätt i kontakten för anslutningskabeln i uttaget på campingfördelaren. Se till att låsklacken i det fjäderspända klapplocket är ihopkopplat här också.
  - Sätt på båda ledningsskyddsbrytarna i säkringslådan.

- Kontrollera jordfelsbrytare:*
- När fordonen är anslutet till 230 V-försörjningen, tryck på kontrollknappen (Bild 70,5) på jordfelsbrytaren (FI-brytare) (Bild 70,4) i säkringslådan (Bild 70,3). Jordfelsbrytaren måste lösa ut.
  - Slå på jordfelsbrytaren (Bild 70,4) igen.

- Dela förbindelse:*
- Koppla från båda ledningsskyddsbrytarna (Bild 70,1 och 2) i säkringslådan (Bild 70,3).
  - Lossa på låsklacken på campingfördelaren och dra ur anslutningskabeln kontakt ur uttaget.
  - Lossa låsklacken vid fordonet, dra stickkopplingen och stäng höljet på 230 V-anslutningen.

8.6 Säkringar

- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut när strömförsörjningen är frånslagen.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut mot nya säkringar med samma säkringsvärde.

8.6.1 12 V-säkringar

De förbrukare som är anslutna till 12 V-försörjningen i bodelen är skyddade via separata säkringar. Säkringar är åtkomliga på olika monteringsställen i fordonet.

För att byta säkringar skall funktion, värde och färg för de enskilda säkringarna avläsas ur efterföljande uppgifter. Om du behöver byta en säkring ska endast flatsäkringar med följande värden användas.

Några signaler är säkrade med så kallade "polyswitch"-säkringar. En polyswitch är en inbyggd självåterställande säkring. När överströmmen eller kortslutningen har avhjälpats frigörs driftströmmen igen automatiskt. Detta kan ta några sekunder (avkylningsfas).

Säkringar vid startbatteriet

Säkringarna är monterade i närheten av startbatteriet.

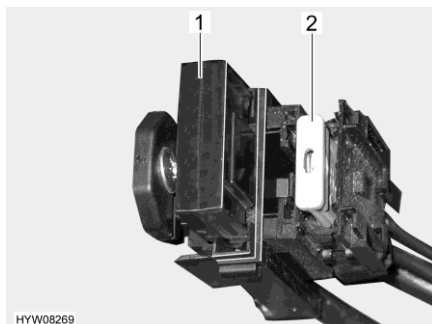

Bild 72 Säkringar (startbatteri)

- 1 Jumbo-flatsäkring 40 A/orange (för el-block)
- 2 Flatsäkring 15 A/blå (för kylskåp och laddningskabel)

Säkringar vid bodelsbatteriet

Säkringarna är monterade i närheten av bodelsbatteriet.

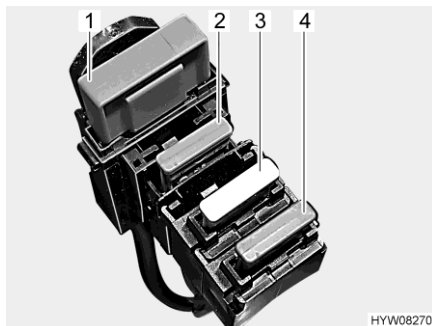

Bild 73 Säkringar (bodelsbatteri)

- 1 Jumbo-flatsäkring 40 A/orange (för el-block)
- 2 Flatsäkring 2 A/grå (för batterigivare bodelsbatteri)
- 3 Flatsäkring 20 A/gul (för tilläggsutrustning värmesystem)
- 4 Flatsäkring 15 A/blå (för tilläggsutrustning strömbrytare värmesystem)

Säkringar på reläbox AD01

Säkringarna är monterade i trappavsatsen framför sittgruppen och är tillgängliga via en servicelucka.

SäNr	Funktion	Värde/färg
B2	Kl. 15 (tändning på)	15 A/blå
B3	Kl. 30 (konstant plus)	15 A/blå
B5	D+ signal	Intern polyswitch (2 A)
B6	Reserv (extra värme)	15 A/blå
B7	Lampor	5 A ljusbrun

Säkring för Thetford-toalett

Toaletten har en underhållsfri säkring som återställs automatiskt.

Säkringar på el-blocket EBL 30

Funktion	Värde/färg
Laddningsmodul för solpanel	15 A blå
Intern laddningsmodul	20 A gul
Kylskåp	20 A gul
Värmesystem	10 A röd
Grundbelysning/fotsteg/förtältsbelysning	15 A blå

Funktion	Värde/färg
Grundbelysning	25 A vit
Grundbelysning/radio	15 A blå
Uttag 12 V, USB-laddningsuttag	10 A röd
Reserv 2, elmanövrerad höjbar säng	10 A röd
Uttag 12 V, USB-laddningsuttag	10 A röd
Multimedia	10 A röd
Reserv 1	10 A röd
Krets 1 (belysning 1)	15 A blå
Extra laddare	20 A gul
Krets 2 (belysning 2, tömning av avloppstanken)	15 A blå
TV	10 A röd
Vattenpump	7,5 A brun

8.6.2 230 V-säkring

- Kontrollera alltid jordfelsbrytaren när anslutningar görs till 230 V-försörjningen, kontrollera den minst en gång var 6:e månad.

Bild 74 Ledningsskyddsbrytare och FI-brytare (230 V-säkringslåda)

En jordfelsbrytare (FI-brytare) (Bild 74,3) i säkringslådan skyddar hela fordonet mot läckström (0,03 A).

Den efterkopplade ledningsskyddsbrytaren (10 A) (Bild 74,1) skyddar 230 V-uttagen, el-blocket, den extra laddaren och kylskåpet.

På fordon med tilläggsutrustning t. ex. takklimatanläggning skyddas apparaten av en extra ledningsskyddsbrytare (16 A) (Bild 74,2).

Kontrollera jordfelsbrytare:

- När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen: Tryck på kontrollknappen (Bild 74,4). Jordfelsbrytaren (FI) måste lösa ut.

Monteringsställe

I trappavsats framför sittgruppen. Åtkomst via en servicelucka.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns anvisningar och information om fordonets fast installerade apparater.

Hänvisningarna refererar endast till användningen av fast installerade apparater.

Vidare information om fast installerade apparater får du i den instruktionsboken för fast installerade apparater som bifogas separat med fordonet.

9.1 Allmänt

- ▷ Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.

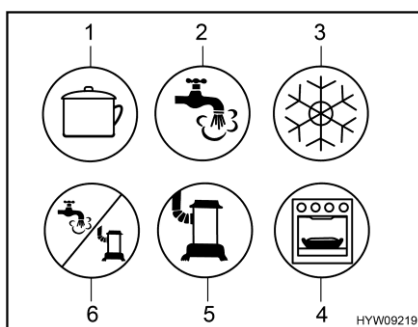

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken för respektive apparat.

I fordonet finns, beroende på modell, olika fast installerade apparater som värmesystem/varmvattenberedare, spis och kylskåp.

I den här instruktionsboken beskrivs endast användningen och egenskaperna för de installerade apparaterna.

Före idrifttagande av en gasdriven installerad apparat öppnas huvudavstängningsventilen på gasflaskan och respektive gasavstängningsventil.

- 1 Spis
- 2 Varmvatten
- 3 Kylskåp
- 4 Ugn/grill
- 5 Värmesystem
- 6 Varmvatten/värmesystem

Bild 75 Möjliga symboler för gasavstängningsventilerna

9.2 Värmesystem och varmvattenberedare

Med värmesystemet kan man värma upp både inne i fordonet (genom uppvärmning av rumsluften) och även värma upp varmvatten (varmvattenberedarfunktion). Följande anvisningar gäller även när värmesystemet endast används som varmvattenberedare.

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Vid tankning, på färjor och i garage får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Explosionsrisk!

- ▶ I slutna utrymmen (t. ex. garage) får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Skorstenen får inte tillslutas eller byggas på.
- ▶ Utrymmet bakom värmesystemet ska inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Vattnet i varmvattenberedaren kan värmas upp till 65 °C. Skållningsrisk!

- ▷ Slå aldrig på varmvattenberedaren om det inte finns vatten i den.
- ▷ Varmvattenberedaren ska tömmas om det finns risk för frost och beredaren inte ska användas.
- ▷ Använd endast varmvattenberedaren med max. temperatur när stora varmvattenmängder krävs. Varmvattenberedaren skyddas på så sätt mot kalkavlagringar.

- ▷ Vattnets vikt i varmvattenberedaren räknas inte till den faktiskt vägda vikten. När varmvattenberedaren inte töms före avresa, måste vattnets vikt läggas till den personliga nyttolasten.
- ▷ Använd inte vattnet från varmvattenberedaren som dricksvatten.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

Första idrifttagandet

När man sätter på värmen första gången kan man för en kort stund känna en lätt röklukt. Ställ genast värmen på brytaren på högsta nivå. Öppna fönster och dörrar och lufta väl. Rök och lukt försvinner efter kort tid utan åtgärd.

9.2.1 Uppvärmning på rätt sätt

Bild 76 Luftmunstycke (varmluftvärmesystem)

Varmluftspredning

I fordonet finns flera luftmunstycken (Bild 76) monterade. Rör leder varmluften till luftmunstyckena. Luftmunstyckena kan ställas in så att varmluften kommer ut precis där man vill ha den. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspredningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Inställning av luftmunstyckena

- Helt öppna: Kraftig varmluftström
- Halvt eller delvis öppen: Reducerad varmluftström

När 5 luftmunstycken är fullständigt öppna kommer mindre varmluft ut ur varje enskild luftmunstycke. Om bara 3 luftmunstycken öppnas strömmar dock mer varmluft ut ur varje enskild luftmunstycke.

9.2.2 Varmluft-värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus

- ▷ När värmesystemet är frångkopplad på grund av risk för frost ska varmvattenberedaren tömmas.
- ▷ Cirkulationsfläkten kopplas automatiskt på när varmluft-värmesystemet sätts igång och förblir kontinuerligt igång. Därigenom belastas bodelsbatteriet extremt om fordonet inte är ansluten till någon extern 230 V-försörjning. Kom ihåg att bodelsbatteriet endast har en begränsad energireserv.

- ▷ Varmluftsuppvärmningen kan användas även med tom varmvattenberedare.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

Kontrollenhet

Kontrollenheten delas in i två områden:

- Display
- Manöverknappar

- 1 Display
- 2 Vrid-/tryckknapp
- 3 Tillbakaknapp

Bild 77 Kontrollenhet (varmluft-värmesystem och varmvattenberedare)

När den har slagits på aktiveras de senast inställda värdena/driftparametrarna.

Kontrollenheten växlar till ett standby-läge om inga knappar används under ett par minuter.

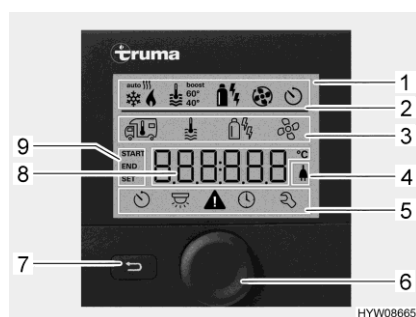
När tiden är inställd växlar indikeringen på displayen mellan tiden och inställd rumstemperatur i standby-läge.

Efter avstängning kan kontrollenhetens indikering vara aktiv ytterligare ett par minuter på grund av att värmesystemet fortsätter att gå en stund.

Manöverknappar

Manöverknapparna har följande funktioner:

Knapp	Knappmanövrering	Funktion
Vrid-/tryckknapp (Bild 77,2)	Vrid åt höger	Man går igenom menyn från vänster till höger
		Värden ökas
	Vrid åt vänster	Man går igenom menyn från höger till vänster
		Värden minskas
	Tryck kort	Valt värde sparas
		Menypunkten väljs för ändring av värdet (vald menypunkt blinkar)
	Tryck (3 sekunder)	Slå på eller från
Tillbakaknapp (Bild 77,3)	Tryck	Gå tillbaka från en menypunkt utan att spara värdet

- 1 Indikeringsrad
- 2 Statusrad
- 3 Övre menyrad
- 4 Indikering nätspänning 230 V
- 5 Nedre menyrad
- 6 Vrid-/tryckknapp
- 7 Tillbakaknapp
- 8 Indikeringsområde inställningar och värden
- 9 Indikering timer

Bild 78 Kontrollenhet med indikeringar

Display

Displayen delas in i fyra områden:

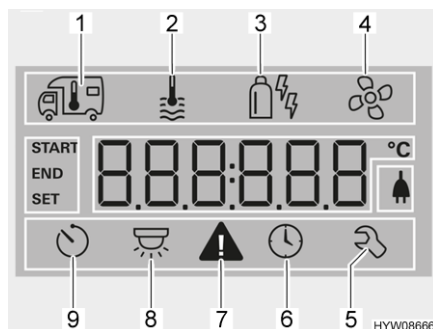
- Statusrad (Bild 78,2)
- Övre menyrad (Bild 78,3)
- Indikeringsområde (Bild 78,8)
- Nedre menyrad (Bild 78,5)

Till och frånkoppling av kontrollenhet:

Utföra inställningar:

- Tryck ned vrid-/tryckknappen (Bild 78,6) i ca. 3 sekunder. De båda menyraderna (Bild 78,3 och Bild 78,5) visas. Den första symbolen blinkar.
- ▷ Till- och frånkoppling av kontrollenheten betyder egentligen att man byter mellan standby-läge och inställningsläge. I standby-läget visas växelvis den inställda rumstemperaturen och tiden.
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 78,6) tills den önskade menysymbolen blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 78,7).

- 1 Värmesystem
- 2 Varmvatten
- 3 Driftläge
- 4 Fläkt
- 5 Servicemeny
- 6 Inställning av tid
- 7 Varningssymbol
- 8 Belysning (används inte här)
- 9 Indikering timer

Bild 79 Display (kontrollenhet)

Slå på värmen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 78,6) tills menysymbolen värmesystem (Bild 79,1) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Bild 78,2) blinkar tills den inställda rumstemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 78,7).

Stänga av värmen:

- Vrid tillbaka temperaturvärdet tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

- ▷ Man kan även ändra önskad rumstemperatur i standby-läge genom att vrida på vrid-/tryckknappen.

Slå på varmvattenberedningen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 78,6) tills menysymbolen varmvatten (Bild 79,2) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
  - OFF: Varmvattenberedningen är avstängd.
  - 40°: Varmvattnet värms upp till 40 °C.
  - 60°: Varmvattnet värms upp till 60 °C.
  - BOOST: Snabb uppvärmning av varmvatten (prioriterad varmvattenberedare) i max. 40 minuter. Därefter hålls vattentemperaturen på den högre nivån (ca. 62 °C) i två eftervärmningscykler.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Bild 78,2) blinkar tills den inställda varmvattentemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 78,7).

Stänga av varmvattenberedningen:

- Vrid på vrid-/tryckknappen tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

Säkerhets-/avtappningsventil

Varmvattenberedaren är utrustad med en säkerhets-/avtappningsventil (Bild 80). Säkerhets-/avtappningsventilen gör så att vattnet i varmvattenberedaren inte kallnar när det är frost och värmen inte är påslagen.

- ▷ Öppna säkerhets-/avtappningsventilen och töm varmvattenberedaren om fordonet inte ska användas under en längre tid.
- ▷ Vid temperaturer på under 2 °C öppnas säkerhets-/avtappningsventilen automatiskt. Säkerhets-/avtappningsventilen kan inte stängas förrän temperaturen vid den ligger över 6 °C.
- ▷ Vattenpumpen och vattenledningarna skyddas inte mot frost genom säkerhets-/avtappningsventilen.

- ▷ Säkerhets-/avtappningsventilens tömningsrör måste alltid vara fritt från smuts (t. ex. löv, is).

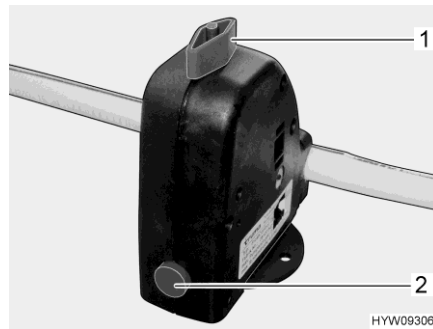

Bild 80 Säkerhets-/avtappningsventil (varmvattenberedare)

Monteringsställe

Säkerhets-/avtappningsventilen är monterad under sittbänken framför värmesystemet.

Fylla på/tömma varmvattenberedaren

Varmvattenberedaren försörjs med vatten från vattentanken.

Fyll varmvattenberedaren med vatten:

- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Stäng säkerhets-/avtappningsventilen. Ställ vredet (Bild 80,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Bild 80,2).
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Stäng samtliga vattenkranar.

Tömma varmvattenberedaren:

- Stänga av varmvattenberedningen.
- Öppna säkerhets-/avtappningsventil. Vrid då vredet (Bild 80,1) mot säkerhets-/avtappningsventilen. Tryckknappen (Bild 80,2) skjuts ut. Nu töms varmvattenberedaren via säkerhets-/avtappningsventilen utomhus.
- Kontrollera att varmvattenberedaren är helt tömd (ca 10 liter).

Driftlägen Varmvatten-värmesystemet med varmvattenberedaren kan drivas med olika energikällor.

Välj driftläge:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 78,6) tills menysymbolen driftläge (Bild 79,3) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat driftläge visas:
  - Gasdrift
  - Eldrift, effektnivå 1 (900 W)
  - Eldrift, effektnivå 2 (1800 W)
  - Gas- och eldrift, effektnivå 1 (900 W)
  - Gas- och eldrift, effektnivå 2 (1800 W)
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda driftläget. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 78,7).

- ▷ 230 V-eldrift är endast möjlig när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Effektnivå 1 (900 W) har ett strömuttag på 3,9 A. Effektnivå 2 (1800 W) har ett strömuttag på 7,8 A.

Ställa in fläkt:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 78,6) tills menysymbolen fläkt (Bild 79,4) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
  - OFF: Fläkten är avstängd.
  - VENT: Cirkulation
  - ECO: Låg fläktnivå
  - HIGH: Hög fläktnivå
  - BOOST: Snabb rumsuppvärmning. Boost finns tillgänglig om den aktuella rumstemperaturen är minst 10 °C under vald rumstemperatur.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 78,7).

Ställa in timern:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 78,6) tills menysymbolen timer (Bild 79,9) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Starttiden visas och timindikeringen blinkar.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens timmar visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Minutindikeringen blinkar.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens minuter visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Ställ sedan in avstängningstiden, den önskade rumstemperaturen, varmvattennivån och fläktnivån efter varandra på samma sätt.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Timern är aktiverad. Symbolen timer (Bild 79,9) blinkar när timern är programmerad och aktiv.

- ▷ Servicemenyn innehåller punkter som oftast bara måste ställas in en gång (språk, bakgrundsbelysning, kalibrering), samt uppgifter för serviceställen (versionsnummer).

Felindikering

Vid en varning blinkar varningssymbolen (Bild 79,7). Värmesystemet fortsätter att vara igång. Om de bara rör sig om ett temporärt fel så släcks varningssymbolen av sig själv.

Vid ett fel visar kontrollenheten direkt felets felkod. Värmesystemet stängs av. Tryck på vrid-/tryckknappen för starta om värmesystemet.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

9.2.3 Väggekamin

Frisk luft och avgas från värmesystemet leds bort i en två kammar-väggekamin.

- ▷ Ställ fordonet så, att väggekaminen har tillräckligt med frisk luft.
- ▷ Väggekaminen måste alltid stå fritt. Täck inte över väggekaminen.
- ▷ Vid camping under vintern, måste väggekaminen vara fri från snö och is.
- ▷ Kontrollera regelbundet väggekaminen, beroende av väderleken (snö, lövfall, smuts, o.s.v.). Rengör väggekaminen vid behov.
- ▷ Vid tvätt av fordonet skall vattenstrålen inte riktas direkt på väggekaminen.
- ▷ Om du inte följer detta, kan en problemfri funktion av värmesystemet inte garanteras.

Bild 81 Väggekamin (varmluft-värmesystem)

Väggekaminen finns monterad på den vänstra sidoväggen.

9.3 Klimatanläggning Dometic FreshLight

- ▶ Klimatanläggningen får inte vara påslagen i närheten av brandfarliga vätskor eller i slutna utrymmen.
- ▶ Förvara eller montera inte brännbara föremål i området kring luftmunstycket. Avståndet måste vara minst 50 cm.
- ▶ Ta inte tag i klimatanläggningens ventilationsutblås.
- ▶ I händelse av brand, använd endast brandsläckare. Använd inte vatten för att släcka!
- ▶ Använd endast klimatanläggningen om höljet och ledningarna är oskadade.

- ▷ Kör ej på tvättgator.

- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Fjärrstyrning

Med fjärrstyrningen kan klimatanläggningen (i standby-läge) stängas av och på. Med fjärrstyrningen kan alla funktioner utom luftfördelningen styras.

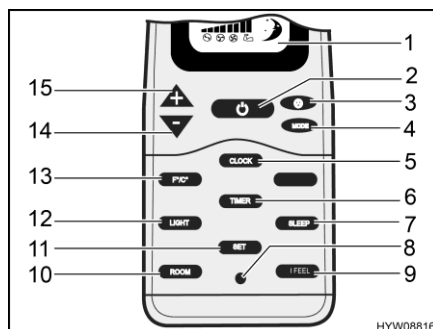

Bild 82 Fjärrstyrning (klimatanläggning)

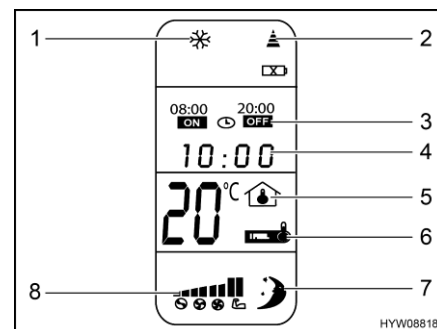

Bild 83 Digital skärm (fjärrstyrning)

- 1 Digital skärm
- 2 På/Av-knapp
- 3 Knapp för val av fläktnivå
- 4 Knapp för driftläge (MODE)
- 5 Knapp för klocka (CLOCK)
- 6 Knapp för förval av tid (TIMER)
- 7 Knapp för sovfunktion (SLEEP)
- 8 Knapp för återställning
- 9 Knapp för extrafunktion (I FEEL)
- 10 Knapp för visning av innetemperatur (ROOM)
- 11 Knapp för skicka (SET)
- 12 Knapp för belysning (LIGHT)
- 13 Knapp för temperaturenhet (°F/°C)
- 14 Knapp för temperatursänkning (-)
- 15 Knapp för temperaturökning (+)

- 1 Symbol driftläge
- 2 Symbol dataöverföring
- 3 Indikering timerfunktion
- 4 Indikering klockan
- 5 Indikering innetemperatur
- 6 Symbol för extrafunktion "I FEEL"
- 7 Symbol för sovfunktion
- 8 Indikering fläktnivå

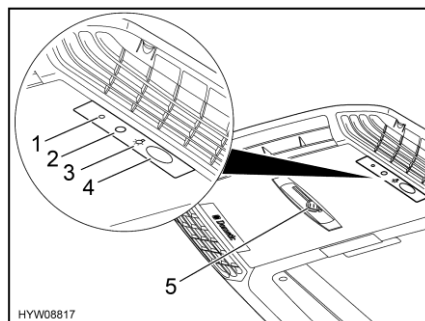
Klimatanläggningen kan köras i följande driftlägen:

Driftläge	Symbol	Funktion
Automatik		Klimatanläggningen värmer eller kyler tills den inställda innetemperaturen uppnås och väljer automatiskt den fläktnivå som krävs
Kylning		Klimatanläggningen kyler med den inställda fläktnivån tills den inställda innetemperaturen uppnås
Uppvärmning		Klimatanläggningen värmer med den inställda fläktnivån tills den inställda innetemperaturen uppnås
Cirkulation		Klimatanläggningen blåser in luft i rummet
Avluftning		Klimatanläggningen blåser ut gammal luft i rummet
Avfuktning		Klimatanläggningen värmer eller kyler tills den inställda innetemperaturen uppnås och väljer automatiskt den fläktnivå och cirkulationsnivå som krävs

- ▷ När klimatanläggningen ställs in på "avluftning" måste båda rullgardinerna på takfönstret vara helt öppna.
- ▷ I driftläget "avluftning" startar fläkten först när ventilationsluckan öppnas. Detta kan ta några minuter.
- ▷ Vid påslagning av driftläget "uppvärmning" startar klimatanläggningen först efter cirka 30 sekunder.

Takenhet

- 1 Indikering drifttillstånd
- 2 På/Av-knapp
- 3 Knapp belysning
- 4 Infraröd mottagare
- 5 Skjutreglage för luftström

Bild 84 Takenhet

- ▷ Vid påslagning startar klimatanläggningen med de inställningar som senast ställdes in.

Slå på:

- Tryck på På/Av-knappen (Bild 84,2) på takenheten. Vid korta tryck växlar klimatanläggningen till standby-läge medan långa tryck slår på den.
- När klimatanläggningen är i standby-läge: Tryck på På/Av-knappen (Bild 82,2) på fjärrstyrningen.

Slå från:

- Tryck på På/Av-knappen (Bild 82,2) på fjärrstyrningen. Klimatanläggningen växlar till standby-läge.
- Tryck på På/Av-knappen (Bild 84,2) på takenheten. Klimatanläggningen stängs av.

Lysdiod Lysdioden (LED) (Bild 84,1) på takenheten (Bild 84) anger klimatanläggningens driftstatus:

Tillstånd lysdiod	Betydelse
Av	Klimatanläggningen är avstängd
Orange	Klimatanläggningen driftklar (standby-läge)
Grön	Klimatanläggningen är i drift
Grön (blinkande)	Klimatanläggningen är i driftläget "uppvärmning" eller avfrostas
Röd	Ingen 230 V-försörjning är tillgänglig
Röd (blinkar långsamt)	Innetemperatursond defekt
Röd (blinkar snabbt)	Utetemperatursond defekt

Belysning Klimatanläggningens lampor är dimbara. Vid påslagning tänds lamporna med den senast inställda ljusstyrkan.

Slå på/från lampor: ■ Tryck kort på knappen belysning (Bild 84,3).

Dimma lampor: ■ Tryck och håll in belysningsknappen tills lamporna dämpas till önskad ljusstyrka.
■ För att öka ljusstyrkan på lamporna igen: Släpp kort belysningsknappen och tryck sedan in den igen.

Luftström Luftströmmen kan vridas i olika riktningar. Hur luftströmmen fördelas framåt och bakåt kan regleras steglöst.

Reglera luftström: ■ Justera lamellerna på takenhetens främre luftutsläpp till önskat läge.
■ Vrid vredet på skjutreglaget (Bild 84,5) moturs. Skjutreglaget för luftfördelningen är inte längre i låst läge.
■ Skjut skjutreglaget framåt eller bakåt till önskat läge. Den sida som skjutreglaget skjuts till kommer att stängas.
■ Vrid vredet medurs.

Mörklägningsrullgardin Sol- och ljusinsläpp kan justeras med två mörklägningsrullgardiner på klimatanläggningens takfönster.

▷ Om fordonet står mitt i gassande sol får mörklägningsrullgardinen inte stängas helt. En värmeuppbyggnad kan då uppstå. För att undvika materialskador måste mörklägningsrullgardinen vara öppen minst en tredjedel.

Ställa in: ■ Håll fast mörklägningsrullgardinerna i listen och flytta dem.

Fjärrstyrning	Inställningarna för klimatanläggningen kan ändras enskilt med fjärrstyrningen. Det går också att programmera in olika inställningar på fjärrstyrningen och sedan överföra dem tillsammans till klimatanläggningen.
<i>Skicka inställning direkt:</i>	■ Rikta den infraröda sändaren på fjärrstyrningen mot den infraröda mottagaren (Bild 84,4) på takenheten. ■ Tryck på önskad knapp. Inställningen tillämpas direkt och bekräftas med ett pip.
<i>Skicka inställningar tillsammans:</i>	■ Rikta fjärrstyrningens infraröda sändare bort från takenheten. ■ Ange önskade inställningar. ■ Rikta den infraröda sändaren på fjärrstyrningen mot den infraröda mottagaren (Bild 84,4) på takenheten. ■ Tryck på knappen skicka (Bild 82,11) på fjärrstyrningen. Inställningarna överförs tillsammans till klimatanläggningen och bekräftas med ett pip.
<i>Inställning av tid:</i>	■ Tryck på klock-knappen (Bild 82,5) tills klockindikeringen (Bild 83,4) blinkar. ■ Ställ in aktuell tid med knapparna "+" (Bild 82,15) och "-" (Bild 82,14). ■ Tryck på skicka-knappen. Tiden har sparats.
Förval av tid (TIMER)	Med timerfunktionen kan en påslagningstid och en avstängningstid eller båda programmeras.
Sovfunktion (SLEEP)	När sovfunktionen är inställd sänks den valda temperaturen automatiskt efter 1 timme och efter 2 timmar för att säkerställa en behaglig sovtemperatur.
Extrafunktion (I FEEL)	När funktionen "I FEEL" är påslagen mäter fjärrstyrningen temperaturen i sin omedelbara närhet och överför detta värde till klimatanläggningen. Klimatanläggningen upprättar den temperatur som ställts in på den plats där fjärrstyrningen är. Fjärrstyrningen måste riktas mot takenhetens infraröda mottagare.

9.4 Varmvattenberedare

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Vid tankning, på färjor och i garage får varmvattenberedaren aldrig vara påslagen i gasdrift. Explosionsrisk!
- ▶ I slutna utrymmen (t. ex. garage) får varmvattenberedaren aldrig vara påslagen i gasdrift. Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Vattnet i varmvattenberedaren kan värmas till 65 °C resp. 70 °C. Skållningsrisk!
- ▶ Innan varmvattenberedaren sätts igång ska locket på kaminen tas bort från ytterkaminen.

- ▷ Använd inte vattnet från varmvattenberedaren som dricksvatten.

9.4.1 Varmvattenberedare Truma

- ▷ Slå aldrig på varmvattenberedaren om det inte finns vatten i den.
- ▷ Varmvattenberedaren ska tömmas om det finns risk för frost och beredaren inte ska användas.
- ▷ Använd endast varmvattenberedaren med max. temperatur när stora varmvattenmängder krävs. Varmvattenberedaren skyddas på så sätt mot kalkavlagringar.
- ▷ Stäng av varmvattenberedaren och töm den när fordonet inte används.

Driftlägen

Beroende på utformningen kan varmvattenberedaren drivas av gas och/eller el.

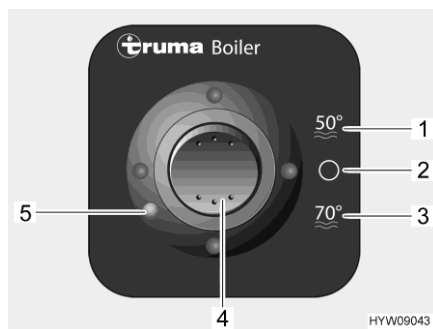

Bild 85 Kontrollenhet för gasdrift (varmvattenberedare Truma)

Slå på gasdrift:

- Ta bort kaminens lock.
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- Öppna avstängningsventilen "varmvattenberedare".
- Ställ in vippknappen (Bild 85,4) på "50 °C" (Bild 85,1) eller på "70 °C" (Bild 85,3).

Slå av gasdrift:

- Ställ in vippknappen (Bild 85,4) på "0" (Bild 85,2).

- ▷ När det förekommer någon störning, lyser kontrollampan (Bild 85,5) röd.

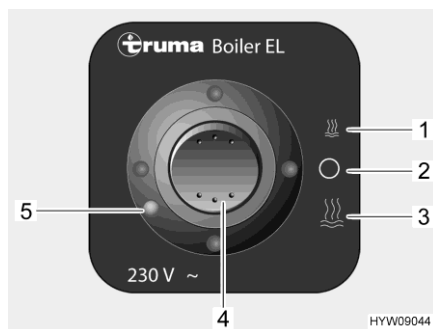

Bild 86 Kontrollenhet för 230 V-drift (varmvattenberedare Truma)

Slå på 230 V-drift:

- Anslut fordonet till en extern 230 V-försörjning.
- Slå på 230 V-automatsäkringen.
- Ställ in vippknappen (Bild 86,4) på låg effekt (Bild 86,1) eller på hög effekt (Bild 86,3).

Slå från 230 V-drift:

- Ställ in vippknappen (Bild 86,4) på "0" (Bild 86,2).
- ▷ När det förekommer någon störning, lyser kontrollampan (Bild 86,5) röd.

Slå på kombinerad drift:

- Ställ in vippknappen (Bild 85,4) på "50 °C" (Bild 85,1) eller på "70 °C" (Bild 85,3).
- Ställ in vippknappen (Bild 86,4) på låg effekt (Bild 86,1) eller på hög effekt (Bild 86,3).

Stäng av kombinerad drift:

- Ställ båda vippknapparna (Bild 85,4 och Bild 86,4) på "0".
- ▷ När en störning förekommer lyser kontrollamporna (Bild 85,5 och Bild 86,5) rött.

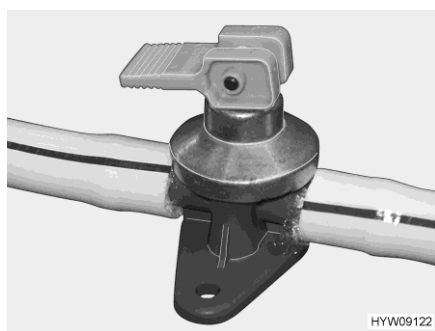

Bild 87 Avtappningskran (varmvattenberedare Truma)

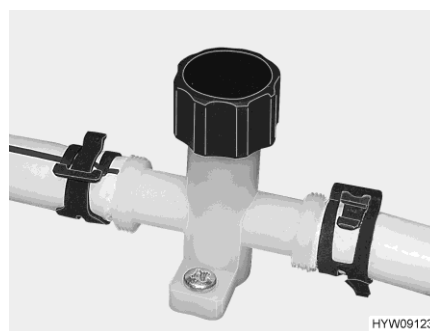

Bild 88 Avtappningskran (vattenledning)

Monteringsställe avtappningsventiler

Avtappningsventilerna är monterade under en golvlucka i fordonets mitt.

Fylla på/tömma varmvattenberedaren

Varmvattenberedaren försörjs med vatten från vattentanken.

*Fyll varmvattenberedaren
med vatten:*

- Stäng alla avtappningskranar (Bild 88 resp. Bild 87).
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Stäng samtliga vattenkranar.

*Tömma
varmvattenberedaren:*

- Ställ vippknappen för gasdrift (Bild 85,4) och/eller vippknappen för 230 V-drift (Bild 86,4) på "0".
- Öppna alla avtappningskranar (Bild 87 resp. Bild 88).
- Kontrollera att varmvattenberedaren är helt tömd (ca 10 liter).

9.5 Spis

- ▶ Lämna inte gasspisen utan tillsyn när den är i drift. Stäng av gasspisen även när du lämnar den för en kort stund (t. ex. vid toalettbesök).
- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Gasspisen och gasugnen får ej användas för uppvärmning.
- ▶ Använd grytlappar eller grytvantar vid hantering med varma kastruller, stekpannor el. dyl. Risk för skador!
- ▶ Häng inte upp några gardiner eller förhängen direkt vid kokvrån. Brandfara!
- ▶ Om en platta är igång ska alltid en gryta eller panna vara placerad över flammen.

- ▷ Ställ aldrig heta föremål, till exempel kastruller, på diskholocket, gasspisens lock eller diskbänken.

9.5.1 Gasspis

- ▶ När man använder gasspisen, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. kökshanddukar, servetter, i närheten av gasspisen. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Gasspisens lock stängs med hjälp av fjäderspänning. Risk att skada sig när locket stängs!

- ▷ Gasspisens lock av glas kan ej användas som kokplatta.
- ▷ Gasspisens lock får aldrig stängas när spisen är i bruk.
- ▷ Gasspisens lock får ej belastas tungt när det är stängt.
- ▷ Låt gasspisens lock vara öppet tills brännaren inte avger någon värme längre. Glasplattan kan annars spricka.

- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gasspisen.
- ▷ När flammen slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Fordonets kök har en gasspis med 2 lågor.

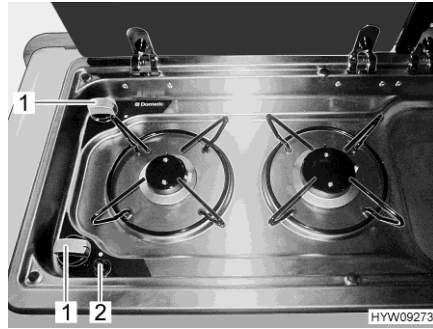

Bild 89 Gasspis

- Slå på:**
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
  - Öppna gasspisens lock.
  - Vrid vridregulatorn (Bild 89,1) till önskad låga till tändningsläge (stor låga).
  - Tryck in vridregulatorn och håll den intryckt.
  - Tryck på tryckknappen (Bild 89,2). På brännaren skapas en gnista. Tryck på tryckknappen flera gånger om det behövs.
  - När flamman brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
  - Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
  - Upprepa proceduren om lågan inte tänds.
- Slå från:**
- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flamman slocknar.
  - Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.6 Gasugn (Dometic)

- ▶ Ventilationsöppningarna på gasugnen måste alltid vara öppna.
- ▶ När man tänder och använder ugnen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasugnen. Brandfara!
- ▶ Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen.
- ▶ Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "O" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.
- ▶ Delar av gasugnen blir mycket varma vid användning. Vidrör inte heta delar med bara händer.
- ▶ Ställ in gallret och bakplåten i ugnen på så sätt att de inte kommer i kontakt med lågan.
- ▶ Tänd enbart ugnen och grillen om ugnsluckan är öppen.
- ▶ Låt alltid ugnsluckan stå halvöppen vid grillning.

- ▷ Vissa modeller har gasugnen med grill.
- ▷ Före första användningen skall gasugnen sättas på i högsta temperatur i 30 minuter utan att ha något i den.
- ▷ När flammen slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ Om tändningen misslyckas upprepade gånger, vrid vridregulatorn till "O". Tänd gasugnen för hand efter minst 1 minuts väntetid. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen. Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

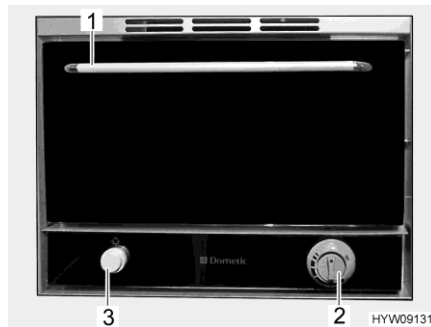

Bild 90 Gasugn

Slå på innebelysning:

- Tryck på belysningsknappen (Bild 90,3). Innerbelysningen lyser så länge knappen är intryckt.

Slå på ugnen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "ugn".
- Öppna ugnsdörren (Bild 90,1) helt och hållet med hjälp av handtaget.
- Tryck på vridregulatorn (Bild 90,2), håll den nedtryckt och vrid moturs till önskad inställning. Håll vridregulatorn (Bild 90,2) nedtryckt i ytterligare 5 till 10 sekunder. Tändning sker automatiskt.
- Släpp vridregulatorn (Bild 90,2).
- Stäng ugnsluckan.

Slå på grillen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "ugn".
- Öppna ugnsdörren (Bild 90,1) helt och hållet med hjälp av handtaget.
- Tryck på vridregulatorn (Bild 90,2), håll den nedtryckt och vrid medurs. Håll vridregulatorn (Bild 90,2) nedtryckt i ytterligare 5 till 10 sekunder. Tändning sker automatiskt.
- Släpp vridregulatorn (Bild 90,2).

- ▷ Stäng inte ugnsluckan vid grilldrift.

Slå från:

- Vrid vridregulatorn (Bild 90,2) till "O". Flammen slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "ugn" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.7 Kylskåp

9.7.1 Thetford T1000

- ▶ Håll alltid luftspringorna fria.
- ▶ Kylskåpet drivs via fordonets 12 V-nät. Vid höga omgivningstemperaturer uppnår kylskåpet inte längre full kyleffekt och förbrukar mer ström. Vid ogynnsamma förhållanden kan livsmedlen i frysacket tina upp.

- ▷ Använd inga anordningar eller värmeaggregat för att påskynda avfrostningen.
- ▷ Om fordonet utsätts för starkt solljus: Lufta fordonet tillräckligt.
- ▷ Säkra produkterna i kylskåpet mot glidning, före färden.

- ▷ Temperaturen i kylskåpet är beroende av omgivningstemperaturen (rumstemperatur), hur ofta dörren öppnas och hur fullt kylskåpet är. Efterjustera kylskåpet om nödvändigt.
- ▷ Bodelsbatteriet har endast en begränsad energireserv. Därför bör kylskåpet inte drivas under en längre tid utan en 230 V-anslutning när fordonet står still.
- ▷ Kontroller regelbundet uppsamlingskaret, för kondensvatten, före färd och vid användning av kylskåpet.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Driftlägen

Kylskåpen kan endast drivas med 12 V likspänning.

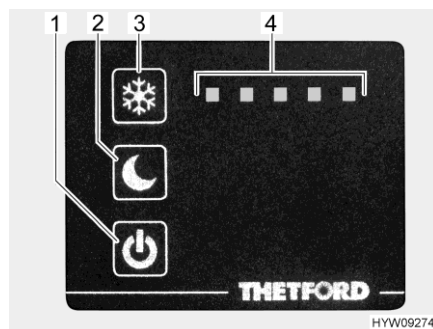
12 V-försörjningen sker alltid via el-blocket.

Vid körning leder el-blocket strömmen från fordonsgeneratoren till kylskåpet.

Om fordonet står stilla och **inte** är anslutet till 230 V-försörjningen försörjer el-blocket kylskåpet med ström från bodelsbatteriet.

Om fordonet står stilla och är anslutet till 230 V-försörjningen omvandlar el-blocket den ingående spänningen till 12 V och leder den vidare till kylskåpet.

Omkopplingen mellan de olika typerna av försörjning sker automatiskt.

- 1 På/Av-knapp med blå kontrollampa
- 2 Knapp nattläge
- 3 Knapp temperaturinställning
- 4 Indikering av kylsteg

Bild 91 Reglage, knappar (kylskåp)

- Slå på:**
- Tryck in På/Av-knappen (Bild 91,1) och håll intryckt ungefär 2 sekunder. Den blå kontrollampan visar att kylskåpet fungerar. Indikatorn (Bild 91,4) visar det inställda kylsteget. Denna indikator dimmas efter ungefär 10 sekunder.

- Slå från:*
- Tryck in På/Av-knappen (Bild 91,1) och håll intryckt ungefär 2 sekunder. Den blå kontrollampan slocknar långsamt.

Kylsteget med vilket kylskåpet kyler, måste ställas in efter rumstemperaturen. Hög rumstemperatur, kräver ett högt kylsteg. Vid låg rumstemperatur, är ett lägre kylsteg tillräckligt.

- Ställa in kylsteg:*
- Tryck in knappen temperaturinställning (Bild 91,3) och håll intryckt ungefär 1 sekund. Det aktuellt inställda kylsteget (Bild 91,4) visas.
  - Tryck på knappen temperaturinställning (Bild 91,3) tills det önskade kylsteget nås.

Kylskåpet har ett nattläge. När nattläget är aktiverat, arbetar kylskåpet med lägre ljudeffekt.

- Slå på nattläge:*
- Tryck på knappen nattläge (Bild 91,2). Den blå kontrollampan visar att nattläge är aktiverat.

- Slå av nattläge:*
- Tryck på knappen nattläge (Bild 91,2). Den blå kontrollampan slocknar. Kylskåpet arbetar på nytt i normaldrift.

Under driften kan kondensvatten ansamlas i uppsamlingskaret under frysfacket. Uppsamlingskaret måste tömmas regelbundet.

- Uppsamlingskar töm:*
- Tryck in två stift (vänster och höger på uppsamlingskaret).
  - Dra ut uppsamlingskaret och töm.

Om ett isskikt på över 3 mm har bildats på ett eller flera ställen i frysfacket, måste kylskåpet frostas av.

- Frosta av:*
- Stäng av kylskåpet.
  - Ta ut alla produkter från kylskåpet.
  - Lämna kylskåpsdörr öppet.
  - Placera en lämplig behållare under uppsamlingskarets dräneringsöppning.
  - Ta bort pluggen från dräneringsöppningen.
  - Torka upp vatten från upptiningen med en svamp eller trasa.
  - När kylskåpet är avfrostat: Sätt tillbaka pluggen i dräneringsöppningen.
  - Rengör kylskåpet.

9.7.2 Cruise 85

- Bodelsbatteriet har endast en begränsad energireserv. Därför bör kylskåpet inte drivas under en längre tid utan en 230 V-anslutning när fordonet står still.

Driftlägen

Kylskåpen kan endast drivas med 12 V likspänning.

12 V-försörjningen sker alltid via el-blocket.

Vid körning leder el-blocket strömmen från fordonsgeneratoren till kylskåpet.

Om fordonet står stilla och **inte** är anslutet till 230 V-försörjningen försörjer el-blocket kylskåpet med ström från bodelsbatteriet.

Om fordonet står stilla och är anslutet till 230 V-försörjningen omvandlar el-blocket den ingående spänningen till 12 V och leder den vidare till kylskåpet.

Omkopplingen mellan de olika typerna av försörjning sker automatiskt.

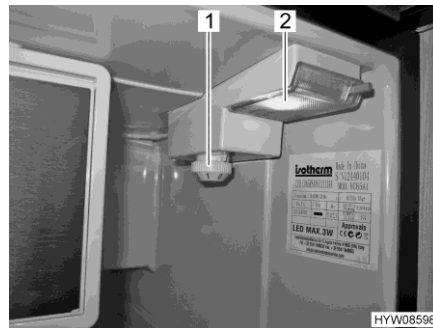

Bild 92 Reglage, knappar (kylskåp)

Slå på:

- Öppna kylskåpsdörren.
- Vrid temperaturregulatorn (Bild 92,1) medurs från läge "0" till läge "1". Apparaten är påslagen, innebelysningen (Bild 92,2) är tänd.

Slå från:

- Vrid temperaturregulatorn (Bild 92,1) moturs till läge "0". Vrid genom motståndet.

Ställa in temperaturen:

- Ställ in temperaturen på temperaturregulatorn (Bild 92,1).
  - Läge "1" = lägsta kyleffekt
  - Läge "7" = högsta kyleffekt

Frosta av:

- Stäng av kylskåpet.
- Ställ upp dörrarna på kylskåpet och frysacket.
- Torka upp vatten från upptiningen med en svamp eller trasa.
- Rengör apparaten.

Ventilationsläge

Ställ alltid upp kylskåpsdörren när kylskåpet inte används. På så sätt förhindrar man mögelbildning.

- ▷ Om djupfryst mat förvaras i frysacket, uppnås temperaturen -18 °C eller lägre i facket redan vid en låg inställning av temperaturregulatorn.
- ▷ Temperaturen i kylskåpet är beroende av omgivningstemperaturen (uppställningsort), hur ofta dörren öppnas och innehåll. Vid behov, justera temperaturregulatorn.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

9.7.3 Lås till kylskåpsdörr

- ▷ Under färd skall kylskåpsdörren alltid vara stängd och spärrad i det stängda läget.

- ▷ När kylskåpet är avstängt ska kylskåpsdörren låsas i ventilationsläget. På så sätt förhindrar man mögelbildning.

Kylskåpsdörren kan låsas i två lägen:

- Stängd kylskåpsdörr under resa och när kylskåpet används
- Lätt öppnad kylskåpsdörr som ventilationsläge då kylskåpet är avstängt

T1000

Kylskåpet öppnas och stängs med handtaget på dörren.

Kylskåpsdörren kan sedan låsas i ventilationsläge med en svängbar bygel.

Bild 93 Låsanordning (normalläge)

Bild 94 Låsanordning (ventilationsläge)

Låsa i ventilationsläge:

- Öppna kylskåpsdörren.
- Sväng med bygeln (Bild 93,1) framåt (Bild 94).

När kylskåpsdörren stängs är den öppen en liten springa.

Cruise 85   Kylskåpet öppnas och stängs med handtaget på dörren.

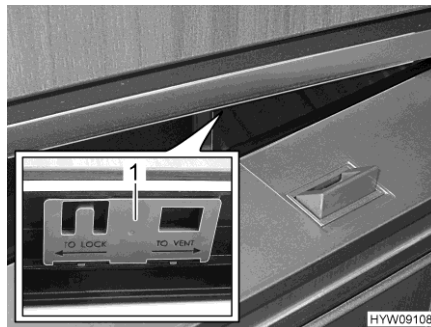

Bild 95   Kylskåpsdörr (ventilations-
läge)

Ventilationsläge:

- Öppna kylskåpsdörren.
- Skjut spjället (Bild 95,1) åt höger.

När kylskåpsdörren stängs är den öppen en liten springa.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets sanitetssystem.

10.1 Vattenförsörjning, allmänt

- ▶ Fyll endast på vattentanken från försörjningsledning som har dricks-vattenskvalitet.
- ▶ Vid påfyllning får endast slangar eller behållare användas som är godkända för dricksvatten.
- ▶ Påfyllningsslang eller behållare ska före användning spolas noga med dricksvatten (två till tre gånger tankens volym).
- ▶ Töm påfyllningsslang eller behållare fullständigt efter användning och stäng öppningar till påfyllningsslang eller behållare.
- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 11).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.
- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

Fordonet är utrustat med inbyggd vattentank. En elektrisk vattenpump pumpar vattnet till olika ställen där man kan ta vatten. Vattenpumpen startar automatiskt och pumpar vatten när en vattenkran öppnas.

Det smutsiga vattnet samlas i avloppstanken. På panelen kan avläsas hur full vattentanken eller avloppstanken är.

Vattenpump

Brytaren för att koppla till eller koppla från vattenpumpen finns på panelen.

- ▷ Koppla till vattenpumpen på panelen innan vattenarmaturerna används.
- ▷ I samband med att man fyller på nytt vatten kan en luftblåsa bildas på pumpens botten. Luftblåsan förhindrar att vatten sugas in i pumpen. Rör vattenpumpen mycket kraftigt upp och ner i vattnet.

10.2 Vattensystem

10.2.1 Vattentank

Vattentanken rymmer upp till 100 l.

- ▷ Av körsäkerhetsskäl och av registreringstekniska skäl måste volymen minskas till ca 20 l under körning. När vatten tappas av med hjälp av ratten för säkerhetsavtappning (se avsnitt 10.2.4), kvarstår en restvolym på ca 20 l i vattentanken.

Vattentanken är monterad i den högra sänglådan (Bild 96,4).

Bild 96 Vattentank

Åtkomst till vattentank:

- Fäll upp den högra sängbotten (i färdriktningen).
Genom denna serviceöppning får du åtkomst till vattenpumpen (Bild 96,1), ratten (Bild 96,2) för vattenavtappning och rengöringsöppningen (Bild 96,3).

10.2.2 Påfyllning av vattensystem

- ▶ Beakta fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

- ▷ När vattentanken fylls på kan vattenmängden avläsas på panelen.
  - Ställ fordonet vågrätt.
  - Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.

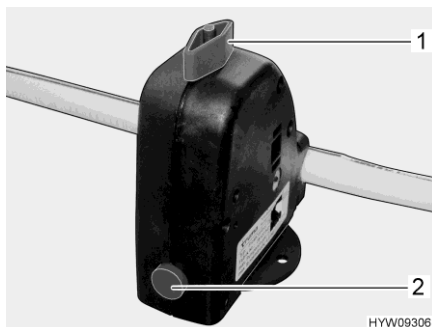

Bild 97 Säkerhets-/avtappningsventil (Truma)

- Stäng säkerhets-/avtappningsventilen (Bild 97). Ställ vredet (Bild 97,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Bild 97,2). Säkerhets-/avtappningsventilen är monterad under sittbänken framför värmesystemet. Vid temperaturer lägre än 6 °C kan säkerhets-/avtappningsventilen inte stängas.

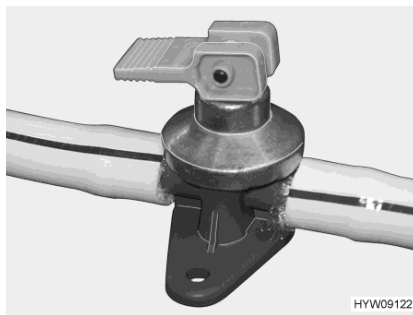

Bild 98 Avtappningskran (varmvattenberedare)

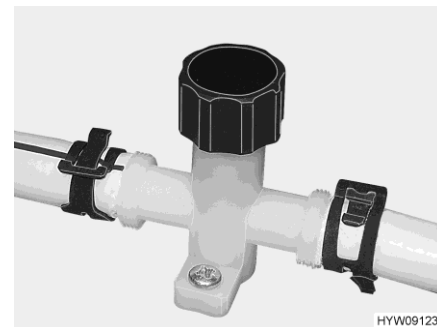

Bild 99 Avtappningskran (vattenledning)

- Stäng alla avtappningskranar (Bild 98 resp. Bild 99). Dra då till locket medurs eller ställ vipparmen vågrätt. Avtappningsventilerna är monterade under en golvlucka i fordonets mitt.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Stäng avtappningsöppningen på vattentanken.
- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten på fordonets utsida.
- Fyll på vattentanken med dricksvatten. Använd en vattenslang certifierad för dricksvatten vid påfyllning.
- Slå på vattenpumpen via brytaren.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas. Kallvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Stäng påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Kontrollera att vattentankens lock är tätt.

10.2.3 Fylla på vatten efteråt

- Beakta fordonets tekniskt tillåtna lastvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

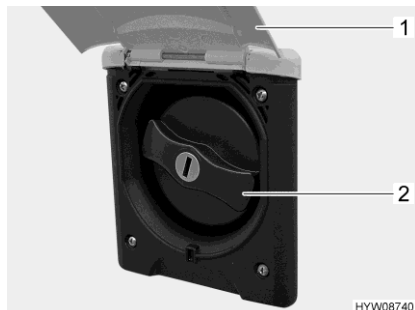

Bild 100 Lock (påfyllningsöppningen för dricksvatten)

Påfyllningsöppningen för dricksvatten är beroende på modell placerat på fordonets vänstra eller högra sida.

Påfyllningsöppningen för dricksvatten är märkt med symbolen "🚰".

Öppna påfyllningsöppning för dricksvatten:

- Fäll upp den utvändiga luckan (Bild 100,1).
- Stick in nyckeln i låscylindern och vrid ett kvarts varv. Locket är upplåst.
- Dra ut nyckeln.
- Vrid om det blå locket (Bild 100,2) en kvarts varv.
- Locket tas av.

Fylla på vatten:

- Fyll på vattentanken med dricksvatten. Använd en vattenslang certifierad för dricksvatten vid påfyllning.

Stänga påfyllningsöppning för dricksvatten:

- Skruva på locket till påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Vrid locket ett kvarts varv.
- Stick in nyckeln i låscylindern och vrid ett kvarts varv. Locket är låst.
- Dra ut nyckeln.
- Kontrollera att locket sitter ordentligt fast på påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Fäll ner den utvändiga luckan och lås den.

10.2.4 Tappa av vatten

Ratt Ratten för att komma åt vatten tappningen är monterad på vattentanken.

Bild 101 Ratt (vattenavtappning)

Öppna: ■ Vrid ratt (Bild 101,1) på vattentanken moturs tills den slår till.

Stänga: ■ Vrid ratt (Bild 101,1) på vattentanken medurs tills den slår till.

10.2.5 Minska vattenvolymen för körning

Ratt Ratten är monterad på vattentanken.

Öppna: ■ Vrid ratten (Bild 101,1) på vattentanken moturs till motståndet. Vattnet rinner ut tills ca 20 liter är kvar.

Stänga: ■ Vrid ratten (Bild 101,1) på vattentanken medurs till stoppläget.

10.2.6 Tömma vattensystemet

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventilen och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

- ▷ Beakta miljöhänvisningen i detta kapitel.

Töm och lufta vattensystemet enligt följande. Så här undviks frostsador och avlagringar:

- Ställ fordonet vågrätt.
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen.
- Stäng av 230 V-försörjningen på 230 V-säkringslådan.
- Stäng av varmvattenberedaren.

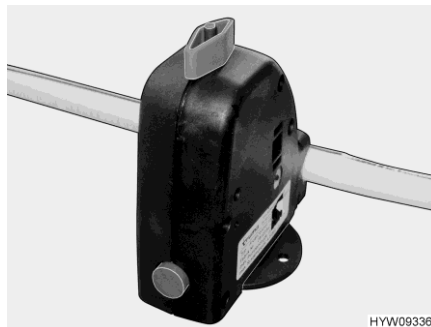

Bild 102 Säkerhets-/avtappningsventil

- Öppna säkerhets-/avtappningsventil (Bild 102). Vrid på vredet (Bild 102) mot säkerhets-/avtappningsventilen. Monteringsställe, se avsnitt 10.2.2.

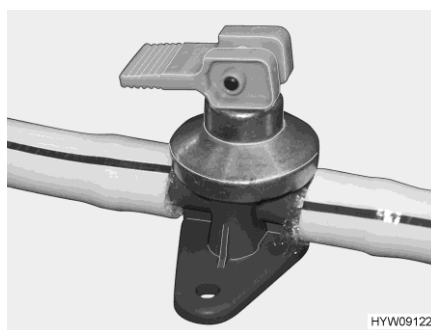

Bild 103 Avtappningsventil (varmvattenberedare)

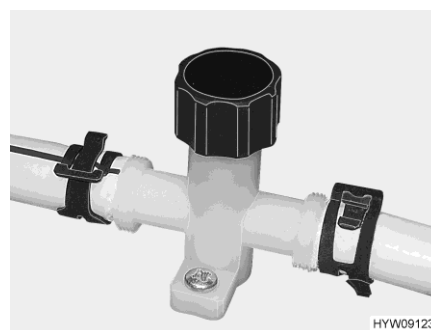

Bild 104 Avtappningsventil (vattenledning)

- Öppna alla avtappningskranar (Bild 103 resp. Bild 104). Monteringsställe, se avsnitt 10.2.2.
- Skruva av vattentankens lock.
- Tag ut vattenpumpen och vattenslangen ur vattentanken.
- Öppna vattentankens utlopp.
- Öppna alla vattenkranar och ställ dem i mittläge.
- Håll upp handduschen.
- Skruva på förslutningsringen på vattentanken.
- Ta ut vattenpumpen (fäst på locket) så långt som anslutningsledningarna gör det möjligt.
- Håll upp vattenpumpen tills vattenledningarna är helt tömd.
- Kontrollera att vattentanken verkligen har tömts helt.
- Placera handduschen i duschkaret.
- Tömma avloppstanken. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Töm latrintanken. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Rengör vattentanken och skölj den noga.
- Låt vattensystemet torka så länge som möjligt.
- När systemet har tömts ska alla vattenkranar vara öppna i mittläge.
- Låt alla avtappningskranar och, i förekommande fall, säkerhets-/avtappningsventilen vara öppna.

10.3 Avloppstank

- ▷ Avloppstanken ska tömmas och avtappningskranen ska stå öppen om det finns risk för frost.
- ▷ Kokande vatten får aldrig hällas direkt i fatutloppet. Kokande vatten kan leda till deformationer och otäthet i avloppsvattensystemet.

- ▷ Avloppstanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

Avloppsvattnet från köket och tvätttrummet leds in i avloppstanken genom plaströr.

Avloppstanken sitter på undersidan av fordonet.

Volym Avloppstanken rymmer 90 l.

Rengöra Rengör avloppstanken flera gånger om året (se kapitel 11).

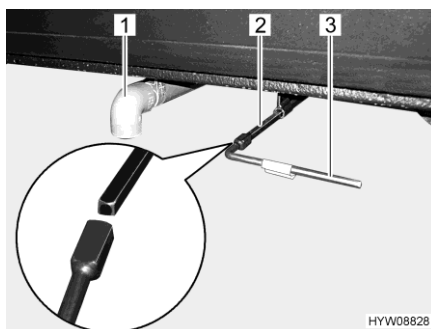

Bild 105 Manöverspak och avloppsrör (avloppstank)

- Tömning:**
- Placera avloppsröret (Bild 105,1) direkt över hanteringsstationen eller anslut avloppsslangen (tilläggsutrustning) till avloppsröret (Bild 105,1).
  - Öppna avtappningskranen. Placera därefter den medföljande fyrkantsnyckeln (Bild 105,3) på avtappningsventilen (Bild 105,2).
  - Vrid fyrkantsnyckeln (Bild 105,3) ett kvarts varv moturs. Avloppsvattnet tappas ur.
  - När avloppsvattnet har tömts ut helt: Stäng avtappningsventilen igen. Vrid därefter fyrkantsnyckeln (Bild 105,3) ett kvarts varv medurs.
  - Avlägsna fyrkantsnyckeln (Bild 105,3) och lägg undan den.
  - Om tillgänglig, ta bort avloppsslangen och lägg undan den.

10.4 Toalettrum

- ▷ Transportera ingen last i duschkaret. Duschkaret eller andra inredningsföremål i toalettrummet kan skadas.

- ▷ För att ventiler under eller efter duschning resp. för att torka blöta kläder skall toalettdörren stängas och toalettens taklucka eller fönster öppnas. Luften kan då cirkulera bättre.
- ▷ Ta bort tvålrester efter duschen, annars kan det bildas sprickor i duschkaret.
- ▷ Duschen bör torkas upp efter användning för att förhindra fuktangrepp.
- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.
- ▷ Stäng lamelldörren (Bild 106,1) under körning. En öppen lamelldörr kan annars orsaka buller.
- ▷ Ytterligare information om rengöring av toalettrummet finns i avsnittet 11.3.

Duschgaller

Duschgallret är gjort av kork. Duschgallret skyddar duschkaret och ser till att golvet hålls torrt även efter att man har duschat.

Bild 106 Duschgaller

Var uppmärksam på följande för en lång livslängd:

- Lyft ur duschgallret (Bild 106,2) ur duschen innan du duschar.
- Lägg tillbaka duschgallret i duschkaret efter det att du har duschat.
- Rengör duschgallret minst en gång i halvåret (följ tillverkarens instruktioner).

10.4.1 Tvättställ

Toaletten är utrustad med ett uppfällbart tvättställ.

Bild 107 Tvättställ (uppfällt)

- Fälla upp:*
- Ta tag i framkanten på tvättstället (Bild 107,1) och fäll upp mot väggen tills det klickar på plats.
- Fälla ned:*
- Ta tag i öppningen (Bild 107,2) och dra regeln bakåt.
  - Fäll långsamt ned tvättstället till stoppet.

10.5 Toalett

- ▷ Belasta toaletten med maximalt 120 kg.
- ▷ Töm latrintanken när risk för frost föreligger och fordonet inte är uppvärmd.
- ▷ Att sätta sig på toalettens lock är ej tillåtet. Locket tål ej vikten av personer och kan gå sönder.
- ▷ Lämplig kemikalie används till toaletten. Ventilationen tar bort alla odörer, dock ej smuts och gaser. Smuts och gaser angriper gummipackningarna.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ Latrintanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

10.5.1 Svängbar toalett

Thetford-toaletten spolas direkt via fordonets vattensystem. Om det skulle behövas kan man svänga toalettskålen i önskad position.

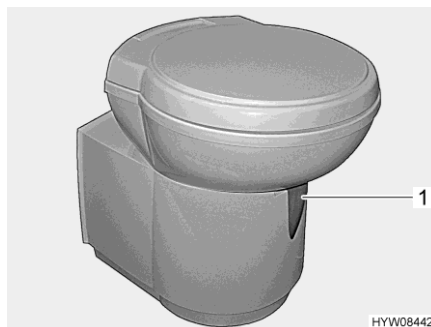

Bild 108 Thetford-toalettskål (svängbar)

Bild 109 Spolknapp/kontrollampa (Thetford-toalett)

Kontrollenheten finns i närheten av toalettskålen.

- Spola:*
- Öppna spjället på Thetford-toaletten före spolning. Skjut för detta spjällspaken (Bild 108,1) moturs.
  - För att spola, tryck på den blå spolknappen (Bild 109,1).
  - Efter spolning stängs spjället. Skjut för detta spjällspaken medurs.
- Kontrollampan (Bild 109,2) lyser när latrintanken måste tömmas.

10.5.2 Toalett med fast bänk

Spolning av toaletten sker via en separat spolvattentank i toaletten.

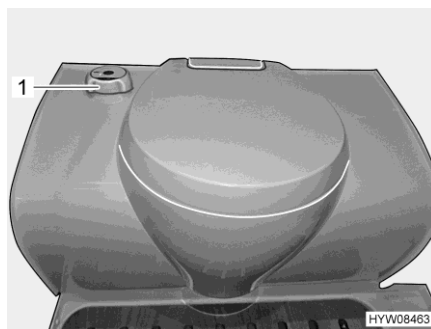

Bild 110 Thetford-toalett

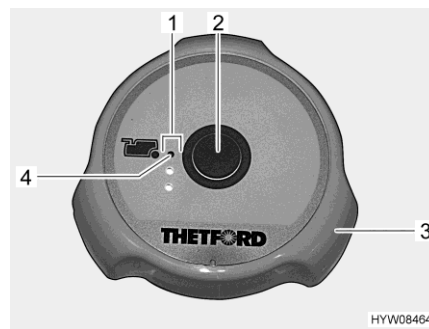

Bild 111 Spolknapp/kontrollampor (Thetford-toalett)

Toaletten kan användas med öppet eller stängt spjäll.

- Spjället, öppna:*
- Vrid ratten (Bild 110,1) moturs.
- Stäng spjället:*
- Vrid ratten (Bild 110,1) medurs.
- Spola:*
- Öppna spjället på Thetford-toaletten före spolning. Vrid då ratten (Bild 111,3) moturs.
  - För att spola, tryck på den blå spolknappen (Bild 111,2).
  - Efter spolning stängs spjället. Vrid då ratten (Bild 111,3) medurs.

Kontrollamporna (Bild 111,1) visar nivåindikeringen för latrintanken. Den röda kontrollampan (Bild 111,4) tänds när latrintanken måste tömmas.

10.5.3 Tömning av latrintank

▷ Latrintanken kan endast tas ut när spjället är stängt.

Bild 112 Lucka (latrintank)

- Skjut spjällspaken på toalettskålen medurs. Spjället stängs.
- Öppna luckan till latrintanken på fordonets utsida. Stick för detta in nyckeln i låscylindern i trycklåset (Bild 112,1) och vrid den ett kvarts varv medurs.
- Dra ut nyckeln.
- Tryck samtidigt in de två trycklåsen (Bild 112,2) med tummarna och öppna luckan för latrintanken.

Bild 113 Latrintank (i fordonet)

Bild 114 Latrintank

Bild 115 Latrintank (i fordonet) (alternativ)

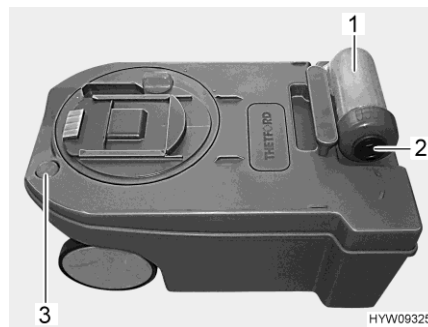

Bild 116 Latrintank (alternativ)

- Dra låsklämman (Bild 113,3) uppåt och dra ut latrintanken (Bild 113,1) i handtaget (Bild 113,2).

Eller:

Drag upp fästbygeln (Bild 115,1) och drag ut latrintanken (Bild 115,2).

- Sväng utloppsstutsen (Bild 114,1 eller Bild 116,1) framåt vid en avsedd avfallsstation och skruva loss locket (Bild 114,2 eller Bild 116,2).
- Tryck på den färgade luftningsknappen (Bild 114,3 eller Bild 116,3) och håll den nedtryckt tills latrintanken är tom.
- Rengör latrintanken med färskvatten.
- Förslut utloppsstutsen och sväng den tillbaka.
- Skjut in latrintanken så långt i avfallsschaktet att den hakar fast.
- Stäng luckan för latrintanken.
- Fyll på ny sanitetsvätska.

10.5.4 Vinterdrift

- ▷ Använd inga frostskyddsmedel. Frostskyddsmedel kan skada toaletten.

När fordonet är uppvärmt skyddas toaletten, vattentanken och latrintanken mot frost. Toaletten kan därmed användas även på vintern.

Om fordonet inte är uppvärmt ska vattentanken, latrintanken och vattenledningarna tömmas vid risk för frost. På så sätt förhindrar man frostsador.

10.5.5 Tillfällig avställning

- ▷ Om toaletten inte skall användas under en längre tid skall vattentanken, latrintanken och vattenledningarna tömmas.

Stänga av toaletten tillfälligt:

- Tömma vattentanken.
- Använd toalettens spolmekanism tills inget vatten längre kommer in i toaletten. Observera att pumpen kan skadas senast efter en minut om den körs torr.
- Töm latrintanken.
- Spola ur latrintanken noggrant.
- Lämna tömningsröret på latrintanken öppet.
- Låt latrintanken torka så länge som möjligt.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets skötsel.

I slutet av detta kapitel hittar du kontrollistor med åtgärder som måste utföras om fordonet inte används under en längre tid.

11.1 Allmänt

- ▷ Fordonet har utformats för fritidsbruk. Om användningen överskrider normal fritidsanvändning (permanent användning) kan fukt bildas i kypén. Även inredningen kan påverkas.

11.2 Utvändig skötsel

Den normala utvändiga skötseln består av regelbunden tvätt. Hur ofta fordonet behöver tvättas beror på hur det används och under vilka omständigheter. I områden med kraftigt förorenad luft eller vid körning på saltade vägar måste fordonet tvättas oftare. Om fordonet utsätts för salthaltig och fuktig luft (kustområden, varmt och fuktigt klimat) skall fordonet också tvättas oftare.

Parkera helst inte under träd. De kådaliknande utsöndringarna som droppar ned från vissa träd gör att lacken mattas och kan påskynda eventuell korrosionsprocess.

Fågelspillning skall tvättas bort ordentligt med en gång eftersom syran i spillningen har en frätande effekt.

11.2.1 Tvätta med högtryckstvätt

- ▷ Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan skadas.
- ▷ Spruta inte direkt på utvändiga applikationer (dekorfilm) med högtryckstvätt. De utvändiga applikationerna kan lossna.

Innan man tvättar fordonet med en högtryckstvätt är det viktigt att man läser igenom bruksanvisningen till högtryckstvätten.

När man tvättar fordonet med ett runt munstycke ska avståndet mellan fordonet och munstycket vara minst ca 700 mm.

Tänk på att vattenstrålen har ett högt tryck när den kommer ut ur munstycket. Om man inte följer alla anvisningar och använder högtryckstvätten på felaktigt sätt kan detta leda till skador på fordonet. Vattentemperaturen får inte överstiga 60 °C. Flytta vattenstrålen hela tiden, rikta den alltså inte en längre tid på ett och samma ställe. Rikta inte vattenstrålen direkt mot dörrspalter, elektriska komponenter, kontakter, tätningar, ventilationsgaller eller takluckor. Fordonet kan skadas eller vatten kan tränga in i de inre utrymmena.

11.2.2 Tvättning av fordonet

- ▷ Tvätta aldrig fordonet på en tvättgata. Borstvalsarna kan skada de utvändiga applikationerna. I avgaskaminen eller i ventilationen kan det tränga in vatten. Fordonet kan skadas.
- Rengör endast fordonet på en tvättplats som är avsedd för tvätt av fordon.
- Undvik direkt solljus. Ta hänsyn till miljöaspekter.
- Vid användning av rengöringsmedel ska tillverkarens användningsanvisningar följas. Rengöringsmedel måste vara pH-neutrala.
- Kontrollera på en plats som inte syns att ytan tål rengöringsmedlet.
- Rengör utvändig utrustning och plastkomponenter endast med en riklig mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- Tvätta fordonet med så riklig mängd vatten som möjligt och med hjälp av en tvättsvamp eller mjuk borste. Om smutsavlagringarna är svåra att avlägsna använd diskmedel.
- Lackerade yttre väggar kan även rengöras med rengöringsmedel för husbil.
- Behandla gummitätningar på dörrarna med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.
- Behandla låscylindrarna i dörrarna med grafitpulver.

11.2.3 Fönsterrutor av akrylglas

Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga.

- ▷ Torka aldrig av torra akrylglasrutor eftersom dammkorn då kan skada ytan.
- ▷ Akrylglasrutor får endast rengöras med en stor mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- ▷ Använd aldrig fönsterputs med tillsatser av kemiska, polerande eller alkoholhaltiga ämnen. Detta leder till att fönstren åldras i förtid så att sprickor kan uppstå.
- ▷ Rengöringsmedel som används till bilkarosser (t. ex. för att avlägsna tjära eller silikon), får ej komma i beröring med akrylglas.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Klistra inte fast dekalerna på akrylglasrutorna.
- ▷ Efter rengöring av fordonets fönsterrutor av akrylglas skölj ordentligt ytterligare en gång med rent vatten.
- ▷ Behandla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.

- ▷ Som efterbehandling efter rengöringen rekommenderas akrylglasrengöringsmedel med antistatisk verkan. Mindre repor försvinner vid polering med akrylglaspolish. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

11.2.4 Komponenter av glasfiberförstärkt plast (GFK)

- ▷ Polityr bör inte komma i kontakt med fönstertätningar av gummi eller listprofiler.
- ▷ Glasfiberförstärkt plast får inte bli för varmt. Rör därför på poleringsmaskinen hela tiden under polering med poleringsmaskin.

- ▷ Vid stora GFK-komponenter kan åldersrelaterade sprickor uppstå på ytan. Detta är en egenskap på kompositmaterialet GFK med gelbeläggning som inte påverkar komponentens funktion. Det finns därför ingen anledning till reklamation.

Glasfiberförstärkta plastkomponenter kan gulna eller sönderfalla p.g.a. otillräcklig fordonsskötsel och materialåldring.

Därför ska glasfiberförstärkta plastkomponenter behandlas regelbundet. Därvid elimineras risken att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna gulnar och ytorna behåller sitt skyddande skikt.

*Efterbehandla
glasfiberförstärkta
plastkomponenter:*

- Tvätta och torka fordonet enligt ovanstående beskrivning. Kontrollera att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna är rena och torra.
- Applicera polermedlet jämnt med en mjuk trasa på de glasfiberförstärkta plastkomponenternas yta.
- Vänta tills det har bildats en tunn grå film på ytan.
- Polera de glasfiberförstärkta plastkomponenterna med en ren, mjuk trasa. Polera de glasfiberförstärkta plastkomponenterna med cirklande rörelser.

Vi rekommenderar att en poleringsmaskin används för dessa arbeten.

- ▷ För konservering av polityren måste ett lackskyddsmedel användas. Följ bruksanvisningen till lackskyddsmedlet.

11.2.5 Underrede

Underredet på fordonet har delvis en beläggning av åldringsbeständigt underredsskydd. Om detta underredsskydd tar skada skall skadan omgående åtgärdas. Ytor som har en sådan beläggning ska inte behandlas med oljespray.

- ▷ Använd endast produkter som har godkänts av tillverkaren. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna.

11.2.6 Motorrum

- ▷ Rengöring och skötsel av motorrummet får ske endast vid avstängd tändning.
- ▷ Före arbetena i motorrummet skall du låta motorn kyla ned. Det finns risk för brännskador vid beröring av varma motordelar!
- ▷ Före arbetena i motorrummet skall du läsa de motsvarande varnings- och hanteringsanvisningarna i bruksanvisningen från basfordontillverkaren och beakta dem.
- ▷ En motortvätt skall genomföras av en auktoriserad fackverkstad.

- ▷ Ångstrålen får inte riktas direkt på lamphuset, ställmotorer och tätningar. Därmed förhindras det fukt i strålkastarna och där av följande skador.
- ▷ Ångstrålen får inte riktas mot vindrutetorkarmotor och vindrutetorkrör.
- ▷ Använd motorskyddslack endast om komponenterna i motorrummet är nedkylda och fria från smuts.
- ▷ Använd endast smörjmedel, fett och vätskor som basfordonets tillverkare godkände.

Påbyggnadstillverkaren godkänner inte garanti för skador, otätheter eller avbrott i elektriska komponenter som uppstår efter motortvätt.

11.2.7 Vindrutespolsystem och vindrutetorkare

- ▷ Fyll sedan på de i bruksanvisningen för basfordonet angivna rengöringsmedel (med/utan frostskydd) i angivna blandningsförhållande i spolarvätskebehållaren. Använd inget kylarfrostskydd eller andra medel. Dessa medel påverkar rengöringseffekten och angriper torkarbladen.
  - ▷ Vindrutespolsystemet och vindrutetorkare skall inte sättas på, när torkarbladen har frusit fast. Lossa torkarbladen för med avisningsmedel.
  - ▷ Ta inte bort snö som samlar sig på vindrutan med vindrutetorkare. Sopa först bort snön från vindrutan.
  - ▷ Vindrutetorkare skall inte sättas på vid torr vindruta.
  - ▷ Vindrutespolsystemet och vindrutetorkarmotorn skall inte rengöras med ångstråle.
- Kontrollera vindrutespolsystemet och vindrutetorkaren regelbundet på korrekt funktion.
  - Kontrollera regelbundet fyllnadsnivån av spolarvätskebehållaren. Endast om det kommer tillräckligt med rengöringsvätska på vindrutan, kan vindrutetorkare rengöra dessa bra. Klar sikt är avgörande för säker körning.
  - Före början av frostperioden skall du fylla på spolarvätskebehållaren med spolarvätska med tillräckligt frostskydd.
  - Fyll på spolarvätskan in god tid. Använd endast rent vatten för att späda ut spolarvätskan.
  - Ta bort insektröster från torkarbladen så fort som möjligt.
  - Rengör torkarbladen regelbundet med spolarvätska. Använd en svamp eller en trasa som du rör med över gummiläppen.
  - Ta bort vaxlagringen efter biltvätten med ett vaxlösande rengöringsmedel för vindrutor.
  - Ta regelbundet bort smutsreser från spolarmunstyckena v vindrutespolsystemet.
  - Efter körning på väldigt smutsiga sträckor skall du spruta spolarmunstyckena med klart vatten, för att förebygga att det bildas skorpor.
  - Igensätta spolarmunstycken skall rengöras med ett tunt nål.

11.2.8 Klimatanläggning

- ▷ Klimatanläggningen får inte rengöras med högtrycksvätt. Vattnet som tränger in kan skada klimatanläggningen.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Använd inga skarpa eller hårda föremål för rengöring. Klimatanläggningen eller takfönstret kan annars skadas.

- ▷ För rengöring av takfönstret skall du endast använd rengöringsmedel som tillverkaren rekommenderar. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna.
- Rengör klimatanläggningen endast med vatten och ett skonande rengöringsmedel.
- Torka av klimatanläggningens hus och luftutgångsenheten endast med en fuktig trasa.
- Rengör fjärrstyrningen endast med en fuktig trasa. Rengör displayn med en rengöringsduk för glasögon.
- Rengör rullgardiner vid behov med mild tvål och mycket vatten.
- Ta regelbundet bort löv och annan smuts från ventilationsöppningarna på klimatanläggningen.
- Kontrollera regelbundet kondensvattenutloppet, om det kondenserade vattnet kan flyta bort fritt.
- Rengör regelbundet filtern på båda sidor av luftutgångsenheten.
- Byt varje år aktiv kol-filtret på båda sidor av luftutgångsenheten.
- Kontrollera varje år profiltätningen i fordonstaket på skador.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

11.2.9 Fotsteg

När fotsteget smörjs kan grova smutspartiklar fastna under resan och därmed störa fotstegets funktion eller skada fotsteget. Fotstegets rörliga delar får därför inte smörjas varken med fett eller olja.

11.2.10 Rengöra sovtak

- ▷ Förvara inte smutsiga, våta blåsbälgar vikta eller ihoplagda under lång tid.
- ▷ Använd inte högtrycksvätt!
- ▷ Använd inte aggressiva rengöringsmedel!
- ▷ Använd silikonfria impregneringsmedel för efterimpregnering enligt tillverkarens bruksanvisning.

- ▷ Blåsbälgens tyg är vattenavvisande, men det betyder **inte** att den är vattentät.

- Sätt upp sovtaket för rengöring och efterimpregnering.
- Borsta sovtaket regelbundet med en mjuk borste. Sovtaket ska då vara torrt.
- Avlägsna försiktigt smuts med ett raderingsgummi eller skölj med varmt vatten (max. 35 °C).
- Ta bort större mängder smuts med en mild tvållösning (t.ex. mjuk tvållösning, max. 35 °C). Skölj ordentligt så att inga tvålrester finns kvar.
- Låt tyget torka väl efter rengöring, helst i solen.
- Efterimpregnera vid behov sovtaket.

11.3 Invändig skötsel

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga (se avnittet 11.2.3).
- ▷ Plastdetaljerna i toalett- och bodelsutrymmen kräver på grund av sin känslighet en mycket noggrann behandling. Lösningsmedel eller rengöringsmedel som innehåller alkohol, samt skurmedel, får ej användas. På så sätt undviks försprödning och sprickbildning.
- ▷ Hårfärgningsmedel, nagellack, cigarettaska och liknande substanser kan ge fläckar eller missfärgningar på plastdetaljer som inte går bort. Därför ska det undvikas att dessa substanser kommer i kontakt med plastdetaljer. Om dessa substanser ändå kommit i kontakt med plastdetaljer ska de omedelbart avlägsnas.
- ▷ Inga frätande medel får hållas i avloppsöppningarna. Kokande vatten får ej hållas i avloppsöppningarna. Frätande medel eller kokande vatten skadar avloppsrör och vattenlås.
- ▷ För rengöring av toaletten och vattensystemet samt för avkalkning av vattensystemet får ättika ej användas. Ättika kan skada tätningar eller delar av anläggningen. Vid avkalkning använd konventionella avkalkningsmedel.
- ▷ Var sparsam med vattnet. Torka upp utspillt vatten.

- ▷ För information om användningen av underhållsmedel står våra agenter och serviceställen till förfogande.
- Rengör möbelytor, skåphandtag, lampor och samtliga plastdetaljer i toalett- och bodel med vatten och en mjuk tygtrasa. Ett mildt rengöringsmedel kan tillsättas vattnet. Använd vid behov möbelpolish för att behandla lackytorna.
- För gardiner och draperier rekommenderas kemtvätt.
- Heltäckningsmattan skall dammsugas regelbundet och rengöras med speciellt mattskum om det behövs.
- Rengör PVC-golvbeläggning med ett mildt, såpa-rengöringsmedel avsett för PVC-golv. Heltäckningsmattan får ej läggas på det våta PVC-golvet. Heltäckningsmatta och PVC-golvbeläggning kan klibba fast vid varandra.
- Insektsskydden resp. insektsnäten borstas av med mjuk borste eller dammsugs med dammsugarens borstillsats.

- Mörkläggningsrullgardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borsttillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Plisségardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borsttillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Säkerhetsbältena kan i utrullat läge rengöras med en varm tvållösning. Innan de rullas upp måste säkerhetsbältena ha torkat helt.
- Torka av tältduken till sovtaket med en mjuk, fuktig trasa, så att impregneringen inte förstörs.
- Dammsug brandvarnare regelbundet med en dammsugare. Öppna inte huset när du gör detta.
- Borsta av brandvarnaren med en mjuk borste eller torka av med en mjuk, torr trasa. Använd inget rengöringsmedel.

11.4 Köksinredning

11.4.1 Allmänna hänvisningar

- Skura aldrig diskhon och gasspisen med skurpulver. Undvik allt som skulle kunna leda till repor.
- Utan av köksbänken är inte reptålig. För arbeten med skarpa föremål skall du alltid använda ett underlägg. För rengöring och skötsel skall du endast använda milda rengöringsmedel. Använd inga skrubbande eller rivande intensivmedel eller rivande svampar.
- Rengör endast gasspisens brännare med en fuktig trasa. Det får inte komma in vatten i brännarlockens öppningar. Vattnet kan skada gasspisens brännare.
- Vid rengöring av brännarringen skall du beakta att hålen inte är igensatta.
- Rengör spisytan och i synnerhet kokplattan med varmt vatten och lite diskmedel. Skurmedel och vassa föremål skadar kokplattans yta. Kokplattans yta är lättare att rengöra om den är ljummen. Kontrollera före rengöringen att kokplattan är handvarm (lampan som visar att plattan fortfarande är varm har släckts). Rengör alltid kokplattan innan den används igen.
- Du kan ta bort vreden vid rengöring.
- Yttre ytor på köksinredningen skall rengöras med en fin trasa utan smärglände, korrosiv eller kloridhaltiga rengöringsmedel. Använd inte stålull.
- Syrhaltiga eller alkaliska substanser (ättika, salt, citronsaft och liknande) skall genast tas bort.
- Låt ugnen och grillen kylas ned före rengöring. Varma ytor kan skador med kallt vatten eller en fin trasa. Emaljytor ska endast rengöras med tvålatten och sköljvatten.

11.4.2 Kylskåp

- Rengör kylskåpet inne och ute med en mjuk trasa och ljummen vatten (tillsammans med ett mild rengöringsmedel).
- Tvätta sedan kylskåpet med rent vatten och låt den blir torr.
- Håll rännan för tinvatten fri från lagringar.
- För att förhindra materialändringar, skall du inte använda tvål eller skarpa, korniga och sodahaltiga rengöringsmedel.
- Låt inte olja eller fett komma i dörrtätningen.

11.5 Ytor av rostfritt stål

- ▷ Rengör inte ytor av rostfritt stål med blekningsmedel, med produkter som innehåller klorid eller saltsyra, med bakpulver eller silverrengöringsmedel.
- ▷ Använd inget skurmjolk eller inga grova svampar.

- ▷ Kontrollera före rengöring på en osynlig plats, om rengöringsprodukten som används är lämplig för ytan.
- ▷ Torka efter rengöring ytorna noga, så att det inte bildas kalkspår.
- ▷ Torka av de borstade ytorna av rostfritt stål i riktningen mot slipningen.

Ta bort repor på ytan:

- Behandla ytor av rostfritt stål med en mjuk rengöringstrasa och speciellt rengöringsmedel/glansmedel för rostfritt stål.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort svåra föroreningar och förbränt fett:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en vanlig hushållssvamp och mer rengöringsmjolk.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort fingeravtryck:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en mjuk rengöringstrasa och med en sköljmedellösning eller ett glasrengöringsmedel.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort kaffe- och tefläckar:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en natron-lösning. Låt natron-lösningen verka i 15 minuter.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort rostfläckar:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med vanlig hushållssvamp och med rengöringsmjolk. Använd eventuellt en mjuk rengöringstrasa och rengöringsmedel för rostfritt stål.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

11.6 Dynor

Nedan skötsel- och rengöringsinstruktioner tjänar som hjälp. Instruktionerna är ingen garanti för att rengöringen skall vara framgångsrik. Instruktionerna kan inte ge upphov till några garantianspråk.

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Ta aldrig bort fläckar med hushållsrengöringsmedel (t. ex. diskmedel).
- ▷ Prova på ett dolt ställe av textilen innan rengöringen av fläcken påbörjas. På så sätt vet man om rengöringen påverkar tyget eller färgen.
- ▷ Fukta bara blöta eller oljehaltiga fläckar försiktigt, gnid aldrig dem. Effektivast är att trycka en trasa med god uppsugningsförmåga eller en svamp lätt mot fläcken.
- ▷ Tvätta ej tyget till dynorna.
- ▷ Vid rengöring av skinnklädsel bör man observera att skinnet inte blir för fuktigt och att inget vatten kan tränga in i skinnklädselns sömmar.

- ▷ Behandla fläcken utifrån och inåt. Då kan fläcken inte breda ut sig mer.
- ▷ Ta först bort grova partiklar på fasta eller mjukare fläckar. Skrapa därefter försiktigt bort fläcken med en slö kniv eller en spatel.
- ▷ Om fläcken redan har torkat skall de grövre partiklarna försiktigt borstas bort. Badda därefter fläcken med en fuktig trasa eller en svamp.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för fönstren vid starkt solljus. När fönstren mörkläggs skall det göras utan att värmeansamlingar uppstår.
- ▷ Beroende på överdrag är dynorna försedda med fläckskydd.

Ta bort fett, olja, vin, mjölk, alkoholfria drycker:

- Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
- Badda fläcken mjukt med trasan.
- Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

Ta bort urin, svett:

- Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
- Badda fläcken mjukt med trasan.
- Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

Ta bort choklad, kaffe:

- Fukta en trasa med ljummet vatten.
- Badda fläcken med trasan.

Ta bort fruktrester:

- Fukta en trasa med kallt vatten.
- Badda fläcken med trasan.

Ta bort vax:

- Skrapa försiktigt bort stearinet med en slö kniv eller en spatel.
- Täck över fläcken med flera lager läskpapper och stryk sedan på den.

- Ta bort blod:*
- Blanda 2 matskedar salt med 1 liter vatten.
  - Fukta fläkten och torka av med en torr trasa.
  - Använd ammoniumhydroxid om fläcken är svår att få bort.
- Ta bort bläck (från bläckpennor):*
- Fukta en trasa med rengöringsbensin.
  - Badda fläcken mjukt med trasan.
  - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort lera:*
- Ta försiktigt bort så mycket smuts som möjligt med en slö kniv eller en spatel.
  - Låt smutsen torka och sug därefter bort den.
  - Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel om fläcken är svår att få bort. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniumhydroxid med 1 liter vatten.)
  - Badda fläcken mjukt med trasan.
  - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort blyerts:*
- Fukta en trasa med milt, vattenfritt och rent textilrengöringsmedel.
  - Badda fläcken mjukt med trasan.
  - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort uppkastningar:*
- Ta bort uppkastningen försiktigt.
  - Tvätta av dynan med kallt vatten.
  - Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
  - Badda fläcken mjukt med trasan.
  - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

11.7 Vattensystem

11.7.1 Rengöra vattentanken

- Tömma vattentanken och stäng utloppsöppningen.
- Tag av vattentankens lock.
- Fyll på vatten med lite diskmedel i vattentanken (använd inte skurmedel).
- Borsta vattentanken med en vanlig diskborste, tills det inte längre finns någon synlig beläggning.
- Borsta likaså av pumphuset.
- Rengör om möjligt färskvattensonderna för hand genom rengöringsöppningarna.
- Spola vattentanken med rikligt med dricksvatten.

- ▷ Om det inte är möjligt på grund av vattentankens utformning att rengöra vattentanken mekaniskt: Använd ett lämpligt kemiskt rengöringsmedel.

De auktoriserade återförsäljarna hjälper gärna till med att välja ett lämpligt rengöringsmedel.

Följ användaranvisningarna från tillverkaren av rengöringsmedlet.

11.7.2 Rengöra vattenledningar

- ▷ Använd endast godkända rengöringsmedel från fackhandeln.
- ▷ Rengöringsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.

- Tömma vattensystemet.
- Stäng alla utloppsöppningarna och avtappningskranar.
- Fyll på en blandning av vatten och rengöringsmedel i vattentanken. Följ tillverkarens anvisningar om blandningsförhållande.
- Öppna avtappningskranarna en åt gången.
- Låt avtappningskranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Stäng avtappningskranarna igen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Spola flera gånger på toaletten.
- Låt rengöringsmedlet verka enligt tillverkarens anvisningar.
- Tömma vattensystemet. Samla då upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.
- Fyll och töm hela vattensystemet flera gånger med dricksvatten för att spola ur det.

11.7.3 Desinficera vattensystemet

- ▷ Använd endast godkända desinfektionsmedel från fackhandlare. Kontrollera att det är säkert för människor och djur.
- ▷ Desinfektionsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och desinfektionsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.

Vid desinficering av vattensystemet gör du på samma sätt som vid rengöring av vattenledningarna (se avsnitt 11.7.2). Använd desinfektionsmedel i stället för rengöringsmedel.

11.7.4 Rengöra avloppstanken

Avloppstanken ska rengöras efter varje användning.

- Tömma avloppstanken.
- Öppna avloppstankens rengöringsöppning och avtappningskranen.
- Spola avloppstanken ordentligt med färskvatten.
- Rengör, om möjligt, avloppsvattensonderna för hand genom rengöringsöppningen.

11.8 Skötsel vid fordonsdrift på vintern

Saltet på vägarna leder till skador på underredet och de delar som utsätts för sprutvatten. Vi rekommenderar att tvätta fordonet oftare på vintern för att skölja bort saltet. Speciellt viktigt är det att rengöra mekaniska komponenter och delar som har ytbehandlats och naturligtvis även hela undersidan av fordonet.

- ▷ Vid risk för frost skall värmen alltid vara på med min 15 °C. Ställ in cirkulationsfläkten (i förekommande fall) på automatik. Vid extrema utetemperaturer bör man även lätt öppna alla skåpluckor och möbeldörrar inomhus. Den inströmmande varmluften kan förhindra frysning t. ex. av vattenledningar och bildning av kondensvatten i förvaringsutrymmena.
- ▷ Vid risk för frost, täck också fönstren på fordonets utsida över natten med vinterisoleringsmattor.

11.9 Avställning

11.9.1 Tillfällig avställning

- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Tänk på att vattnet blir dåligt redan efter relativt kort tid.
- ▶ Kabelskador orsakade av djur kan leda till kortslutning. Brandfara!

Djur (särskilt möss) kan orsaka stora skador i fordonet. Detta gäller framför allt om djuren får vara kvar ostörda i det uppställda fordonet.

Kontrollera regelbundet om det finns spår av djur eller skador i fordonet för att undvika större skador förorsakade av djur.

Tag kontakt med din auktoriserade återförsäljare eller ett serviceställe om du hittar spår av djur i fordonet. Om kabelskador uppstår kan det leda till kortslutning. Fordonet kan börja brinna.

Innan avställning skall checklistan gås igenom:

Basfordon

Åtgärd	Utförd
Tanka bränsletanken helt full. Därigenom kan korrosionsskador i bränslesystemet förhindras	
Fordonet ställs på bockar för att avlasta hjulen, alternativt kan fordonet förflyttas lite var 4:e vecka. Där igenom förhindras "fyrkantiga" hjul och skador på lagren	
Skydda däcken mot direkt solljus. Risk för sprickbildning!	
Pumpa däcken till rekommenderat max. tryck	
Fordonets underrede skall kunna ventileras fritt	
▶ Fukt eller syrebrist, orsakad av t. ex. övertäckning med plastfolie kan förorsaka optiska förändringar på underredet	
Dessutom måste anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet beaktas	

Påbyggnad

Förslut alla skorstenar med passande lock och tätä alla andra öppningar (utom inbyggda ventilationer). På så sätt förhindrar man att djur (t. ex. möss) kommer in	
För att undvika att det bildas kondensvatten, och till följd därav mögel, ska innerrummet, alla utifrån tillgängliga förvaringsutrymmen och uppställningsplatsen (t. ex. garage) vädras var 3:e vecka	

Invändigt

Åtgärd	Utförd
Dynorna ställs upp för ventilering och täcks över	
Rengör kylskåpet	
Kylskåpsdörren och frysacket hålls något öppna	
Leta efter spår av djur i fordonet	
Koppla bort den platta bildskärmen från elnätet och ta ev. ut den ur fordonet	

Gasanläggning

Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan	
Stäng alla gasavstängningsventiler	
Gasflaskorna skall alltid tas ut ur gasboxen, även om de är tomma	

Elektrisk anläggning

Bodels- och startbatteri laddas fulla ▷ Före tillfällig avställning skall batteriet laddas minst 20 timmar.	
Koppla från bodelsbatteriet från 12 V-nätet. Slå ifrån batteri-brytaren på el-blocket (se kapitel 8)	

Vattensystem

Tömma hela vattensystemet. Restvatten i vattenledningarna blåses ut (max. 0,5 bar). Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. Hänvisningarna i kapitel 10 skall beaktas	

11.9.2 Avställning över vintern

Kompletterande åtgärder är erforderliga vid avställning över vintern:

	Åtgärd	Utförd
Basfordon	Rengör karossen och underredet grundligt och spruta på varmvax eller konservera med lackmedel	
	Bränsletanken fylls med vinterdiesel	
	Frostskyddet i kylvattnet kontrolleras	
	Åtgärda lackskador	
	Fyll frostskydd i rengöringsvattnet för vindrutor	
Påbyggnad	Tvätta fordonets utsida noga	
	Håll ventilationen öppen	
	Rengör och smörj alla gångjärn på dörrar och luckor	
	Spärrar penslas med olja eller glycerin	
	Behandla alla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln	
	Låscylindrar smörjes med grafitpulver	
Invändigt	Fäll upp avfuktaren (Granulat)	
	Tag ut dynor och madrasser ur fordonet och förvara dem på ett torrt ställe	
	Vädra fordonets inre ungefär var 3:e vecka	
	Töm alla skåp och förvaringsutrymmen och öppna alla luckor dörror och lådor	
	Rengör fordonets inre grundligt	
	Vid risk för frost ska den platta bildskärmen tas ut ur fordonet	
Elektrisk anläggning	Ta ut startbatteri och bodelsbatteri och förvara dem frostfritt (se kapitel 8) samt anslut fordonet till en 230 V-försörjning. Före borttagningen ska säkringarna tas ur bodelsbatteriet	
Vattensystem	Rengör vattensystemet med rengöringsmedel som godkänts av en fackhandel	
Fordonet i sin helhet	Lägg upp skyddspresenningarna så att ventilationöppningarna inte täcks eller använd luftgenomträngbara presenningar	

11.9.3 Idrifftagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning

Innan idrifftagande skall checklistan gås igenom:

	Åtgärd	Utförd
Basfordon	Däcktryck kontrolleras	
	Kontrollera reservhjulets däcktryck (i förekommande fall)	
Påbyggnad	Fotstegets vridlager rengörs	
	Kontrollera dörrarnas, fönstrens och takluckans funktion	
	Kontrollera sovtakets funktion	
	Funktionskontroll av alla utvändiga lås	
	Ta bort övertäckning från skorstenen (i förekommande fall)	
	Ta bort vinterövertäckning på kylskåpets lameller (i förekommande fall)	
Gasanläggning	Gasflaskorna ställs i gasboxen, spänns fast och ansluts till gastryckregulatorn	
Elektrisk anläggning	Anslut 230 V-försörjning via uttaget på utsidan	
	Sätt in bodelsbatteriet och startbatteriet, sätt i säkringarna i bodelsbatteriet och ladda upp batterierna helt	
	▷ Ladda batteriet minst 20 timmar efter avställning.	
	Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet. Sätt på batteri-brytaren på elblocket (se kapitel 8)	
	Kontroller att den elektriska anläggningen fungerar t. ex. inomhusbelysning, vägguttag och elektriska apparater	
Vattensystem	Desinficera vattenledningar och vattendunk eller vattentank	
	Funktionen av avloppstankens manöverspak kontrolleras	
	Stäng säkerhets-/avtappningsventilen, avtappningskranar och vattenkranar	
	Kontrollera vattensystemet på täthet	
Fast installerade apparater	Kontrollera funktionen hos fast installerade apparater	

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du anvisningar för officiella prover, samt inspektions- och underhållsarbeten på fordonet.

I slutet av kapitlet finns viktiga anvisningar om reservdelsanskaffning och information om våra återförsäljare och serviceställen.

12.1 Officiella prover

Beroende på nationell lagstiftning måste följande officiella prover genomföras regelbundet:

- Huvudundersökning
- Avgasundersökning
- Gasanläggningsprov

Provintervallen enligt de nationella bestämmelserna måste följas. Fordonsmonterade provmärken anger när nästa prov måste utföras.

Till exempel gäller följande bestämmelse för Tyskland:

Från och med den 1 april 2022 upphör skyldigheten att prova gasanläggningen som en del av huvudbesiktningen (HU). Istället ska ett oberoende gastest (enligt arbetsblad för DVGW G 607) utföras för campingfordon (husbilar och husvagnar). Gastestet ska intygas med en korrekt ifylld gul testbok och ett giltig provmärke på fordonet.

Besök följande webbplatser för att få mer information om gastestning och med vilka intervaller sådana måste utföras:

- Tysklands federala ministerium för digitala frågor och transport (BMDV): www.bmvi.de
- Tysk teknisk och vetenskaplig förening för gas och vatten (DVGW): www.dvgw.de
- Tysk förening för flytande gas (DVFG): www.dvfg.de

Så länge lagen inte reglerar med vilka intervall gastestet ska utföras rekommenderar DVGW ett test vartannat år.

Många campingplatsinnehavare kräver bevis på ett giltigt gastest när de tilldelar en plats.

- ▷ Ändringar av gassystemet måste kontrolleras av en certifierad expert på gasanläggningar.
- ▷ Även på icke-registrerade fordon krävs ett prov av gasanläggningen.

12.2 Inspektioner

Som alla tekniska apparater och maskiner måste fordonet undersökas med jämna mellanrum.

Dessa inspektioner måste utföras av fackpersonal.

För dessa arbeten krävs speciella fackkunskaper som inte kan förmedlas inom ramen för denna instruktionsbok. Dessa fackkunskaper står till förfogande hos serviceställen. Erfarenheter samt de råd och anvisningar om installationer och verktyg som regelbundet lämnas av fabriken borgar för en fackmannamässig inspektion av fordonet enligt senaste rön.

Servicestället som utför arbetet bekräftar de genomförda arbetena.

Inspektion av chassi bekräftas i chassitillverkarens kundservicehäfte.

- ▷ Beakta inspektionerna som anges av tillverkaren och genomför inspektioner med föreskrivna intervall. Därigenom upprätthålls fordonets värde.
- ▷ Bekräftelsen av genomförda inspektioner gäller även som bevis vid ev. skador och garantiärenden.

12.3 Underhållsarbeten

Som alla tekniska apparater och maskiner kräver även ett fordon underhåll. Omfattningen och intervallerna står i förhållande till i vilken miljö och hur ofta fordonet används. Om fordonet utsätts för krävande situationerna ökar naturligtvis underhållets omfattning och intervallerna blir kortare.

På basfordonet och de fast installerade apparaterna ska underhållet utföras i den intervall som anges i resp. instruktionsbok.

12.4 Sovtak

- Kontrollera säkerhetsbälten och lås med avseende på funktion och skador.
- För att undvika en unken doft måste tyget/blåsbälgen vädras flera gånger om året.
- Reparera små skador i blåsbälgen med hjälp av reparationssatsen. Reparationssatsen är tillgänglig från fackhandlare.
- Alla andra reparationer och justeringsarbeten (både på blåsbälgen och andra komponenter) ska endast utföras av en auktoriserad fackverkstad.

12.5 Byte av glödlampor, utvändigt

- ▶ Glödlampor och ljusarmaturer kan bli väldigt heta. Innan lampan byts, skall den därför först kylas ner.
- ▶ Glödlampor skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Glödlampor som har fallit ner eller har repor i glaset skall ej användas. Glödlampan kan explodera.

- ▷ Rör inte en ny glödlampa med bara fingrarna. Skydda glödlampan med en tygrasa när du sätter i den.
- ▷ Endast glödlampor av samma typ och med rätt wattal skall användas.
- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

Ytterbelysningen är en del av basfordonet. Byte av glödlampor beskrivs i instruktionsboken för basfordonet.

Bakljusen är inte direkt åtkomliga. För att glödlamporna ska kunna bytas ut, måste en del komponenter tas bort.

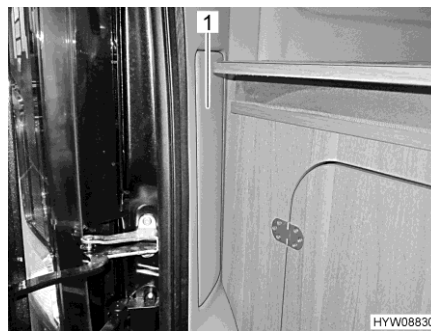

Bild 117 Tillgång till bakljusen (Fiat)

*Höger och vänster
fordonssida:*

- Ta bort locket (Bild 117,1). Skyddet är fastsatt med kardborrband.
- Byt glödlampan.

12.6 Belysning bodel

- ▶ Byt inte ut lysdioderna i lamporna mot vanliga glödlampor. Brandrisk på grund av stark värme.

I bodelen är alla lampor försedda med lysdiodsteknik.

Lysdiodslamporna är ekonomiska, underhållsfria och har mycket lång livslängd. De behöver normalt inte bytas ut.

- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

12.7 Batteribyte brandvarnare

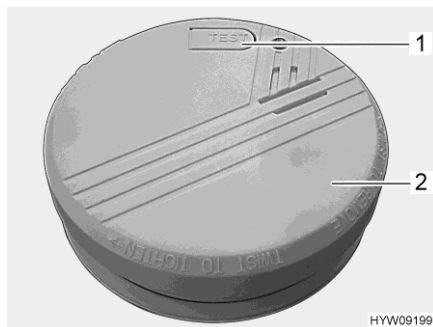

Bild 118 Brandvarnare

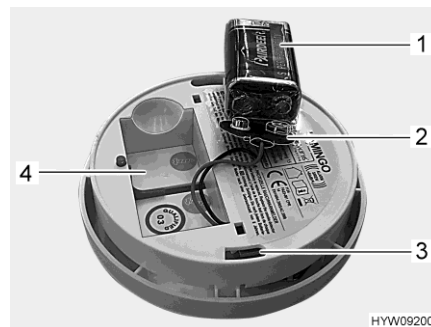

Bild 119 Brandvarnare (baksida)

Batteribyte:

- Vrid brandvarnaren (Bild 118,2) moturs tills den släpper från hållaren.
- Ta ned brandvarnaren.
- Ta ut batteriet och separera från batteriklämman (Bild 119,2).
- I förekommande fall: Ta bort skyddsfliken från det nya batteriet.
- Anslut nytt batteri (Bild 119,1) på batteriklämman (Bild 119,2). Se till så att batteripolerna sitter i rätt läge på batteriklämman.
- Stoppa in batteriet i batterifacket (Bild 119,4).

Bild 120 Montera brandvarnaren

- Sätt fast brandvarnaren (Bild 120,1) i hållaren (Bild 120,3). De kvarhållande kragarna (Bild 120,2) måste gripa in i öppningarna (Bild 119,3) i brandvarnaren.
- Vrid brandvarnaren medurs tills den hakar fast.
- Testa brandvarnaren. Tryck på kontrollknappen (Bild 118,1). Du måste höra ett larm.

- ▷ Byt ut brandvarnare efter 8 år.
- ▷ Byt regelbundet ut brandvarnarens batteri (senast när du hör en varningssignal som anger att batteriet nästan är tomt).
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

12.8 Reservdelar

- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Den tilläggsutrustning och de originalreservdelar som vi rekommenderar är speciellt konstruerade och godkända för fordonet. Auktoriserad återförsäljare eller serviceställe säljer dessa produkter. De auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena är väl informerade om tekniska detaljer och utför fackmannamässiga arbeten.
- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader etc, som inte har godkänts av oss, kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av oss. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad. Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och serviceställena.

Följande reservdelar är viktiga, d.v.s. man bör ha dem i reserv:

- Säkringar
- Glödlampor
- Vattenpump (dränkbar pump)

Ange serienummer, chassinummer och fordonstyp vid beställning av reservdelar hos återförsäljaren.

Fordonet som beskrivs i denna instruktionsbok är konstruerat och utrustat enligt vår fabriksstandard. Beroende på hur och var du vill använda fordonet har vi intressant tilläggsutrustning i vårt program att erbjuda. Vid montering av specialtillbehör, kontrollera om dessa skall registreras i fordonshandlingarna. Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten skall beaktas. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

12.9 Typskylt fordon

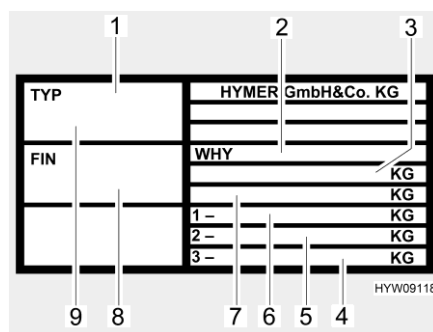

Bild 121 Typskylt

- 1 Typ
- 2 Tillverkarinitialer och påbyggnadsnummer
- 3 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt av fordonet
- 4 Fri
- 5 Högsta tekniskt tillåtna vikt på axel bak
- 6 Högsta tekniskt tillåtna vikt på axel fram
- 7 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt av fordonet samt släp
- 8 Chassinummer basfordon
- 9 Serienummer

Typskylten med serienummer sitter på den högra hyttddörren.

Typskylten får ej avlägsnas. Typskylten:

- Identifierar fordonet
- Är ett redskap vid beställning av reservdelar
- Dokumenterar fordonshållaren tillsammans med fordonshandlingarna

▷ V.g. ange alltid **serienumret** när du kontaktar kundservice.

12.10 Varnings- och hänvisningsetiketter

På och i fordonet finns varnings- och hänvisningsetiketter. Varnings- och hänvisningsetiketterna är till för säkerheten och får ej avlägsnas.

▷ Extra etiketter kan beställas hos auktoriserad återförsäljare eller hos servicestället.

12.11 Återförsäljare

Vänd dig till en auktoriserad återförsäljare och serviceställe om du behöver reservdelar till fordonet.

Adresser och telefonnummer till auktoriserade återförsäljare och serviceställen hittar du:

- I broschyren som bifogas separat vid leverans av fordonet
- På Internet på tillverkarens hemsida

12.12 Reservnycklar

Om du behöver beställa reservnycklar är följande uppgifter viktiga:

Nycklar för:	Vad behöver du:	Var beställer du nyckeln:	Informationstelefon:
Basfordon Fiat	Chassinummer	Aukt. Fiat-verkstad	–
Larmsystem	2:a nyckeln	Thitronik	+49 431 66668-0
Påbyggnad	Serienummer, chassinummer, 2:a nyckel eller nyckelnummer	Återförsäljare	–

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets däck.

I slutet av kapitlet finner du en tabell där du kan se det rätta däcktrycket för ditt fordon.

13.1 Allmänt

- Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge (se avsnitt 13.6).

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.
- ▷ Fordonet har slanglösa däck. Sätt aldrig in slangar i dessa däck.
- ▷ Beakta basfordonets instruktionsbok.

- ▷ Beroende på utförande är fordonet som standard endast utrustade med en däckreparationssats.
- ▷ Om du har fått en punktering ska du ställa fordonet i vägkanten. Ställ upp en varningstriangel vid fordonet. Varningsblinkers sätts på.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren. Det fyrsiffriga DOT-numret på däcksidan anger tillverkningsdatum. De första två siffrorna står för veckan de andra två för tillverkningsåret.

Exempel: (0722) Vecka 07, Tillverkningsår 2022

Beakta:

- Kontrollera regelbundet (varannan vecka) däckens slitage, mönsterdjup och eventuella yttre skador.
- Observera det lagligt föreskrivna mönsterdjupet.
- Använd alltid däck av samma typ per axel.
- Beakta anvisningarna i fordonshandlingarna.
- Endast däck som är tillåtna för fälgtypen får användas. De tillåtna fälg- och däcktyperna för fordonet finns i fordonets fordonshandlingar, men även de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena står gärna till tjänst.
- Om du har nya däck bör du köra de första 100 km med relativt låg hastighet, eftersom däcken behöver en viss körsträcka för att "greppa" ordentligt.

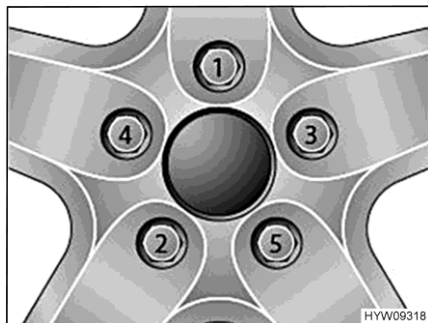

Bild 122 Dra fast hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis

- Dra fast hjulmuttrarna eller hjulbultarna i den ordning som anges i Bild 122. Använd en momentnyckel och observera det angivna åtdragningsmomentet.
- Kontrollera regelbundet att hjulmuttrarna eller hjulbultarna är ordentligt åtdragna. Om du har bytt däck ska hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter 50 km körning. Följ den ordning som anges i Bild 122.
- Då nya eller nylackerade fälgar används bör hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter ca 1 000 till 5 000 km. Följ den ordning som anges i Bild 122.
- Vid avställning eller under längre stillastående undvik att däcken plattas till och får skador på hjullagren:
Palla upp fordonet så att hjulen avlastas, eller flytta fordonet var fjärde vecka för att förändra hjulens läge.

13.2 Däckurval

- Fel däck kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras under körning.

- Om däck används som inte är godkända för fordonet kan körtillståndet bli ogiltigt och försäkringen upphöra att gälla. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

De däckstorlekar som godkänts för ditt fordon står i fordonshandlingarna, uppgifter om detta erhålls även hos de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena. Varje däck bör passa det fordon som det ska användas för. Detta gäller framför allt för dess yttre mått (diameter, bredd), vilka visas i den omnämnda storleksbeteckningen. Vidare bör däcken uppfylla kraven för varje fordon vad gäller vikt och hastighet.

Vikten utgår från den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln som fördelas mellan två däck. Den maximala lastkapaciteten för ett däck visas genom dess lastindex (= LI, referens för lastkapacitet).

Maximal tillåten hastighet för ett däck (med maximal lastkapacitet) bestäms genom dess hastighetsindex (= GSY, symbol för hastighet). Lastindex och hastighetsindex bestämmer däckets användaregenskaper. Detta utgör en del av den fullständiga, normaliserade dimensionsbeteckningen för varje däck. Dessa däckuppgifter bör överensstämma med dem i fordonshandlingarna.

13.3 Beteckningar på däck

215/70 R 15C 109/107 Q
(exempel)

Beteckning	Förklaring
215	Däckens bredd i mm
70	Däckens förhållande höjd till bredd i procent
R	Typ av däck (R = radial)
15	Fälgarnas cirkeldiameter
C	Commercial (transport)
109	Referens för lastkapacitet av enkeldäcken
107	Referens för lastkapacitet av tvillingdäcken
Q	Hastighetssymbol (Q = 160 km/h)

13.4 Användning av däck

- Köra över kantsten i trubbig vinkel. Däcken slits annars i vissa fall på sidorna. Om man kör över ett kantsten i spetsig vinkel kan detta skada däckens och dessa kan som följd gå sönder.
- Kör långsamt över uppstående brunnslöck. Annars kan däckens i vissa fall klämmas. Om man kör över ett brunnslöck i hög hastighet kan detta skada däckens och dessa kan som följd gå sönder.
- Stötdämparen bör regelbundet kontrolleras. Att resa med stötdämparna i dåligt skick orsakar tydligt ökat slitage.
- Vid ojämnt profilsitage, kontakta kundtjänst.
- Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan inom några få sekunder skadas och som följd explodera.

13.5 Hjulbyte

13.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Ställ fordonet på jämn, stabil och halkfri mark.
- ▶ Lägg i ettans växel. Automatväxellåda: Ställ in läge "P".
- ▶ Dra åt parkeringsbromsen innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Säkra fordonet med stoppklossar så att den inte kan rulla iväg.
- ▶ Lyft aldrig upp fordonet med hjälp av de fast monterade stöden.
- ▶ Om ett släp är påkopplat: Koppla av släpet innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Sätt domkraften mot härför avsedda fästpunkter (se avsnitt 13.5.2).
- ▶ Överbelasta aldrig domkraften. Maximalt tillåten last anges på domkraftens typskylt.
- ▶ Använd endast domkraften för att kortvarigt lyfta upp fordonet för däckbyte.
- ▶ Starta aldrig motorn när fordonet är upphissat.
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

- ▷ Se till att inte skada sprintarnas gänga och hjulbulten när du byter hjul.
- ▷ Dra åt hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis (Bild 122).
- ▷ Om man byter till andra fälgar (t. ex. alufälgar eller hjul med vinterdäck) måste man använda tillhörande hjulbultar med rätt längd och form. Om hjulen sitter fast ordentligt och bromssystemets funktion beror på detta.
- ▷ Alla 4 däck måste alltid vara av samma typ och storlek och vara tillåtna för fordonet.
- ▷ Fälgar och däck som inte är godkända för fordonet av kan påverka trafiksäkerheten negativt och måste därför testas och godkännas av ett auktoriserat provningsställe.
- ▷ Byt inte ut däcken korsvis.

- ▷ Säkra fordonet enligt gällande bestämmelser, t. ex. med en varningstriangel.
- ▷ Innan man byter ett hjul ska man kontrollera om fälg- och däckstorleken samt däckets bärformåga och hastighetsindex stämmer. Använd endast de fälg- och däckdimensioner som står i fordonshandlingarna.
- ▷ Fordonsverktyget är anpassat till de monterade hjulmuttrarna eller hjulbultarna. När alufälgar är monterade, ska man ha med sig ett lämpligt verktyg för reservhjulet (stålfälg).
- ▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

13.5.2 Byta hjul

- ▶ Domkraftens fotplatta måste stå plant på golvet.

- ▷ Se till att det utbytta hjulet genast lagas.
- ▷ Beakta de allmänna anvisningarna i detta kapitel.
  - Parkera fordonet på så jämn och fast mark som möjligt.
  - Lägg i ettans växel. Automatväxellåda: Ställ in läge "P".
  - Drag åt parkeringsbromsen.
  - Använd stoppklossar el. dyl. för att säkra fordonet.
  - Ta loss reservhjulet från reservhjulshållaren.
  - Lägg ett stabilt underlag under domkraften om fordonet står på mjuk mark, t. ex. en träbräda.
  - Fästpunkterna för domkraften finns i bruksanvisningen för basfordonet.
  - Skruva loss hjulbultarna några varv med hjulnyckeln, skruva inte ut dem helt.
  - Höj fordonet tills hjulet sitter 2 till 3 cm över marken.
  - Skruva ut hjulbultarna och tag bort hjulet.
  - Sätt reservhjulet på naven och rikta det.
  - Skruva in hjulbultarna, drag åt dem lätt korsvis.
  - Veva ned domkraften och tag bort dem.
  - Dra åt hjulmuttrar eller hjulbultar och kontrollera på nästa verkstad att de sitter ordentligt.

13.5.3 Däckbyte med alufälgar

- Vid alufälgar och stålfälgar krävs olika typer av hjulbultar. Vid monteringen av alufälgar medföljer lämpliga hjulbultar för reservhjulet (stålfälg).

Hjulbytet görs på samma sätt för alufälgar som för stålfälgar (se avsnitt 13.5.2).

13.6 Däcktryck

- För lågt däcktryck leder till att däckets överhettas. Däcket kan skadas.
- Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge.
- Använd endast ventiler som är godkända för föreskrivet däcktryck.

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.

Däckens bärighet och därmed hållfastheten hänger direkt samman med däcktrycket. Luft är ett flyktigt medium som även släpps ut ur däck.

Som tumregel gäller att tryckförlusten för ett fullpumpat däck är 0,1 bar/två månader. Kontrollera däcktrycket regelbundet för att undvika att däcken skadas eller punkteras.

- ▷ Uppgifterna om respektive lufttrycksvärde gäller för lastade fordon kalla däck.
- ▷ På varma däck ska trycket vara 0,3 bar högre än på kalla däck. Kontrollera däcktrycket igen när däcken är kalla.
- ▷ Lufttrycket anges i bar.
- ▷ Över 4,75 bar krävs en luftventil av metall.
- ▷ Toleransen för däcktrycket är +/- 0,05 bar.
- ▷ Uppgifter om högsta tillåtna vikt på axeln finns i fordonets registreringsbevis.
- ▷ Det gäller endast hjulpåfyllningsvärden i **denna instruktionsbok**, även om basfordonets tillverkare anger andra värden.

Fordonen anpassas kontinuerlig till senast kända teknik. Därför kan det vara möjligt att vi ännu ej har kunnat tagit hänsyn till en ny däcksdimension i denna tabell. Fråga din auktoriserade återförsäljare eller servicestället - där får du alltid aktuell information.

Däcksdimension	Däck fabrikant	Lyfttryck fram (bar)	Lyfttryck bak (bar)
¹⁾	-	-	-
225/75 R 16C 116/114 Q	Alla tillverkare	3,5	4
235/60 R 17C 117/115 R ²⁾	Alla tillverkare	3,75	4,3
235/60 R 17C 117/115 R ³⁾	Alla tillverkare	4,5	5,25
255/55 R 18C 116/114 T ²⁾	Alla tillverkare	3,5	4
255/55 R 18C 116/114 T ³⁾	Alla tillverkare	4,25	4,75

¹⁾ Uppgifter om däcktryck för "Fiat-däck" finns i basfordonets instruktionsbok.

²⁾ På Chassis Light

³⁾ På Chassis Maxi

Däcktrycksspecifikationerna gäller för de däck som **HYMER** erbjuder som tilläggsutrustning.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för eventuella störningar och fel på ditt fordon.

Störningarna är listade med sina möjliga orsaker och förslag till åtgärder.

Nämna störningar kan åtgärdas utan större fackkunskaper och med mindre ingrepp. Om den hjälp som står i denna instruktionsbok inte skulle räcka, måste en auktoriserad fackverkstad undersöka och åtgärda störningsorsaken.

14.1 Bromssystem

- Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

14.2 Elektrisk anläggning

- Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.

- Byte av säkringar, se kapitel 8.

Störning	Orsak	Åtgärd
Innebelysningen fungerar inte	Fel på lysdiodslampa eller kablar	Kontakta kundtjänst
	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
Elektriskt fotsteg kan varken dras in eller köras ut	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
Ingen 230 V-försörjning trots anslutning	230 V-automatsäkringen har löst ut	Slå på 230 V-automatsäkringen
Startbatteriet eller bodelsbatteri laddas ej vid 230 V-drift	Jumbo-flatsäkring på startbatteri eller bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på startbatteri eller bodelsbatteri
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
Bodelsbatteri laddas ej av fordonet	Säkring på generator D+ defekt	Byt säkring
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
Kontrolllampan 12 V lyser inte	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Bodelsbatteriet är frånkopplat från 12 V-nätet	Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet
	Start- eller bodelsbatteriet är ej laddat	Ladda startbatteri eller bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
12 V-försörjning fungerar ej	12 V-försörjning frångkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Bodelsbatteriet är frångkopplat från 12 V-nätet	Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet
	Bodelsbatteriet är urladdat	Ladda bodelsbatteri
	Jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
12 V-försörjning fungerar ej vid 230 V-drift	12 V-försörjning frångkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Bodelsbatteriet är frångkopplat från 12 V-nätet	Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
	230 V-automatsäkringen har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri
Startbatteri laddas ur vid 12 V-drift	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Bodelsbatteriet är frångkopplat från 12 V-nätet	Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet
Ingen spänning från bodelsbatteri	Bodelsbatteriet är urladdat	Bodelsbatteriet laddas omgående ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Fulladda bodelsbatteriet innan fordonet ska stå stilla en längre tid
Bodelsbatteri överbelastat ("kockar")	Batteriväljare fel inställd	Koppla om batteriväljaren
	Laddningsgivare eller relä defekt	Ta bort Jumbo-flatsäkringen på bodelsbatteriet och ring sedan kundtjänsten

14.3 Gasanläggning

- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid fel på gasanläggningen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen gas	Gasflaska tom	Byt gasflaska
	Stängd gasavstängningsventil	Öppna gasavstängningsventil
	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd	Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan
	Utetemperatur för låg (-42 °C vid gasol, 0 °C vid butangas)	Högre utetemperatur skall avvaktas
	Installation defekt	Kontakta kundtjänst

14.4 Spis

Störning	Orsak	Åtgärd
Tändsäkringen går ej igång (flamman brinner ej efter att regulatorn släppts)	För kort upphettningstid	Efter tändning hålls regulatorn tryckt i 15 till 20 sekunder
	Tändsäkring defekt	Kontakta kundtjänst
Flamman slocknar vid lågt läge	Tändsäkringsgivare står fel	Tändsäkringsavkännare ställs rätt (böjs ej). Avkännarens spets skall inte ligga högre än 5 mm ovanför brännaren. Avståndet mellan givarens hals och brännarkransen ska inte vara större än 3 mm; kontakta kundtjänst vid behov

14.5 Värmesystem/varmvattenberedare

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

14.5.1 Värmesystem/varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus

Störning	Orsak	Åtgärd
Värmesystemet tänds inte	Temperatursensor på kontrollenheten eller fjärrgivare defekt	Drag ut stickkontakten på kontrollenheten. Värmesystemet fungerar då utan termostat. Kontakta kundtjänst så fort som möjligt
Ingen indikering på kontrollenheten	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
	Säkring i den elektroniska styrenheten har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Bodelsbatteri defekt	Ladda (låt verkstad ladda) eller byt bodelsbatteri
Fel med felkod visas	Se tabell "Felsökningsanvisning"	Se tabell "Felsökningsanvisning"
Varmvattenberedaren töms, säkerhets-/avtappningsventilen har öppnats	Innetemperatur under 8 °C	Värmen sätts på
Säkerhets-/avtappningsventilen går inte att stänga	Temperatur vid säkerhets-/avtappningsventilen under 8 °C	Värmen sätts på
Fläktjul låter högt eller går ojämnt	Fläktjul smutsigt	Truma-service uppsöks

Felsökningsanvisning

Felkod	Orsak	Åtgärd
# 17	Sommar drift med tom vattenbehållare	Stäng av apparaten och låt den svalna. Fyll varmvattenberedaren med vatten
	Varmluftsutgångarna blockerade	Kontrollera utgångsöppningarna
	Insugning för cirkulationsluft blockerad	Åtgärda tilltäppningen av cirkulationsluftinsuget
# 18	Gasttryckregulator nedisad	Använd regulatorvärmning (avfrostning) (om sådan finns)
	Andelen butangas i gasflaskan är för hög	Använd gasol (särskilt vid temperaturer under 10 °C är butangas inte lämplig för uppvärmning)
# 21	Rumstemperaturgivare eller kabel är defekt	Kontakta kundtjänst
# 24	Hotande underspänning Batterispänningen är för låg < 10,4 V	Ladda batteriet

Felkod	Orsak	Åtgärd
# 29	Kortslutning i värmeelementet för FrostControl	Dra ur värmeelementets kontakt från den elektroniska styrenheten. Byt ut värmeelementet
# 41	Spärrad elektronik	Kontakta kundtjänst
# 42	Säkerhetsbrytaren har utlöst	(Används inte här)
# 43	Överspänning > 16,4 V	Kontrollera batterispänning och spänningsskällor (t. ex. laddaren)
# 44	Underspänning Batterispänningen är för låg < 10,0 V	Ladda batteriet. Ersätt eventuellt det föråldrade batteriet
# 45	Ingen 230 V-försörjning	Kontrollera den externa nätanslutningen
	230 V-automatsäkring har löst ut	Slå på 230 V-automatsäkringen
	Överhettningsskyddet har utlöst	Återställ överhettningsskyddet. Låt värmesystemet svalna, ta bort anslutningslocket och tryck på återställningsknappen
#112, #202, #121, #211	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil
		Anslut en full gasflaska
#122, #212	Stängd förbränningslufttillförsel eller gasutblås	Kontrollera om öppningarna är nedsmutsade (snömodd, is, löv etc.) och rengör vid behov
#255	Ingen förbindelse mellan värmesystem och kontrollenhet	Kontakta kundtjänst
	Kabel defekt	Kontakta kundtjänst

Om dessa åtgärder inte leder till att felet avhjälpas ska du kontakta kundtjänsten.

14.5.2 Varmvattenberedare Truma

▷ Vid störningar som inte finns angivna här, kontakta kundservice.

Störning	Orsak	Åtgärd
Varmvattenberedaren fungerar inte	Ingen spänningsförsörjning	Kontrollera batteriet
		Kontrollera säkring
		Anslut fordonet till extern strömförsörjning
	Fönster öppet	Stäng fönstret ovanför skorstenen
	Överhettningsskydd aktivt	Kontrollera om varmvattenberedaren är fylld med vatten; fyll på med vatten vid behov
		Stäng av varmvattenberedaren, vänta 10 minuter, starta varmvattenberedaren på nytt
	För långsam uppvärmning i läget "lätt uppvärmning"	Kontakta kundtjänst
Varmvattenberedaren fungerar inte, röd lysdiod lyser efter ca 30 sekunder	Skorstensluckan ditsatt	Ta bort skorstensluckan och/eller kontrollera om den är smutsig
	Ingen gastillförsel	Kontrollera gasavstängningsventil och gasflaska
	Felaktigt gastryck	Kontrollera gasavstängningsventil och gasflaska
	Luft i gasledning	Stäng av varmvattenberedaren, vänta 5 minuter, starta varmvattenberedaren på nytt

Störning	Orsak	Åtgärd
Röd lysdiod lyser efter längre drift	Överhettningsskydd aktivt	Kontrollera om varmvattenberedaren är fylld med vatten; fyll på med vatten vid behov Stäng av varmvattenberedaren, vänta 5 minuter, starta varmvattenberedaren på nytt
Vatten droppar från avtappningskranen	Vattentrycket är för högt	Kontrollera vattentrycket (max. 2,8 bar) Vid anslutning till en extern vattenförsörjning: Anslut en tryckreducerare

14.6 Klimatanläggning

- ▷ Kylning med klimatanläggningen är möjlig vid en omgivningstemperatur mellan 16 °C och 52 °C.
- ▷ Uppvärmning med klimatanläggningen är möjlig vid en omgivningstemperatur mellan 2 °C och 30 °C.

Störning	Orsak	Åtgärd
Klimatanläggningen stängs hela tiden av	Isbildningssensorn har stängts av	Utetemperaturen är för låg eller alla luftmunstycken är blockerade
Ingen kyleffekt	Klimatanläggningen är inte inställd på kylning	Ställ in klimatanläggningen på kylning
	Omgivningstemperaturen ligger över 52 °C	-
	Den inställda temperaturen är högre än rumstemperaturen	Välj en lägre temperatur
	Omgivningstemperaturen ligger under 16 °C	-
	Någon av temperatursensorerna är defekt	Kontakta kundtjänst
	Förångarfläkten är skadad	Kontakta kundtjänst
	Kondensorfläkten är skadad	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen värmeeffekt	Omgivningstemperaturen ligger över 30 °C	-
	Omgivningstemperaturen ligger under 2 °C	-
	Den inställda temperaturen är högre än 30 °C	Välj en lägre temperatur
	Klimatanläggningen är inte inställd på uppvärmning	Ställ in klimatanläggningen på uppvärmning
	Någon av temperatur-sensornerna är defekt	Kontakta kundtjänst
Dålig lufteffekt	Luftintaget är blockerat	Ta bort löv och annan smuts från ventilationsöppningarna på klimatanläggningen
	Fläkten är defekt	Kontakta kundtjänst
Vatten kommer in i fordonet	Utllopsöppningarna för kondensvatten är igensatta	Rengör utlopsöppningarna för kondensvatten
	Tätningarna är defekta	Kontakta kundtjänst
Klimatanläggningen sätts inte på	Ingen spänningsförsörjning (230 V) finns	Kontrollera spänningsförsörjningen
	Spänningen är för låg (under 200 V), spänningsomvandlaren är defekt	Kontakta kundtjänst
	Någon av temperatur-sensornerna är defekt	Kontakta kundtjänst
	Säkringen för spänningsförsörjningen är för låg	Kontrollera spänningsförsörjningens säkring
Klimatanläggningen stänger inte av	Någon av temperatur-sensornerna är defekt	Kontakta kundtjänst
	Säkringen för spänningsförsörjningen är för låg	Kontrollera spänningsförsörjningens säkring

14.7 Kylskåp

14.7.1 Allmänt

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

14.7.2 Thetford T1000/T2000

Störning	Orsak	Åtgärd
Kylskåpet kyler inte, kompressorn fungerar inte alls	Batterispänning för låg	Ladda batteriet
	Startfördröjning på 1 minut (inget fel)	Vänta 1 minut
	För hög omgivningstemperatur	Slå av kylskåpet i 1 timme; lufta fordonet; slå av nattläge
	Säkring defekt	Byt säkring på el-blocket
Frysacket når inte frystemperaturen	Omgivningstemperatur under 16 °C	Höj temperaturen i bodelen och/eller välj högre kylsteg
Kylskåpet kyler inte, kompressorn startar, med slås sedan av omedelbart	För hög omgivningstemperatur	Slå av kylskåpet i 1 timme; lufta fordonet; slå av nattläge
Kylskåpet kyler för mycket	För högt kylsteg inställt	Ställ in lägre kylsteg
Ljudet högre än i nattläge	Kylskåpet arbetar i normaldrift	Slå om till nattläge (endast om temperaturen är under 30 °C)
Kylskåpet kyler inte, kompressorn fungerar ständigt	Störning i kylskåpet	Kontakta kundtjänst
Kylskåpet kyler inte tillräckligt	För hög omgivningstemperatur	Slå av kylskåpet i 1 timme; lufta fordonet; slå av nattläge
	Luftsprunga hel eller delvis igentäppt	Avhjälپ igentäppningen
	Kylskåpsdörren är inte riktigt stängd	Stäng kylskåpsdörren, kontrollera tätningen
	Förångaren är för nedisad (isskikt över 3 mm)	Tina förångaren, kontrollera tätningen

14.7.3 Cruise 85

Störning	Orsak	Åtgärd
Kylskåpet fungerar inte	Kylskåp fränkopplat	Slå på kylskåpet
	Den elektriska driftspänningen är för låg eller saknas	Anslut 230 V-försörjningen
		Fordonsmotor skall vara igång
		Kontrollera säkringen och byt den vid behov
		Kontakta fackverkstad
	Termostat defekt	Kontakta kundtjänst
	Elektronikstyrning defekt	Kontakta kundtjänst
Innebelysningen fungerar inte	Kylskåp fränkopplat	Slå på kylskåpet
	Glödlampan defekt	Byt glödlampan
Kylskåpet kyler inte tillräckligt, kompressorn har dock varit igång länge	Temperaturregulatorn inställd på för lågt värde	Ställ in temperaturregulatorn
	För hög omgivningstemperatur	Förbättra avluftningen och ventilationen
	För mycket is på kylflänsarna	Frosta av kylskåpet
	Fläkten är defekt	Kontakta fackverkstad
	Dörren stängs inte riktigt	Kontrollera dörr och tätning, uppsök vid behov kundtjänst
Kompressorn går konstant	Termostat defekt	Kontakta kundtjänst
För högt ljud	Vibrationer från intilliggande möbler	Kontrollera att de sitter fast ordentligt eller justera kylskåpet
Säkringen har löst ut	Trasig säkring	Byt säkring
	Elektronikstyrning defekt	Kontakta kundtjänst

14.8 Vattenförsörjning

Störning	Orsak	Åtgärd
Läckagevatten i fordonet	Otätt ställe	Det otäta stället skall lokaliseras, vattenledningarna skall kopplas in på nytt
Inget vatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Avtappningskran inte stängd	Stäng avtappningskranen
	12 V-försörjning frångöpt	Koppla på 12 V-försörjning
	Brytare för vattenpump frångöpt	Koppla till vattenpumpen
	Säkring för vattenpumpen defekt	Byt säkring på el-blocket
	Vattenpump defekt	Byt (låt en verkstad byta) vattenpump
	Vattenledningen bockad	Räta ut vattenledningen, byt ut den vid behov
	El-block defekt	Kontakta kundtjänst
Toaletten har inget spolvatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
Indikeringarna för avloppsvatten och vatten visar fel mängd	Mätsond i avloppstanken eller vattentanken smutsig	Avloppstanken/vattentanken rengörs
	Mätsond defekt	Utbyte mätsond
Avloppstank kan ej tömmas	Avtappningskran igensatt	Blås ut avloppstank och utflödesrör. Spola avloppstanken
Utlopp på enarmsväxlaren igensatt	Kranfiltret är förkalkat	Tag ut kranfiltret och lägg det i ättiksvatten (endast för produkter av metall)
Hålen på vattenspridaren är förstoppade	Hålen förkalkade	Lägg vattenspridaren i ättiksvatten (endast för produkter av metall) eller rengör försiktigt hålen
Vattnet rinner inte ut ur duschkaret, eller rinner ut för sakta	Fordonet står inte vågrätt	Ställ fordonet vågrätt
Vattnet är grumligt	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattentanken mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Bottensats i vattentanken eller i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

Störning	Orsak	Åtgärd
Smak- eller luktförändring av vattnet	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Av misstag har bränsle fyllts på i vattentanken	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten. Om det inte lyckas: Kontakta fackverkstad
	Mikrobiologiska avlagringar i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Avlagringar i vattentanken och/eller i vattenförande komponenter	Vattnet har varit för länge i vattentanken och i de vattenförande komponenterna	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

14.9 Påbyggnad

Störning	Orsak	Åtgärd
Luck-/dörrgångjärn svårmanövrerade	Luck-/dörrgångjärn är inte/för lite smörjda	Luck-/dörrgångjärn smörjes med syra- och hartsfritt fett
Gångjärn/leder i våtutrymme/badrummet svårmanövrerade/gnäller	Gångjärn/leder ej/för lite smörjda	Gångjärn/leder smörjes med lösningsmedels- och syrefri olja ▷ I sprayflaskor finns det ofta lösningsmedel
Gångjärn i stuvutrymme svårmanövrerade/gnäller	Gångjärn i stuvutrymme ej/för lite smörjda	Gångjärn i stuvutrymme smörjes med lösningsmedels- och syrefri olja
Sovtak svårmanövrerat	Gasfjäder eller lyftsax defekt	Kontakta kundtjänst

- ▷ Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och service-ställen.

15.1 Vikter av tilläggsutrustningar

- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader etc, som inte har godkänts av oss, kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av oss. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

Beroende på modellserie erbjuds olika tilläggsutrustning. Vilken tilläggsutrustning som finns tillgänglig för ditt fordon hittar du i det separata dokumentet "Prislista och tekniska data". Där hittar du också information om vikten för olika tilläggsutrustning.

16.1 Tekniska data

- ▷ Tekniska data i fordonsdokumentet är bindande.
- ▷ Genom monteringen av tillbehör kan fordonets mått och nettovikt förändras. Detta kan leda till att antalet tillåtna personer minskar. Avvikelser inom ramen av fabrikstoleranserna (+/-5 %) är möjliga och tillåtna.

Ytterligare informationer hittar du i basfordonets bruksanvisning. Tekniska data är inte del av instruktionsboken.

Tekniska data hittar du i handlingarna från tillverkaren, men du är även välkommen att kontakta auktoriserade återförsäljare eller serviceställe.

Viktuppgifter och -kontroller för husbilar är enhetliga inom EG och regleras enligt EG-förordning nr 2021/535 (till juni 2022: EU-förordning nr 1230/2012). De viktigaste begreppen och rättsliga villkor enligt denna förordning har vi för din räkning sammanfattat och förklarat här nedan. Våra återförsäljare och HYMER-konfiguratorn på vår webbplats kan ge ytterligare hjälp vid konfigurationen av ditt fordon.

1. Högsta tekniskt tillåtna lastvikt

Fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt (även: tekniskt tillåten maximi-vikt i lastat skick) (t.ex. 3500 kg) är en tillverkarspecifik viktuppgift som fordonet ej får överskrida. Uppgift rörande högsta tekniskt tillåtna lastvikt för den modell som du valt finns i Tekniska Data. Om fordonet vid praktisk körning överskrider den högsta tekniskt tillåtna lastvikten, är detta en förseelse som kan leda till böter.

2. Vikt i körklart skick

Förenklat sagt handlar vikt i körklart skick om basfordonet med standardutrustning plus en i lag föreskriven nominell vikt på 75 kg för föraren. Här ingår i huvudsak följande positioner:

- Fordonets tjänstevikt inklusive påfyllda driftsmedel såsom smörjeter, oljor och kylvätskor;
- Standardutrustningen, d.v.s. alla utrustningsföremål som ingår som standard i leveransen från fabriken;
- Den till 100 % fyllda färskvattentanken vid körning (fyllnadsvikt enligt tillverkarens uppgift 20 liter) och en till 100 % fylld gasflaska i aluminium med en vikt på 16 kg;
- 90 % fylld bränsletank samt bränsle;
- Föraren, vars vikt – oberoende av den faktiska vikten – enligt EG-rätt är nominellt satt till 75 kg.

Uppgifter rörande vikt i körklart skick finns i säljdokumentationen för varje modell. Observera att det värde för vikt i körklart skick som anges i säljdokumentationen är ett standardvärde som har fastställts vid typgodkännandet och har kontrollerats av myndigheterna. Det är rättsligt tillåtet och möjligt att vikt i körklart skick för det levererade fordonet avviker från det nominella värde som anges i säljdokumentationen. Den lagligt tillåtna toleransen är $\pm 5\%$. Det innebär att EG-lagstiftaren har tagit hänsyn till att det kan förekomma oregelbundenheter i vikten på vissa leveransdetaljer och även process- och väderleksberoende fluktuationer i vikt i körklart skick.

Dessa viktavvikelser kan åskådliggöras med ett räkneexempel:

- Vikt i körklart skick enligt säljdokumentationen: 2 850 kg
- Rättsligt tillåten tolerans på $\pm 5\%$: 142,50 kg
- Rättsligt tillåtet omfång för vikt i körklart skick: 2 707,50 kg till 2 992,50 kg

Det konkreta omfånget för tillåtna viktavvikelser anges för varje modell i Tekniska Data. Hos HYMER anstränger man sig reducera viktfluktuationerna till det produktionstekniskt ofrånkomliga minimimåttet. Avvikelser vid övre och nedre änden av detta omfång är därför mycket sällsynta men kan tekniskt inte helt uteslutas trots alla optimeringar. Vid slutet av monteringsbanan kontrolleras därför varje fordon med avseende på dess faktiska vikt och även att fluktuationerna håller sig inom toleransen.

3. Passagerarnas vikt

Passagerarnas vikt är nominellt 75 kg för varje sittplats som avsetts av tillverkaren, oberoende av hur mycket passagerarna faktiskt väger. Förarens vikt har redan beaktats inom vikt i körklart skick. (se ovan nr 2) och räknas därför inte med igen. För en husbil med flera tillåtna sittplatser är passagerarnas vikt alltså $3 \times 75 \text{ kg} = 225 \text{ kg}$.

4. Tilläggsutrustning och faktisk vikt.

Till tilläggsutrustningen (även specialutrustning och extrautrustning) räknas enligt lagstadgad definition olika valfria utrustningsdetaljer som ej ingår i standardutrustningen men kan monteras på fordonet under tillverkarens ansvar – d.v.s från fabrik – och kan beställas av kunden (t.ex. markis, cykel- eller mc-hållare, satellitanläggning, solaranläggning, bakugn etc.). Viktuppgifter rörande enstaka enheter eller paket med beställbar tilläggsutrustning finns i vår säljdokumentation. I sådan tilläggsutrustning ingår ej övriga tillbehör, som din återförsäljare eller du personligen kan montera på fordonet efter leverans från fabriken.

Fordonets vikt i körklart skick (se ovan nr 2) och vikten av en konkret tilläggsutrustning som monterats på fabriken anses ingå i den faktiska vikten. Motsvarande uppgift för ditt fordon finns efter leveransen i avsnitt 13.2 av Intyget om överensstämmelse (Certificate of Conformity, CoC). Tänk på att även denna uppgift är ett standardvärde. Eftersom en enligt lag tillåten tolerans på $\pm 5 \%$ gäller för vikt i körklart skick – som del av den faktiska vikten – kan även den faktiska vikten avvika från angivet nominellt värde.

5. Nyttolast und minsta nyttolast

Även för monteringen av tilläggsutrustning gäller tekniska och rättsliga gränser. Man kan bara beställa och på fabriken montera så mycket tilläggsutrustning som kan ingå i tillgänglig vikt för bagage och övriga tillbehör (s.k. nyttolast), utan att högsta tekniskt tillåten lastvikt överskrids. Nyttolasten erhålls efter avdrag av vikt i körklart skick (nominellt värde enligt säljdokumentationen, se ovan nr 2), tilläggsutrustningens vikt och passagerarnas vikt (se ovan nr 3) från tekniskt tillåter totalvikt (se ovan nr 1).

EG:s regelverk definierar en minsta nyttolast för husbilar, vilken måste finnas kvar för bagage eller andra tillbehör som ej monteras på fabriken. Denna minsta nyttolast beräknas så här:

Minsta nyttolast i kg $\geq 10 \times (n + L)$

Därvid gäller: "n" = högsta antal passagerare plus förarens vikt och
"L" = fordonets totala längd i meter

För t.ex. en husbil med längd 6 meter och 4 tillåtna sittplatser blir minsta nyttolängd alltså $10 \text{ kg} \times (4 + 6) = 100 \text{ kg}$.

För att minsta nyttolast ska kunna säkerställas finns det en maximalt beställbar kombination av tilläggsutrustning för varje fordonsmodell. I ovannämnda exempel med en minsta nyttolast på 100 kg torde tilläggsutrustningens totalvikt för ett fordon med fyra tillåtna sittplatser och en vikt i körklart skick på 2 850 kg t.ex. bli maximalt 325 kg:

3500 kg högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 2850 kg vikt i körklart skick
- $3 \times 75 \text{ kg}$ passagerarnas vikt
- 100 kg minsta nyttolast
= 325 kg maximalt tillåten vikt för tilläggsutrustningen

Här är det viktigt att veta att denna beräkning utgår från det standardvärde som fastställts i typgodkännandet för vikt i körklart skick utan hänsyn till tillåtna viktavvikelser för vikt i körklart skick (se ovan nr 2). Om maximalt tillåtet värde för tilläggsutrustningen på 325 kg (som i exemplet) är helt eller nästan helt utnyttjat, så kan det vid viktavvikelse enligt ovan hända att minsta nyttolast på 100 kg enligt beräkningen visserligen ligger under standardvärdet för vikt i körklart skick men i praktiken inte erbjuder möjlighet till motsvarande tillsatslast. Här med ett räkneexempel för ett fordon med fyra sittplatser, vars faktiskt vägda vikt i körklart skick ligger 2 % över det nominella värdet:

3500 kg högsta tekniskt tillåten lastvikt
- 2907 kg faktiskt vägda vikt i körklart skick (+ 2 % jämfört med angivet värde på 2850 kg)
- 3 x 75 kg passagerarnas vikt
- 325 kg tilläggsutrustning (maximalt tillåtet värde)
= 43 kg faktisk möjlighet till tillsatslast (< minsta nyttolast 100 kg)

För att undvika en sådan situation sänker HYMER den beställbara tilläggsutrustningens tillåtna maximivikt ytterligare beroende på modellen. Begränsningen av tilläggsutrustningen ska säkerställa att minsta nyttolast, alltså i lag föreskriven tillgänglig vikt för bagage och senare monterade tillbehör, i det fordon som HYMER levererat även i praktiken också står till förfogande för tillsatslast.

Eftersom ett konkret fordons vikt inte kan fastställas förrän vid slutet av monteringsbanan, kan det i sällsynta fall trots denna begränsning av tilläggsutrustningen uppstå en situation där minsta nyttolast ej är garanterad vid slutet av monteringsbanan. För att säkerställa minsta nyttolast även i sådana fall, kommer HYMER tillsammans med dig och din återförsäljare att före leveransen kontrollera, om fordonet efter typgodkännandet kommer att få t.ex. en ökning av tillåten belastning, reducering av sittplatserna eller slopande av tilläggsutrustning.

6. Hur toleranserna avseende vikt i körklart skick påverkar nyttolasten

Även oberoende av minsta nyttolast bör du tänka på att ofrånkomliga produktionstekniska fluktuationer kan påverka vikt i körklart skick – både uppåt och nedåt – med spegelbildliga effekter på kvarvarande tillsatslastmöjlighet: Om man till exempel beställer ett fordon med tilläggsutrustning (se ovan nr 3) som har en total vikt på 150 kg, så blir den beräknade grundvalen för standardvärdet för vikt i körklart skick en nyttolast på 275 kg. Den tillsatslastmöjlighet som faktiskt står till förfogande kan avvika från detta värde på grund av toleranserna och ligga högre eller lägre. Om ditt fordons vikt i körklart skick tillåts ligga 2 % högre än som anges i säljdokumentationen, så reduceras tillsatslastmöjligheten från 275 kg till 218 kg:

3500 kg högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 2907 kg faktiskt vägda vikt i körklart skick (+ 2 % jämfört med det angivna värdet 2850 kg)
- 3 x 75 kg passagerarnas vikt
- 150 kg det konkreta fordonets beställda tilläggsutrustning
= 218 kg faktisk tillsatslastmöjlighet.

För att säkerställa att den beräknade nyttolasten faktiskt stämmer med verkligheten bör du för säkerhets skull räkna in möjliga och tillåtna toleranser för vikt i körklart skick när ditt fordon konfigureras.

Dessutom rekommenderar vi manuell vägning av den lastade husbilen före varje resa med beaktande av passagerarnas individuella vikt för att se om högsta tekniska tillåtna lastvikt och högsta tillåtna vikt på axeln stämmer.

12 V-förbrukare, komplettera	85
12 V-försörjning	86
Slå på	86
Störningsorsaker	156
12 V-säkringar	90
För Thetford-toalett	91
På reläbox AD01	91
Vid bodelsbatteriet	91
Vid startbatteriet	91
230 V-anslutning	43, 89
Störningsorsaker	155
230 V-försörjning, se 230 V-anslutning	89
230 V-nät	88
230 V-säkring	92
230 V-säkringslåda	92

A

Alufälgar	153
Anslutningsledning se 230 V-anslutning	89
Användning av däck	151
Armstöd, ställa in	39
Återförsäljare	148
Avfallshantering	
Avloppsvatten	10
Fekalier	10
Sopor	10
Avloppstank	121
Skötsel	138
Störningsorsaker	165
Tömning	121
Avställning	
Kort tid	139
Över vinter	141
Avställning, tillfällig (toalett)	126

B

Bakre säng	
Öppna	66
Stänga	67
Batteri se startbatteri eller bodelsbatteri	78, 80
Batteri-brytare	84
Batteriövervakning	84
Batteriväljare	84
Belastning	22
Takrücke	28
Belastning se även nyttolast	22
Belysning	
Bodel	145
Glödlampor, byte	145
Lampor, rengöra	132

Belysning, byte	
Bodel	145
Ytterbelysning	145
Beteckningar på däck	151
Bilbarnskydd	37
Bodelsbatteri	80
Anvisningar	80
Energibalans	82
Laddning	81
Säkringar	91
Störningsorsaker	155, 156
Urladdning	81
Bodelsdörr	40, 47
Bogsering	41
Bord	62
Bordsyta, förkorta	62
Bordsyta, förstora	62
Fäll ned	62
Brand	
Bekämpning	11
Förhållningssätt vid	11
Brandrisker, undvika	11
Brandskydd	11
Brandvarnare	65
Aktivera	66
Batteri, byta	146
Rengöring	133
Testa	66
Bränslepåfyllningsrör	41
Bromsar	36
Kontrollera	36, 155
Bromssystem, störningsorsaker	155
Butangas	15, 70

C

Campingflaskor, använda	16, 70
Checklista	
För avställning över vintern	141
För avställning under kort tid	139
För idrifttagande efter avställning	142
Innan resan börjar	32
Trafiksäkerhet	32
Cirkulationsfläkt	95

D

Däck	
Allmänna anvisningar	149
Användning av	151
Däcktryck	153
Däckurval	150

Lastkapacitet	152
Märkning	151
Onödigt slitage	13, 32, 149, 153
Däckbyte se hjulbyte	151
Djupurladdning	77
Dörrar	
Bodelsdörr	40, 47
Förardörr	40, 47
Passagerardörr	40, 47
Störningsorsaker	166
Driftlägen, klimatanläggning	102
Driftlägen, kylskåp (Cruise 85)	112
Driftlägen, kylskåp (Thetford)	110
Driftlägen, varmluft-värmesystem	99
Driftlägen, varmvattenberedare (Truma)	99
Driftlägen, varmvattenberedare (Truma, separat)	105
Dusch	122

E

El-block (EBL 30)	82
Funktioner	83
Monteringsställe	83
Elektrisk anläggning	
230 V-anslutning, störningsorsaker	155
Begreppsförklaringar	77
Fotsteg, störningsorsaker	155
Säkerhetsanvisningar	16
Störningsorsaker	155
Energibalans bodelsbatteri	82
Extrakomponenter se tilläggsutrustningar	12

F

Faktisk fordonsvikt	21
Faktisk vikt	18
Fälgstorlek	152
Fälgtyp	149
Fast installerade apparater	93
Fast installerade apparater, anvisningar	12
Fönster	48
Fönsterrutor, rengöra	128
Förardörr	40, 47
Förarstol	38
Armstöd, ställa in	39
Justera i längdriktning	39
Ryggstödet, justera	39
Sätets lutning, justera	39
Vrid i färdläge	38
Fordon, tvätta	128
Fordonsbelysning se belysning	145
Första idrifttagandet	17

Förvaringsfack i mellangolvet	61
Förvaringsutrymme	61
Fotsteg	29, 43
Köra in	30
Köra ut	30
Skötsel	131
Störningsorsaker	155
Varningssignal	30
Frostrisk	115, 119

G

Gasanläggning	
Allmänna anvisningar	14, 69
Automatisk omkoppling	72
Byta ut gasflaskor	72
DuoControl	72
Fel	14, 69, 157
Handhavande	72
Ingen gas	157
Störningsorsaker	157
Gasavstängningsventil	71
Symboler	71, 93
Gasbox	15, 70
Gasflaskor	70
Byte	74, 75
Säkerhetsanvisningar	15, 70
Gaslukt	14, 69, 157
Gasol	15, 70
Gasregulator	31
Gasspis	107
Rengöring	133
Slå från	108
Slå på	108
Störningsorsaker	157
Gastryckregulator, skruvkopplingar	71
Gasugn	108
Innebelysning	109
Slå på	109
Glasfiberförstärkta plastkomponenter, skötsel	129
Grill, slå på	109

H

Handbroms se parkeringsbroms	43
Hängbord	62
Förkorta	63
Förstora	63
Med tvådelat stödben	63
Ombyggnad till sängbotten	63
Hänvisningsetiketter	148
Heltäckningsmatta, rengöra	132

Hjulbyte	151
Med alufälgar	153
Hög gasförbrukning	14, 69, 157
Högsta tekniskt tillåtna lastvikt	18, 21
Högtryckstvätt, tvätta med	127
Huvudbrytare 12 V	86

I

Idrifttagande	
Efter avställning över vintern	142
Efter tillfällig avställning	142
Information om miljöskydd	10
Innan resan börjar	17
Innebelysning	145
Störningsorsaker	155
Innerdörr, störningsorsaker	166
Insektsnät, rengöra	132
Insektsskydd, rengöra	132
Insektsskydd, uppfällbar taklucka	
Öppna	55
Stänga	55
Inspektioner	144
Invändig skötsel	132

J

Jordfelsbrytare (FI)	89
Kontrollera	92

K

Kabeltrumma	89
Kapacitet, batteri	78
Klappbord till köksbänk	64
Klimatanläggning	101
Belysning	103
Driftlägen	102
Fjärrstyrning	101, 104
Förval av tid	104
Mörklägningsrullgardin	103
Slå från	102
Slå på	102
Sovfunktion	104
Störningsorsaker	161
Takenhet	102
Kök	30
Kondensvatten	48, 49
Kondensvatten på akrylglasrutan	49
Kondensvatten på chassigolvets skruvar	48
Kontrollampa, toalett	124
Kontrollenhet, varmluft-värmesystem	95
Kontroller se checklista	32, 139

Konventionell belastning	20
Köra	35
Körhastighet	35
Kvävningsrisk	12
Kylskåp	43, 110, 112
Driftlägen	110, 112
Frosta av	111, 112
Lås	113
Nattläge, slå av	111
Nattläge, slå på	111
Slå från	111, 112
Slå på	110, 112
Ställ in temperaturen	111, 112
Störningsorsaker	163, 164
Uppsamlingskar, töm	111
Kylskåpsdörren	
Låsning i ventilationsläge	113
Stänga	113
Ventilationsläge	114

L

Läckagevatten i fordonet	165
Lampa, se Glödlampa, byte	145
Lampor	145
Rengöring	132
Lås, utvändigt lucka	47
Last se även belastning	17
Latrintank	
Ta ut	125
Tömning	125
Lättmetallfälgar se alufälgar	153
Luftmunstycken, inställning	95

M

Markis	43
Mått, se tekniska data	169
Möbelytor, rengöra	132
Monteringsställe	
Batteriväljare	84
El-block (EBL 30)	83
Mörklägningsrullgardin, rengöra	133
Mörklägningsrullgardin, taklucka med snäpplås	
Öppna	54
Stänga	54
Motorrum, skötsel	129

N

Nackstöd	39
Ställa in	39
Nivåindikering toalett	124

Nyckelsats.....	17
Nyttolast	17
Beräkna.....	21
Beräkningsexempel	19
Sammansättning	19

O

Officiella prover	143
Överkantshängt fönster.....	49
Kontinuerlig vädring	50
Öppna	50
Stänga.....	50
Överlast.....	22

P

Påfyllningsöppning för dricksvatten	
Öppna	118
Stänga.....	118
Panel (LT 453)	86
Batterispänning, visning.....	87
Brytare vattenpump	87
Huvudbrytare 12 V	86
Tanknivå, visning	88
Panel se även indikeringar.....	86
Parabolantenn, extern.....	65
Parkeringsbromsen.....	43
Drag åt	12
Passagerardörr	40, 47
Passagerarstol	38
Armstöd, ställa in	39
Justera i längdriktning.....	39
Ryggstödet, justera.....	39
Sätets lutning, justera	39
Vrid i färdläge.....	38
Personlig utrustning	21
Plasdelarna i toalett- och bodelen, rengöra	132
Plisségardin, förarfönster	40
Öppna	52
Säkra.....	40
Stänga.....	52
Plisségardin, passagerarfönster	40
Öppna	52
Säkra.....	40
Stänga.....	52
Plisségardin, rengöra	133
Plisségardin, uppfällbar taklucka	
Öppna	55
Stänga.....	55
Plisségardin, vindruta	
Öppna	52
Stänga.....	51

Prover, officiella	143
Provintervall.....	143
PVC-golvbeläggning, rengöra	132

R

Rengöra, vattentank	136
Rengöring se skötsel.....	127
Reservdelar	147
Reservnycklar	148

S

Säkerhets-/avtappningsventil	
varmvattenberedare	98
Säkerhetsanvisningar	11
Brandskydd	11
Elektrisk anläggning	16
Hjulbyte	151
Släpvagnskörning.....	14
Spis	107
Trafiksäkerhet.....	12
Vattensystem.....	16
Säkerhetsbälten	36
Använda på rätt sätt	36
Rengöring.....	133
Säkringar	
12 V-säkringar	90
230 V-säkring	88, 92
Bodelsbatteri	91
För Thetford-toalett.....	91
På el-blocket EBL 30	91
På reläbox AD01	91
Vid startbatteriet	91
Säkringar se 12 V-säkringar och	
230 V-säkring	90
Sängar	66
Säng i sovtak.....	67
Sanitetssystem	115
Satellitsystem, anslutning	65
Serienummer	147, 148
Sittplatsernas placering	40
Skåpluckor, störningsorsaker	166
Skinöverdrag, rengöra.....	135
Skötsel.....	127
Avloppstank.....	138
Avställning över vintern	141
Avställning, kort tid	139
Brandvarnare.....	133
Fönsterrutor	128
Fotsteg	131
Glasfiberförstärkta plastkomponenter	129
Heltäckningsmatta.....	132
Högtryckstvätt, tvätta med	127

Insektsnät.....	132	Påbyggnad	166
Insektsskydd	132	Skåpluckor.....	166
Invändig skötsel	132	Sovtak	166
Köksinredning	133	Startbatteri.....	155
Lampor	132	Thetford-toalett	165
Möbelytor	132	Värmesystem	158
Mörklägningsrullgardin.....	133	Varmluft-värmesystem	158
Motorrum.....	129	Varmvattenberedare.....	158
Plastdelar, invändigt	132	Varmvattenberedare (Truma, separat).....	160
Plisségardin	133	Vattenförsörjning	165
PVC-golvbeläggning	132	Symboler för gasavstängningsventil	71, 93
Säkerhetsbälte	133	Symboler för säkerhetsanvisningar	9
Skinnöverdrag	135		
Sovtak	131	T	
Tvättning	128	Taklast	28
Tyget till dynorna.....	135	Taklucka med snäpplås	
Underrede	129	Mörklägningsrullgardin	54
Utvändig skötsel.....	127	Öppna.....	53
Vattenledningar	137	Stänga	53
Vattensystem	136	Takluckor	52
Vattentank.....	136	Takräcke, belastning	28
Vindrutespolsystem.....	130	Tanklock, se bränslepåfyllningsrör	41
Vindrutetorkare	130	Tankning.....	41
Vinter.....	138	Tekniska data	169
Ytor av rostfritt stål	134	Thetford-toalett	
Släpvagnskoppling	28, 29	Nivåindikering	124
Släpvagnskörning	14	Spjället, öppna.....	124
Säkerhetsanvisningar	14	Spjället, stänga.....	124
Snökedjor	32	Spola	124
Sovtak	56	Tilläggsutrustningar	20
Impregnera.....	131	Beskrivning	9
Rengöring	131	Märkning.....	9
Störningsorsaker.....	166	Säkerhetsanvisningar.....	12
Spis	107	Vikt.....	167
Standardutrustning.....	19	Tillåten totalvikt se tekniskt tillåten lastvikt	18
Startbatteri		Tillbehör, extra.....	12
Laddning	78	Toalett.....	123
Monteringsställe	78	Kontrollampa	124
Säkringar.....	91	Säkring	91
Störningsorsaker.....	155	Spola	124
Urladdning.....	78	Störningsorsaker	165
Stolar, vrida.....	60	Tillfällig avställning	126
Störningsorsaker		Vinterdrift	126
12 V-försörjning.....	156	Toalettrum	122
230 V-anslutning	155	Vädra	122
Batteri.....	155	Trafiksäkerhet.....	32
Bodelsbatteri	155	Anvisningar.....	12
Bromssystem	155	Checklista	32
Elektrisk anläggning.....	155	TV-anläggning	65
Fotsteg	155	TV-apparat.....	30
Gasanläggning	157	Ansluta	65
Gasspis	157	Tvätta med högtryckstvätt	127
Innerdörr	166		
Klimatanläggning	161		
Kylskåp	163, 164		

Tyget till dynorna, rengöra	135
Typskylt	147

U

Ugn se gasugn	108
Underhållsarbeten	144
Underrede, skötsel	129
Uppfällbar taklucka	54
Insektsskydd	55
Öppna	54
Plisségardin	55
Stänga	55
Ventilationsläge	55
USB-uttag	85
Utvändig skötsel	127
Utvändiga luckor	47
Lucklås	47

V

Vädra	48
Toaletterum	122
Värmesystem	93
Cirkulationsfläkt	95
Första idrifttagandet	94
Luftmunstycken, inställning	95
Störningsorsaker	158
Varmluftspridning	94
Varmluftspridning	94
Varmluft-värmesystem	95
Cirkulationsfläkt	95
Driftlägen	99
Kontrollenhet	95
Störningsorsaker	158
Varmvattenberedare	93
Varmvattenberedare (Truma)	95
Driftlägen	99
Säkerhets-/avtappningsventil	98
Störningsorsaker	158
Tömning	98
Varmvattenberedning, slå på	97
Varmvattenberedning, stänga av	97
Vatten, fylla på	98

Varmvattenberedare (Truma, separat)	105
Driftlägen	105
Störningsorsaker	160, 161
Tömning	106
Vatten, fylla på	106
Varningsetiketter	148
Varningssignal, fotsteg	30
Vattenförsörjning	
Allmänt	115
Störningsorsaker	165
Vattenledningar, rengöra	137
Vattenpump	115, 116
Brytare	87
Vattensystem	116
Desinficera	138
Fyll på	116
Rengöring	136
Säkerhetsanvisningar	16
Skötsel	136
Tömning	119
Vattentank	116
Fyll på	118
Rengöring	136
Vatten, fylla på	118
Vatten, tappa av	119
Vattenvolym, minska	119
Växelriktare	82
Ventilation	12
Vikt i körklart skick	19
Vikter av tilläggsutrustningar	167
Vilospänning	77
Viloström	77
Vindrutespolsystem, skötsel	130
Vindrutetorkare, skötsel	130
Vinterskötsel	138

Y

Ytor av rostfritt stål, rengöra	134
Ytterbelysning	32, 145
Yttre anslutning se 230 V-anslutning	43